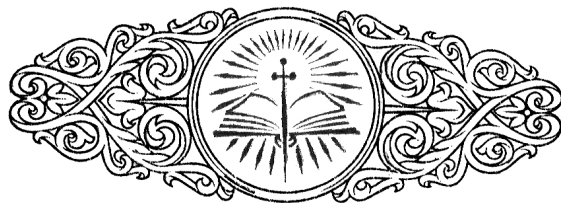

CUPRINS

C R E D I N Ț A		Veniți la Mine !		C A L E A
	4	Sfintele Moaște - mister vizibil și de netăgăduit	<i>Protos. Ioachim Pârvulescu</i>	
	8	Pruncul Iisus în colindele religioase românești	<i>Prof. Laurențiu Radu</i>	
	11	Restaurarea ființei naționale prin Biserică	<i>Violeta Pătrunjel, Alin Câmpcean, Ioan Lăcătușu</i>	
		Războiul nevăzut. Rugăciunea inimii		
	14	Despre reînnoirea isihastă	<i>Diaconul Ivan (dialog)</i>	
S P E R A N Ț A		Religii. Secte. Ecumenism. Mișcări anticreștine		A D E V Ă R U L
	17	Biserica Ortodoxă și Europa contemporană	<i>Patriarhul Ec. Bartolomeu I</i>	
	20	Știință și religie. Medicină creștină		
	22	Înlăturarea farmecelor (2) Medicina alternativă (4) - Terapii paranormale	<i>Arhim. Ilarion Argatu Roy Livesey</i>	
I U B I R E		Dumnezeu este iubire. Dragostea dintâi		V I A Ț A
	25	Porunca cinstirii	<i>Arhim. Teofil Părăian</i>	
	28	Iubire	<i>Samoilă Rednic</i>	
	29	Biserica și societatea. Familia creștină Un lucru care trebuie: respectul (7) Ce-i omul?	<i>Corneliu C. Liliana Onică</i>	
OMEGA				
Taina Creației și a Timpului (1)				
30	Geneza și primul om. Concepția patristică ortodoxă (1)		<i>Ieromonah Serafim Rose</i>	
38	Darwinismul în SUA și în România / Facerea lumii și Crăciunul / Oameni, trandafiri și... viermi			
39	Actualitatea religioasă			
39. Preoții ar putea preda și istoria în școli / Ajutați Catedrala Neamului / 1 noiembrie - ziua sfinților, ziua morților dar și ziua... spiritelor rele / Un guvern “contra firii” ne promite Sodoma și Gomora / Liliiecii din nou în parlament / Un președinte care iubește Biserica / KGB și Biserica Ortodoxă Rusă.				
40. Noul Arhiepiscop al Târgoviștei				
41. Invazia musulmană a Europei / Invazia catolică a Asiei / Papa e primit cu răceală în Georgia / Papa nu e dorit în Rusia / Papa nu e primit pe Muntele Athos / Populismul Bisericii Metodiste Unite / În lume, numărul creștinilor scade! / Sf. Paul luat... ostatec / Pelerinaj în Țara Sfântă.				
42. Doi ani închisoare pentru sărutarea icoanelor și trei ani pentru sărutarea sau închinarea la moaștele sfinților / Chemare la monahism în... Biserica Anglicană / Vălul provoacă depresii femeilor islamice / Bill Clinton chemat să protejeze minoritatea sârbă din Kosovo!				
43	Curierul inimii			
44	CARTEA PRIN POȘTĂ (cărți, icoane, reviste)			
50	Abonamente. Difuzare. Publicitate.			
<i>Pace ție, cititorule!</i>				

Veniți la Mine !

Sfintele moaște *

Neputrezirea trupurilor unor sfinți creștini, mister vizibil și de netăgăduit

Protosinghel *Toachim Părvulescu*

Starețul Sfintei Mănăstiri Lainici

Originea ființei umane: trup și suflet

Dumnezeu a creat mai întâi pe **îngeri**, ființe spirituale, după aceea **pământul** cu tot ceea ce este pe el: animale, plante etc. - partea materială. Apoi, în ultima zi, creează pe **om**, care cuprinde în sine atât elementele lumii spirituale, cât și ale celei materiale, fapt pentru care el a fost numit „*lumea mică*” sau „*microcosmos*”.

Deci a creat ființa umană cu o structură psiho-fizică și a hotărât-o a fi nemuritoare. Adică prin structura psiho-fizică a omului înțelegem că acesta este forma din **trup și suflet**, așadar are o structură dihotomică. Lucru ce este relatat la Facerea II, 7: „*Atunci luând Domnul Dumnezeu țărână din pământ a făcut pe om*” (trupul său) „*și a suflat pe fața lui suflare de viață*” (sufletul său), „*și s-a făcut omul ființă vie*”.

Întreaga ființă, atât trupul cât și sufletul le-a creat inițial nemuritoare. Prin creație Dumnezeu l-a înzestrat pe om cu libertatea voinței și i-a dat porunca ce cuprinde în sine întreaga Lege morală: „*Din toți pomii din rai poți să mănânci dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua când vei mânca din el, VEI MURI NEGREȘIT*” (Fac. II, 16-17). Deci Dumnezeu i-a dat nemurirea; Adam însă trebuia să și-o mențină prin respectarea acelei porunci. I-a atras însă luarea aminte, că dacă o va încălca și va mânca din acel pom, nemurirea i se va lua și cu siguranță va muri.

Însă diavolul, care este izvorul răului, al invidiei și al dușmăniei, a uzurpat acest plan divin. O ispitește mai întâi pe femeie, să nu creadă în ceea ce le-a poruncit Dumnezeu, sădind în ea mai întâi *curiozitatea* și după aceea *îndoiala* și, în cele din urmă, îl ispitește și pe bărbat și amândoi *încalcă* porunca lui Dumnezeu, *săvârșind* păcatul neascultării (Fac. III, 24). Urmarea acestui fapt este exprimată prin cuvintele adresate lui Adam: „*În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ești luat; căci pământ ești și în pământ te vei întoarce*” (Fac. III, 19), adică va muri.

Dumnezeu a trimis pe Însuși Fiul Său Iisus Hristos, născut din femeie, luând trup omenesc, pentru a putea

să-i dea din nou nemurirea pierdută. Până la venirea Mântuitorului Iisus Hristos și a învățăturii Sale, toate religiile și credințele lumii ignorau trupul ca fiind ceva fără sens. Chiar filozofii considerau trupul ca o temniță a sufletului (Platon). Ei doreau o eliberare, o ușurare a omului de acest trup. Odată ce a venit Iisus Hristos, El a luat acest trup omenesc, a trăit asemeni unui om, a suferit, s-a bucurat de el, a fost omorât și în cele din urmă a Înviat. Această înviere a Sa cu trupul pământesc, ne-a dat cea mai mare speranță, cea mai sigură garanție că toți cei ce credem în El vom învia cu aceleași trupuri cu care am trăit pe pământ, însă acele trupuri vor fi spiritualizate.

Din acel moment, credința creștină împărtășește cu totul altă învățătură cu privire la trupul omenesc, față de ceea ce fusese înainte de venirea Mântuitorului Iisus Hristos. Sfântul Apostol Pavel numește trupul ca „*Templu al Duhului Sfânt*” (I. Cor. 6, 19). Într-adevăr, dacă gândim logic, mântuirea se dobândește trăind în acest trup. Nu se poate realiza numai mântuirea sufletului și trupul să se piardă, ci amândouă se vor mântui, întrucât amândouă au lucrat pentru dobândirea mântuirii. Această conlucrare a sufletului cu trupul este importantă.

Sfintele Moaște

Sfinții prin trăirea lor duhovnicească, prin viața lor trăită în spiritul Evangheliei, au reușit să spiritualizeze sufletul dar și trupul omenesc, pe care l-au curățit, cu ajutorul Mântuitorului Hristos, de toate impuritățile morale, dându-i curăția și nevinovăția de la început. Urmările binefăcătoare ale acestui mod de viață se pot vedea nu numai în timpul vieții sfinților, ci și după moartea lor prin păstrarea nealterată a rămășițelor lor pământești, adică în *sfintele lor moaște*.

Sfintele moaște sunt dovezi vizibile și de netăgăduit despre lucrarea harului divin, căci numai datorită harului dumnezeiesc se realizează această minune și nu factorilor naturali sau intervenției oamenilor. În nici o altă credință sau religie nu există așa ceva, căci numai în creștinism există harul divin și

energia dumnezeiască necreată care ne îndumnezeiește.

În Biserica Ortodoxă există învățătura clară cu privire la învierea trupurilor noastre la Judecata cea de apoi. Toți vom învia cu aceste trupuri spiritualizate, adică vor fi trupuri duhovnicești, după cum ne învață Sfânta Scriptură prin glasul Sfântului Apostol Pavel care spune că: „*se seamănă trup firesc și înviază trup duhovnicesc*“ (I Cor. 15, 44) ...

Se cunosc câteva exemple biblice de oameni care au făcut excepție chiar și de la moarte: „*Enoh* (Fac. 5, 24; Evr. 11, 5) și *Ilie* (IV Regi 2, 11) nu au murit, ci au fost înălțați cu trupurile la ceruri și trăiesc până astăzi.

Se știe că a existat o venerare a rămășițelor pământești în Vechiul Testament, vedem aceasta în cazul lui Elisei, când un mort a înviat îndată ce s-a atins de osemintele sale (IV Reg. 13, 20-21). A existat și o cinstire a mormintelor dreptilor și proorocilor. Moise, de pildă, ia osemintele lui Iosif din Egipt și le duce în Canaan cu mare cinste (Ieș. 13-19; Reg. 23, 17) etc.

Sfinte moaște au început să existe numai în creștinism, numai la cei ce cred în Hristos, deoarece numai Hristos a promis omenirii, celor ce-L vor asculta, că vor învia precum a înviat El și vor putea dobândi, prin Harul Sfântului Duh, puteri nemăsurate. Ceea ce ne este nouă oamenilor cu neputință, la Dumnezeu este cu putință, adică, prin credința în Hristos, se vor putea face multe minuni, se va putea face excepție de la orice „lege firească“. Dumnezeu fiind cel ce guvernează și generează legile naturii, legile firești, oricând poate face minuni, oricând poate să se abată de la aceste legi firești, căci unde voiește Dumnezeu acolo se biruiesc legile firii (Luca I, 37). Ori această neputrezire a trupului este o excepție, o abatere de la legile firești, ca prin aceasta noi să-L preamărim și să credem că Harul lui Dumnezeu lucrează în lume, acolo unde este chemat.

În sfintele moaște se vede prezența vie a lui Dumnezeu și lucrarea Sfântului Duh.

Sfintele moaște nu sunt trupuri conservate.

Ele sunt păstrătoare de har divin

Trebuie să facem distincție clară între sfintele moaște, adică trupurile nepurtezite ale unor sfinți și conservarea sau mumificarea unor trupuri. Și unele și altele nu sunt putrezite. Se știe că în cazul sfintelor moaște nu contribuie nici un om la această conservare, ele mai având și alte calități pe care celelalte nu le au: *un miros deosebit, o mireasmă divină și sunt făcătoare de minuni*. Câte minuni nu se întâmplă și astăzi cu diferiți oameni bolnavi care se ating de sfintele moaște!?

Acest fapt nu se întâmplă cu mumiile, căci mumificarea unor trupuri omenești este explicabilă, este mijlocită de oameni. Se cunoaște că trupurile mumificate sunt conservate cu diferite substanțe, însă rămân tot

ceva omenesc. Pe câtă vreme, sfintele moaște depășesc legile firești; nu omul contribuie la conservarea lor, ci Dumnezeu. Și aceasta nu este o conservare obișnuită, ci este urmarea spiritualizării trupului, așadar este o diferență radicală.

În creștinism sfintele moaște au existat de la început. O dovadă este faptul că trupul primului martir al lui Hristos, Sfântul Ștefan, nu a putrezit. Pe mormântul lui a fost clădită o biserică. În general, toate bisericile ortodoxe de la început se clădesc cu sfinte moaște. În piciorul Sfintei Mese și în Antimisul de pe Sfânta Masă, fiecare biserică ortodoxă din lume are sfinte moaște. Nu este îngăduit să se facă o biserică și să se sfințească fără sfinte moaște, măcar o părticică. Și de aici se vede sfințenia Bisericii Ortodoxe.

În Biserica Ortodoxă, sfinților li se aduce un cult de cinstire sau venerare, care este deosebită de adorarea care i se cuvine numai lui Dumnezeu. În rugăciunile noastre noi îi chemăm pe sfinți să mijlocească pentru noi la Dumnezeu, ca unii ce sunt casnicii Săi (Efeseni II, 19-20) și astfel le cinstim moaștele făcătoare de minuni. Sfântul ale cărui moaște se află în biserică respectivă, în piciorul Sfintei Mese sau în Antimis, este prezent permanent prin **har**, adică prin **energiile necreate ale Sfântului Duh**. Aceste energii necreate există în toate locurile sfinte și sfințite. Obârșia acestor energii este la Dumnezeu, care le trimite acolo unde sunt chemate prin rugăciuni.

Harul lui Dumnezeu se păstrează în Sfintele moaște. Sfinții sunt prezenți în **moaștele** lor, după cum sunt prezenți, prin har, și în **icoanele** care reprezintă chipul lor. Însăși această neputrezire a lor ne face să credem că ele dețin acele energii dumnezeiești, adică harul, când ne atingem de ele sau le sărutăm, ne mângâiem, trăim bucurii sfinte, ajungând până la a ne face sănătoși sau întâmplându-se altă minune cu noi.

Este nu mare dar de la Dumnezeu, pentru noi oamenii, de a ne atinge de sfintele moaște, de a trăi să le vedem și să ne rugăm la acele moaște. Mai ales pentru locuitorii aceluia oraș unde există sfinte moaște, acest fapt este de o însemnătate fundamentală. Ele pot apăra acel oraș de diferite rele: opresc furtuni, aduc ploaie în vreme de secetă, ajută la lupta împotriva dușmanilor care ne asupresc, ne feresc de diferite boli etc.

Se cunosc foarte bine aceste lucruri, mai ales la noi românii, când, în vreme de primejdii, se făceau procesiuni cu sfintele moaște și astfel ne-a ferit Dumnezeu de relele ce au venit peste noi.

După cum am amintit, în creștinism există sfinte moaște de la începuturile sale. Mai ales dacă ținem seama că la începuturile sale s-a vărsat mult sânge. Toată biserica se fundamentează pe trupurile mucenicilor morți pentru Hristos.

Sfintele moaște existente până azi pe teritoriul țării noastre

Ca o minune, ca un mister vizibil și incontestabil se păstrează până astăzi moaștele unor sfinți din secolul I, ca de pildă ale Sf. Policarp și ale Sf. Ignatie Teoforul.

În secolele doi și trei numărul martirilor crește și odată cu aceasta crește și numărul sfințelor moaște; chiar pe teritoriul țării noastre s-au descoperit la Niculițel, în Dobrogea, sfintele moaște ale mucenicilor **Zoticos, Atalos, Filipos și Kamasis**, numele lor fiind consemnate pe cripta în care s-au găsit. Astăzi se află la Mănăstirea Cocos - Tulcea.

La Sfintele Locuri din Ierusalim există câteva sfinte moaște care impresionează, amplifică și dinamizează credința. Sunt moaștele **Sf. Sava** din secolul IV. Trupul Sf. Sava este întreg și neputrezit; după 16 secole trupul său se păstrează întreg. Și, în plus, emană mireasmă dumnezeiască.

Apoi, la Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul din pustiul Hozeva, aflat între Ierusalim și Ierihon, se află moaștele **Sfântului Ioan Iacob - Românul**. Sfântul Ioan Iacob Românul este ultimul sfânt cu moaște, din toată lumea. El s-a născut în 1913, în județul Dorohoi - Moldova. La vârsta de trei ani îi mor părinții și este crescut de bunica lui, care îl dă la școală. La 10 ani îi moare și bunica; este luat de fratele tatălui său. Învăță clasele primare, este dat la liceu unde termină ca premiant; în cele din urmă ajunge la Mănăstirea Neamț unde este tuns în monahism. La 23 de ani, cu aprobarea superiorilor lui duhovnicești, pleacă în Țara Sfântă, la Ierusalim.

Ajuns aici începe o viață foarte grea printre străini, merge la diferite mănăstiri grecești de la Locurile Sfinte. În 1947, la 34 de ani, este hirotonit diacon, de către patriarhul Ierusalimului, iar după aceea preot. Este apoi numit stareț la Schitul românesc de la Iordan. În 1952, se retrage într-o peșteră în pustiul Hozeva. În acest pustiu s-a rugat Sfânta Ana, când i-a ascultat Dumnezeu rugăciunea și a primit har să o zămislească pe Maica Domnului. În această peșteră a Sfintei Ana a viețuit și Sfântul Ioan Iacob ultimii șapte ani ai vieții sale, când a avut cele mai bune roade duhovnicești.

La 4 august 1960 se mută la Domnul din această viață și merge în cea de dincolo. Este înmormântat într-o peștera, aproape de Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul.

După 20 de ani, în 1980, un fost prieten al Sf. Ioan, un arhimandrit grec, care trăia în America, dorea să-l mai vadă, deoarece trăiseră împreună în pustiul câțiva ani și fusese o strânsă legătură duhovnicească între ei. Lui îi apare într-o noapte în vis Sf. Ioan Iacob și îi spune că dacă vrea să-l vadă, să meargă la Ierusalim. De atunci, acel arhimandrit grec nu mai avea liniște. O lună de zile

îl obsedă acel gând, să meargă să-l vadă, neștiind că Ioan Iacob încetase din această viață în urmă cu 20 de ani. Ajungând la Ierusalim la Sfintele Locuri a aflat că Sf. Ioan se mutase la Domnul, a mers la Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul și l-a rugat pe stareț să-i dea voie să meargă în peșteră la mormântul lui, să-i facă o slujbă, un parastas. Au mers cu toții, împreună cu starețul, au făcut acea slujbă și după aceea au stat puțin în peșteră, meditănd. Acel arhimandrit i-a cerut voie starețului pentru a desface capacul de la mormânt, deoarece voia să-l mai vadă o dată pe cuviosul Ioan Iacob. La început starețul s-a opus, după care i-a dat voie. Cum a desfăcut o scândură de la capacul mormântului, deodată i-a întâmpinat un miros deosebit, o mireasmă, un parfum dumnezeiesc.

Cu toții s-au minunat și nemaizicând nimic, așteptau să desfacă tot capacul din scânduri. După ce l-au desfăcut, minune dumnezeiască, trupul cuviosului Ioan Iacob era întreg, așa cum îl înmormântaseră cu 20 de ani în urmă (1960). Hainele îi erau neatinsse, parcă dormea. Cu toții au căzut în genunchi la moaștele Sf. Ioan Iacob Românul și plângeau de această mare minune.

Astăzi moaștele se găsesc în Mănăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul din pustia Hozeva, la câțiva kilometri de Ierihon. Acesta este numai un exemplu.

Pe noi românii ne-a înzestrat Dumnezeu cu multe asemenea exemple; în foarte multe localități din țară sunt foarte multe Sfinte moaște, care ne păzesc și ne ajută la orice nevoie.

De pildă, în București, la catedrala patriarhală se află moaștele **Sf. Dimitrie Basarabov**. Trupul acestui Sfânt este întreg de șapte-opt secole (sec. XII-XIII); de atâtea sute de ani este intact, ca și cum acum ar fi murit. Nu numai că nu s-a descompus, dar mai ales că se întâmplă diferite minuni și astăzi, cu oamenii credincioși ce se roagă lui. Asemenea exemple sunt multe. Harul Duhului Sfânt lucrează continuu prin el.

La marginea Bucureștiului, în Mănăstirea Cernica, există iarăși moaștele **Sf. Ierarh Calinic de la Cernica**, din secolul trecut. De asemenea, trupul Sfântului este întreg și neputrezit și emană mireasmă dumnezeiască. Se întâmplă foarte multe minuni la racla sa și astăzi.

La Suceava, în catedrala episcopală, se află moaștele **Sf. Mucenic Ioan cel Nou**. Trupul întreg din secolul XIV (1332).

La Iași, în catedrala mitropolitană, se află moaștele **Sfintei Cuvioase Parascheva**, care are trupul întreg din sec. XI. De multe primejdii și necazuri, au ferit Moldova și Țara Românească aceste sfinte moaște. Istoria consemnează cum se făceau procesiuni cu sfintele moaște la vreme de primejdii și era izbăvit poporul. Pericolul și dușmanii deveneau neputincioși în fața românilor, ce se rugau la acele Sfinte moaște. Nu mai vorbim de minunile personale trăite de fiecare om ce îngenunchia și se ruga cu lacrimi și căruia i se

împlineau rugăciunile. De aproape un mileniu (1025), trupul Sfintei Cuvioase Paraschiva se păstrează întreg.

La Timișoara, în catedrala mitropolitană, se află moaștele **Sf. Iosif cel Nou de la Partoș** (1656). Dumnezeu a binecuvântat Banatul cu moaștele acestui sfânt, ce i-a ajutat pe toți creștinii care au alergat la el prin rugăciuni. De aproape 350 de ani, trupul Sfântului este neputrezit, emană mireasmă dumnezeiască și este făcător de minuni.

În Muntenia, la Curtea de Argeș, Dumnezeu își arată lucrarea Duhului Sfânt prin moaștele **Sfintei Filofteia** (†1396). De 600 de ani trupul Sfintei este întreg, aici făcând minuni nenumărate cu toți care au cerut ajutorul ei prin rugăciuni și care au mers și s-au închinat cinstitelor și sfințelor ei moaște.

În Oltenia, la Mănăstirea Bistrița, din Râmnicul Vâlcea, se află moaștele **Sfântului Grigorie Decapolitul**. Acest sfânt, de asemenea, de aproape 600 de ani, are trupul întreg și neputrezit și a ajutat Oltenia în toate primejdiiile.

Tot în Oltenia, jud. Gorj, la Mănăstirea Tismana, se află **Sf. Nicodim** (†1406), care a avut un rol fundamental pentru ortodoxia românească, apărând-o de invazia apuseană catolică, în primul rând și în al doilea rând prin reorganizarea vieții călugărești, după principiile Sf. Munte Athos. Trupul său s-a pierdut în chip enigmatic. A rămas numai degetul arătător care se află într-o raclă la Mănăstirea Tismana. În viață fiind, făcea multe minuni, după cum sunt consemnate în biografia lui. Trupul, s-a păstrat până în sec. XVII, când i s-a pierdut urma.

Tot în Oltenia, la Craiova, în catedrala mitropolitană, se află câte o parte din moaștele sfinților: **Nifon patriarhul Constantinopolului** (sec. XV), **Sf. Tatiana** și **Sf. Mucenici Serghie și Vach**. Aceste sfinte moaște au apărut Craiova și Oltenia de necazurile ce au fost de-a lungul vremurilor.

În Ardeal, la Mănăstirea Rămeș, s-a descoperit capul **Sf. Ierarh Ghelasie** (sec. XIII-XIV).

Și în Ardeal au existat multe Sfinte moaște, dar asupritorii neortodocși din secolele trecute le-au distrus sistematic, pentru a se pierde orice urmă ortodoxă. Există totuși martiri, consemnați de istorie, care au fost uciși pentru ortodoxie.

Mai sunt sfinți cu moaște în alte țări. Cum este, de pildă, **Sf. Ieremia Valahul**, ortodox care a plecat în Apus datorită evenimentelor istorice, în sec. XVI. Trupul său nu a putrezit. Astăzi se găsește la Neapole, în biserica Capucinilor (Corso Vittorio Emanuele 730) și se fac și azi minuni prin el.

De asemenea, moaștele **Sfintei Teodora de la Sihla** se găsesc în străinătate, respectiv la Mănăstirea Pecerska - Kiev.

Sfintele moaște – arvună a învierii și îndumnezeirii

Mai sunt și alte sfinte moaște, pe care noi nu le știm, numai Dumnezeu le știe. De asemenea, mai sunt foarte multe părți din moaștele diferiților sfinți, în diverse biserici și mănăstiri. Sfinte moaște există în toate țările ortodoxe, chiar și în cele catolice. Cu toate că există și în Biserica Catolică sfinte moaște, aici însă nu suntenerate, nu sunt respectate, nu există o legătură duhovnicească între oameni și sfinți, ca la ortodocși. După cum Biserica Catolică nu împărtășește ideea că Dumnezeu lucrează în lume prin energiile Sale necreate, tot așa nu împărtășește ideea că în acele sfinte moaște există energii necreate ale Duhului Sfânt, care le conservă și le spiritualizează.

Un argument convingător, de sfințenie și de mister, există în sfintele moaște. Să vezi trupuri neputrezite de sute și chiar de mii de ani, plăcut mirositoare și făcătoare de minuni, și să nu le respecti, este o dovadă de necredință. Mai ales că se cunoaște viața plină de sfințenie a acelor sfinți. Sfintele moaște sunt mistere vizibile și de netăgăduit. Toată lumea le poate vedea și nu putem să le contestăm, să avem vreo obiecțiune. Despre nepurtezirea trupurilor unor sfinți creștini, părintele Dumitru Stăniloae spune: „*Faptul menținerii osemintelor lor în starea de incoruptibilitate este o arvună a viitoarei incoruptibilități a trupurilor întregi după înviere și după deplina lor dumnezeire*”. Ele se mențin incoruptibile, pentru că în ele se menține o putere dumnezeiască din vremea când trupurile lor erau unite cu sufletul. Ba mai mult, asupra lor se prelungește starea de îndumnezeire accentuată a sufletelor lor din starea actuală...”. „*De aceea, cei ce se roagă lângă osemintele Sfântului nu se roagă propriu-zis lor, ci persoanei lui. Cinstirea trece la persoană, ca și în cazul cinstirii icoanelor*” (Pr. D. Stăniloae „Teologia Dogmatică Ortodoxă” vol. 3, pag. 350-351, București, 1978).

Printre semnele vizibile ale nemăsuratei iubiri divine față de noi oamenii, sunt și osemintele „casnicilor” Săi, rămase ca o arvună pentru nădejdea și întărirea credinței noastre pe acest pământ trecător.

(extras din “Cele trei mari mistere vizibile și incontestabile din Biserica Ortodoxă. Puterea sfințitoare a Ortodoxiei” de protos. Ioachim Pârvulescu)

Pruncul Iisus în colindele religioase românești

Prof. *Laurențiu Radu*

Necesitatea întrupării Fiului lui Dumnezeu

Necesitatea Întrupării Fiului lui Dumnezeu pentru mântuirea omului și eliberarea lui din robia păcatului și a morții este dată de gravitatea păcatului strămoșesc. Prin căderea în păcat, omul a pierdut comuniunea trinitară cu Dumnezeu coborând treptat într-o tot mai adâncă afundare în rău și o înstrăinare din ce în ce mai mare de Dumnezeu. Chipul lui Dumnezeu în om s-a întunecat, iar omul nu se mai putea întoarce la Dumnezeu și nici nu se putea mântui prin propriile sale puteri, ci se îndepărta înspre pieire veșnică.

Căci Adam, dacă a greșit,
Domnul din rai l-a gonit
Mergi Adame de la Mine,
Dacă te-ai lipsit de bine
Nu te-ai lipsit de viață
Ci te-ai lipsit de dulceță,
Și-a ieșit Adam plângând
Cu sapa-n pământ săpând
Și Eva-n furcă torcând.

Colindele românești se adaptează la realitățile vieții
cotidiene

Adam dacă a greșit
Domnul din Rai l-a gonit
Din Raiul cel din Eden
Osândit cu greu blestem
Adam, dacă a văzut
Că-n greșeală a căzut
A șezut jos într-un loc
Plângând cu lacrimi de foc:
O, Raiule locaș sfânt
Mă vezi în ce jale sunt?

Despre “cele ascunse de la întemeierea lumii” (Mat. 13, 35)

Întreaga ordine morală a fost tulburată, firea umană a fost supusă întru totul stricăciunii, la fel și natura înconjurătoare. Dar Dumnezeu n-a voit pieirea veșnică a omului căci nu pentru aceasta îl crease. De aceea în infinita sa bunătate și iubire de oameni, Dumnezeu a găsit mijlocul cel mai bun și pe măsura omului, pentru a-l izbăvi de rău, hotărând întruparea Fiului Său pentru mântuirea oamenilor și a lumii întregi (Ioan 3, 16-17; 1, 11; Efeseni 2, 4-5; Tit 3, 4-5). Venirea Fiului lui Dumnezeu în lume pentru întrupare a fost hotărâtă de Dumnezeu din veșnicie, întrucât el fiind deasupra timpului, știa că omul va cădea. Această hotărâre este numită “*taina voii Sale, după bunăvoința Sa, precum mai înainte a hotărât întru Sine*” (Efeseni 1,9). Dumnezeu fiind, neschimbat și veșnic, hotărârea de răscumpărare în Hristos este strâns legată de planul lui din veci, pentru crearea lumii și “*este rânduită mai înainte de veci, pentru răscumpărarea noastră*” (1 Corinteni 2,7).

Hristos a fost făgăduit și era așteptat și de păgâni

Scopul întrupării Fiului spre mântuirea oamenilor este același ca și al creării lumii: slăvirea lui Dumnezeu și fericirea făpturilor Sale. Opera mântuirii este lucrarea dragostei, milei și a harului lui Dumnezeu în Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu S-a întrupat la “*plinirea vremii*”, adică atunci, când lumea a fost pregătită de către Providența divină pentru primirea Mântuitorului ei.

În lumea păgână, oamenii au fost pregătiți spre Hristos prin legea Morală Naturală, manifestată în conștiință, prin care se păstra și se întreținea înclinația omului spre adevăr, bine, dreptate, spre Dumnezeu. Păcatul a întărit în om conștiința voinței și a trezit sentimentul părăsirii de către Dumnezeu, al neputinței omenești, precum și dorința după ajutorul lui Dumnezeu. În lumea păgână s-au păstrat și reminiscențele din Revelația primordială, în care era dată o cunoaștere a lui Dumnezeu. La acestea se adaugă contactul neamurilor cu poporul evreu și traducerea Vechiului Testament din limba ebraică în limba greacă, în secolul III î.d. Hr., prin care s-au cunoscut în parte ideile despre venirea unui Mântuitor.

Unii Sfinți Părinți, ca Sfântul Iustin Martirul și Filosoful (Apologia I, 64), Teofil al Antiohiei, Clement Alexandrinul (Stromate I, 15, 22) sunt de părere că înțelepții eleni au cunoscut religia mozaică și vechile cărți sfinte ale evreilor, inspirându-se din ele. Nevoia de mântuire, din robia păcatului și a morții, a fost simțită de toate popoarele, căci dorința de răscumpărare a sufletului, jertfa, semnul acestei dorințe și mijloc de împăcare, o întâlnim în toate religiile, miturile și legende populare, care vorbesc despre originea divină și nașterea din Fecioară a lui Iisus, precum și de timpul și locul venirii Lui.

Că, Orientul păgân aștepta un Mântuitor și că se cunoștea chiar și timpul și locul apariției lui, o dovedește și venirea magilor la Nașterea Domnului în Betleemul Iudeii.

La evrei s-a păstrat vie făgăduința unui Răscumpărător, făcută de Dumnezeu primilor oameni, îndată după cădere, că din sămânța femeii se va ridica Cel ce va zdrobi capul Șarpelui (Fac. 3,15).

Că Mântuitorul și Izbăvitorul
Cu trup S-a născut
Raiul cel închis
Azi, iar s-a deschis.
Șarpelui cumplit
Capul i-a zdrobit,
Și strămoșii iară
Prin Sfânta Fecioară
Iar s-au înnoit.

Aceste făgăduințe i se vor adăuga altele, ca cele făcute patriarhilor: Avraam, Isaac, Iacov. Legea Vechiului Testament sau Legea lui Moise, a fost după cuvintele Sfântului Apostol Pavel: *“pedagog spre Hristos”* (Galateni 3,24).

Orânduilele ceremoniale, jertfele, evenimentele și împrejurările din Istoria poporului ales, prefigurau evenimente din viața Mântuitorului și mântuirea adusă de El oamenilor. Profetiile despre venirea lui Mesia și despre lucrarea Sa mântuitoare întăreau convingerea evreilor că Dumnezeu le va trimite un Răscumpător.

De aceea, la venirea Mântuitorului erau foarte mulți oameni care trăiau așteptând mângâierea lui Israel *“și izbăvirea lui”* (Luca 2,38). Pentru creștini, Hristos este centrul istoriei, el este cauza și mijlocul mântuirii, viața și mântuirea însăși.

Omul așteaptă mântuirea, așa cum o aștepta bătrânul Simeon, care primind în brațe pe pruncul Iisus, binecuvânta pe Dumnezeu că a văzut *“mântuirea pe care El a gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor”* (Luca 2, 30-31). Lucrarea mântuirii echivalează cu o nouă creație a lumii și a omului, oamenii sunt rezidiți în fața lui Hristos, Care prin jertfa Sa pe Crucea Golgotei, S-a adus pe Sine preț de răscumpărare pentru noi din robia păcatului și a morții.

La venirea lui Iisus în lume *“mila și adevărul s-au întâmpinat, dreptatea și pacea s-au sărutat”* (Psalm 84,11).

Necesitatea venirii, Fiului lui Dumnezeu în lume, trebuie înțeleasă și din faptul că, dacă printr-un om a intrat păcatul și moartea în lume și tot printr-un Om, care este Dumnezeu-Omul Iisus Hristos, trebuia să vină și mântuirea, adică să prisosească, harul lui Dumnezeu și darul Lui, asupra celor mulți, prin Întruparea, Moartea și Învierea Lui.

Sfântul Ioan Damaschinul, spune referitor la venirea lui Hristos în lume că *“este singurul lucru nou sub soare”*.

În colindă, staulul Betleemului este plin de lumină, Pruncul Iisus este Cel ce răspândește lumină, dreptul Iosif face pat pruncului din *“turisul oilor”*, iar căldura vine din *“suflatul oilor”*.

Marii cititori în stele ai Persiei și Babilonului sunt uimiți de apariția unui astru, pe care-l urmăresc până la Ierusalim.

Maica Domnului

Maica Domnului este nelipsită de lângă Prunc. După cum arată Sfintele Evenghelii, de când a început lucrarea Sa, Mântuitorul era însoțit de dragostea Maicii Sale. Spiritul poporului român a prins și acest fapt moral, în multe colinde ca: *Sus la poarta Raiului, Nunta din Cana Galileii* ș.a. Maica Domnului a aflat har de la Dumnezeu. Ea este binecuvântată între femei, pentru că Domnul se va naște din pântecul ei. Iisus *“va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da lui tronul lui David, părintele Său”* (Luca 1, 32). El este împăratul lumii și *“împărăția Lui nu va avea sfârșit”* (Luca 1, 33). La zămislirea Pruncului în pântecul Fecioarei Maria, participă întreaga Sfântă Treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. *“Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Prea Înalt te va umbri; pentru aceasta și Sfântul care se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema”* (Luca 1,35). Consimțământul Mariei *“Iată roaba Domnului, Fie mie după cuvântul tău”* (Luca 1, 38) este momentul

zămislirii Pruncului Iisus în pântecul Maicii Domnului. La Bunavestire este *“începutul mântuirii noastre”*. Fecioara Maria este Născătoare de Dumnezeu: *“Fiul Sfânt, Domn în cer și pe pământ” “Și a născut pe Fiul Său, Cel Unul-Născut și L-a înfățișat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei”* (Luca 2, 7).

La Vifleem colo-n jos,
Cerul arde luminos
Prea Curata
Naște astăzi, pe Hristos. (colind)

Nașterea Domnului

Intre lumina cunoștinței, care a răsărit peste întreaga lume, oamenii se închină lui Iisus *“Soarele dreptății”*, *“Răsăritul cel de Sus”*. În colindă, întreaga fire înconjurătoare, participă la Nașterea Domnului, cerul se contopește cu pământul, transcendentul intră în immanent, Absolutul este cuprins în relativ, lumea este rezidită a doua oară. Iisus despica firul istoriei, restabilește legătura dintre Dumnezeu și om. Prin El, omul află viața veșnică în Împărăția lui Dumnezeu. Iisus face ca apusul să devină răsărit, sfârșitul să devină început al mântuirii noastre; moartea însăși primește sens prin Înviere. Îngerul Domnului duce vestea Nașterii lui Iisus păstorilor, care stăteau pe câmp, făcând de strajă noaptea împrejurul turmei lor: *“Vi s-a născut, azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta va fi semnul: veți găsi un Prunc înfășat, culcat în iesle”* (Luca 2, 11 – 12). Păstorii, află pe Prunc culcat în iesle, în timp ce mulțimea îngerilor aduce slavă și laudă lui Dumnezeu: *“Mărire întru cei de sus și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”* (Luca 2,14).

Cerul și pământul se înfrățesc, bucuria Nașterii Pruncului Iisus este *“bucuria cerului și pământului”*; păstorii vestesc tuturor cuvintele auzite de la îngerul Domnului despre acest Copil.

Magii de la Răsărit au fost călăuziți de stea până-n Betleem, au văzut Pruncul, s-au închinat Lui și I-au adus daruri: **aur, smirnă și tămâie**, ca unui mare **Profet, Arhiereu și Împărat**. Fiind înștiințați în vis să nu se întoarcă la Irod în Ierusalim s-au dus pe altă cale în țara lor. Închinarea magilor (filozofilor) reprezintă recunoașterea Fiului lui Dumnezeu de către neamuri, născut din *“Fecioară curată și prea luminată”*. Atunci, când Irod, împăratul iudeilor, s-a văzut amăgit de magii, care nu s-au mai întors să-i dea de știre despre nașterea Împăratului Hristos din Betleemul Iudeii, s-a împlinit o altă prorocie, a profetului Ieremia: uciderea celor patrusprezece mii de prunci din Betleem:

Dar Irod, mare împărat,
Foarte rău s-a supărat
Și degrabă c-a vărsat
Sângele nevinovat;
Paisprezeci mii de prunci
Toți sub sabie i-a pus
Ca să afle pe Iisus.
Pe Iisus nu l-a aflat
Duhul Sfânt l-a apărât.

Iosif este înștiințat de îngerul Domnului ca să ia pe Prunc și pe Maica lui și să fugă în Egipt, pentru că Irod are să caute Pruncul ca să-l ucidă. Fuga în Egipt s-a făcut, ca să se îplinească Cuvântul lui Dumnezeu prin prooroc: “*Din Egipt am chemat pe Fiul Meu*” (Matei 2, 15).

Orice moment de la Nașterea Domnului este actualizat de micii colindători care “trăiesc realitatea colindei lor”.

Iisus este lumina sfântă care iradiază bucuria din sufletele lor, este “Prunc tânăr născut de curând”, “Împăratul cerului și al pământului”, Căruia îi aduc slavă și mărire toți oamenii

“De acum până-n vecie
Mila Domnului să fie,
Că ne-a scos de la robie
Tot cu mir și cu tămâie”.

“Și te-ai dat în chip de rob
Ca să scoți lumea din foc
Și-ai luat și răstignire
Pentru-a noastră mântuire!”

Zorica Lațcu Teodosia - Poezii

(Prezentare de profesor Maria Gabor)

Apariția la Editura “Semne” din București a cărții **Zorica Lațcu Teodosia - Poezii**, este o restituire de mare importanță pentru literatura de inspirație religioasă și nu numai, deoarece, iată, descoperim abia acum o operă a unei poete care aureolează o simțire rară, un spirit creștin de excepție, despre care aflăm după ce existența ei pământească a încetat. Cartea a apărut prin strădania părintelui arhimandrit Teofil Părăian de la Mănăstirea Brâncoveanu (Sâmbăta de Sus).

Din prefața semnată de părintele arhimandrit Teofil Părăian aflăm că maica Teodosia, pe numele ei civil Zorica Lațcu, a fost o fiică a Brașovului, a studiat filologia clasică și latină, precum și limba franceză la Universitatea din Cluj, a lucrat ca cercetător în cadrul aceleiași universități până în anul 1948, când s-a dedicat vieții monahale, slujind Mănăstirea Maicii Domnului din localitatea Tudor Vladimirescu, din apropiere de Tecuci.

În anul 1956 a fost arestată, deoarece s-a împotrivit desființării mănăstirii și a suferit trei ani de închisoare, ca deținut politic.

După eliberare, s-a așezat într-un sat din părțile Brăilei. Prin anii 70 s-a întors la Brașov, la casa părintească, unde a stat până în februarie 1990, când s-a întors la mănăstirea reînființată.

Sfârșitul vieții ei pământești s-a întâmplat la 8 august 1990.

În timpul vieții, poetei Zorica Lațcu i-au apărut trei volume de versuri: **Spre Insulă**, Editura Dacia Traiana, Sibiu, 1944, **Osana Luminii**, Editura Episcopiei Ortodoxe din Cluj, 1947 și **Poemele Iubirii**, Editura Ramuri, Craiova, 1949.

Recenta apariție este o ediție în tiraj restrâns care reunește unele din cele mai frumoase poezii. Cartea este o ECTENIE și un COLIND al unui suflet ÎN CĂTUȘE care a rupt strânsorile și s-a bucurat de RĂPIRE în nemărginire. Acestea sunt numai câteva din titlurile unora din cele mai alese perle de poezie care își poartă puterea de vibrație dincolo de timp, ca mărturie a unei iubiri ce iradiază spre noi cei de acum cu harul unei împărtășanii din veșnicie.

Am ales pentru cititori minunatele versuri ale poeziei “Aluat” și un “Colind”.

ALUAT

Doame, sfântul Tău cuvânt
Este, pe acest pământ,
Aluat pe care-l pui
În făina gândului
Să îl faci ca să dospească
Dospitura cea cerească.

Tu care toate le poți,
Pentru toate, pentru toți,
Pune-n mine aluat,

Să-l dospesc neîncetat
Și cuvântul Tău cel Sfânt
În covată să-l frământ.

Si-n cuptorul cel de foc
Al durerilor să-l coc,
Și să-l fac sfinte prescuri
Pentru cuminecături.

COLIND

Lerui, Doamne, Ler
Din înaltul Cer,
Cerne, Maica, cerne.
Fulgii moi i-așterne,
Nimeni să nu-i vadă
Urma prin zăpadă,
Să nu se cunoscă
Ce fiu va să nască.

Lerui, Doamne, Ler,
Din înaltul Cer,
Coboară, coboară
Prea Sfânta Fecioară;
Dar pe unde merge
Urma i se șterge,
Taina din vecie
Nimeni să n-o știe.

Lerui, Doamne, Ler,
Din înaltul Cer,
Intră-n staul iată,
Maica precurată;
În staul de vite,
Pe paie strujite,
Să nu se cunoască
Ce fiu va să nască.

Lerui, Doamne, Ler,
Din înaltul Cer,
Cerne luna, cerne,
Raze albe-așterne,
Lumină cerească
Din iesle să crească,
Razele-n zăpadă
Înger să le vadă
Din înaltul Cer
Lerui, Doamne ler.

RESTAURAREA FIINTEI NAȚIONALE PRIN BISERICĂ

5 ANI DE ARHIEREASCĂ PĂSTORIRE APREA SFÎNȚITULUI PĂRINTE

IOAN SELEJAN, EPISCOPUL COVASNEI ȘI HARGHITEI

Violeta PĂTRUNJEL, Alin CÂMPEAN, IOAN LĂCĂTUȘU

Sunt momente în viața unei comunități în care cuvântului îi este greu să exprime semnificația, dimensiunile și implicațiile lor profunde. Un astfel de moment este și acela pe care-l traversăm noi, românii din arcul intracarpatic, în fiecare an, în luna septembrie, din 1994 încoace, când marcăm instalarea în scaunul arhieresc a primului nostru episcop ortodox, Prea Sfințitul Ioan Selejan. Înființarea Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei înseamnă pe de o parte împlinirea unei vechi dorințe a credincioșilor ortodocși din acest minunat ținut românesc, iar pe de altă parte punerea temeliei unei instituții fundamentale pentru păstrarea și afirmarea identității confesionale și culturale a românilor de aici.

Unele semne ale biruinței din acești primi cinci ani sunt vizibile la tot pasul, altele urmând a fi scoase la iveală în viitor. Multe din roadele a ceea ce astăzi se seamănă într-o lucrare providențială ce privește noua eparhie, vor fi culese de generațiile viitoare. Dacă până la apariția Episcopiei, comunitatea românească din zonă era percepută ca fiind fărâmițată, abandonată, timorată, începând cu urcarea în scaunul vlădicesc a P.S. Ioan Selejan, românii din această parte de țară au un înțâistător în jurul căruia își rânduiesc viața religioasă, culturală și civică. În cei cinci ani, Episcopia și-a câștigat un binemeritat prestigiu. Dovada acestui fapt o constituie prețuirea de care se bucură P.S. Ioan din partea reprezentanților autorităților locale și centrale de stat – parlamentari, miniștri și alți demnitari de stat, prefecți, primari, oameni de cultură și știință din țară și din afara hotarelor ei. Precum odinioară domnii țării găseau sfat la adăpostul Bisericii, astăzi mulți lideri ai vieții publice din România fac același lucru, trecând cu încredere și respect poarta veșnic deschisă a Episcopiei Covasnei și Harghitei.

În acest context este relevantă contribuția P.S. Ioan Selejan la depășirea situației dramatice prin care a trecut țara la începutul acestui an, prin prezența sa în delegația guvernamentală care a negociat “Pacea de la Cozia”. De la Patriarhul Miron Cristea, era prima dată când un înalt ierarh al Bisericii Ortodoxe a fost direct implicat în destinul țării, într-un moment deosebit de tensionat. S-a reînnoțat și în acest fel tradiția și s-a scris o filă însemnată din istoria țării, cu participarea celei mai mari personalități contemporane a românilor din Covasna și Harghita, Biserica Ortodoxă Română fiind pusă la loc de cinste.

Întorcându-ne cu gândul la cele trăite acum cinci ani, ne amintim de multitudinea greutăților întâmpinate. Știm că toate începuturile sunt grele, dar întemeierea noii Episcopii s-a făcut în condiții care ne amintesc de organizarea primelor comunități creștine. Înainte de a se îngriji de cele trebuincioase vieții la reședința eparhială, Vlădicul Ioan, asemenea ierarhilor cărturari din trecut, încă din primele zile de arhipăstorie a intervenit pentru obținerea de locuri la Facultățile și Seminarele teologice din țară pentru tinerii din părțile locului. Se răspundea astfel uneia din cele mai stringente priorități – lipsa preoților într-un mare număr de parohii. Începutul bun al acestei lucrări face ca astăzi să avem elevi seminariști și studenți teologi în centrele universitare din București, Sibiu, Cluj-Napoca, Brașov, Rm. Vâlcea și în orașul Toplița, cu specializări în Teologie Pastorală, Teologie Litere și Teologie Asistență Socială.

Numeroasele comunități ortodoxe văduvite de mulți ani de

păstorii lor sufletești l-au determinat pe P.S. Ioan să hirotonească un număr important de tineri preoți, unii dintre ei aflându-se încă pe băncile facultăților. Bun cunoscător al realităților fiecărei parohii și al greutăților cu care se confruntă preoții și familiile lor, P.S. Ioan este un adevărat părinte. Nenumăratele drumuri pe care le-a bătut la Președenție, Guvern, Parlament și alte autorități centrale, contactele cu importante personalități ale vieții publice, au înlesnit soluționarea multor probleme de larg interes obștesc, precum și adoptarea recentei legi privind salarizarea clerului. Pe lângă rezolvarea acestei chestiuni esențiale pentru condiția socială a preoților, mai ales a celor din parohiile cu puțini credincioși, Vlădicul Ioan s-a implicat în mod direct în asigurarea celor necesare familiilor tinerilor preoți (de la locuri de muncă pentru preotese și refacerea caselor parohiale, până la aprovizionarea cu lemne de foc și alimente).

Pornind de la situația moștenită, s-a acordat importanța cuvenită activităților menite să ducă la perfecționarea clerului. Din inițiativa Prea Sfințitului conferințele preoțești s-au ținut în parohii; preoții au fost îndrumați spre cursuri de perfecționare în facultățile de teologie existente, au fost stimulați să întocmească monografiile locale și să colaboreze cu articole și studii la ziarele locale și în revistele de specialitate. Preoții ortodocși au fost permanent îndrumați la o bună activitate pastoral-misionară, la întreținerea unei atmosfere care să permită un climat de bună conviețuire și pace cu cei de alte etnii și confesiuni. Aplicând învățătura creștină, după care “dăruind, vei dobândi”, parohiile ortodoxe din eparhie, din pușinul lor, la îndemnul P.S. Ioan, au întins o mână de ajutor fraților creștini aflați în suferință, în urma unor calamități naturale și a altor evenimente neplăcute.

Starea dramatică a majorității lăcașurilor de cult ortodox, cunoscută publicului din întreaga țară prin intermediul unui impresionant film documentar de televiziune, l-a determinat pe Prea Sfințitul Ioan să contureze o strategie lucidă, cu priorități clare. Dumnezeu a rânduit ca primul episcop al românilor din Covasna și Harghita să fie un cunoscut și recunoscut ctitor și constructor de așezăminte bisericești. Mai puțin cunoscute sunt însă lipsa totală a mijloacelor financiare necesare refacerii și construirii bisericilor din Eparhie. Meritul P.S. Ioan este cu atât mai mare cu cât a știut ca în aceste vremuri grele pentru țară să găsească resursele necesare acestei acțiuni de mare amploare. Reînnoțând solidaritatea creștinească și românească, s-a reușit ca pușinele fonduri bugetare primite să fie completate prin contribuția unor oameni de bine, societăți și instituții din întreg spațiul românesc. Grăitoare este în acest sens acțiunea de mari proporții și cu rezultate pe măsură întreprinsă de ziarul “Adevărul” pentru sprijinirea bisericilor românești din Covasna și Harghita.

S-a început cu rănilor cele mai adânci: biserici ruinat, cu altare străjuite de copaci, cu naosul transformat în depozit de gunoi. S-a continuat cu repararea, renovarea și conservarea bisericilor existente și înălțarea altora noi. Ca un iscusit doctor ce-și vizitează bolnavul până când acesta se însănătoșește, P.S. Ioan și-a cercetat cele peste o sută de șantiere risipite pe întreg cuprinsul eparhiei, de la Borsec la Sita Buzăului și de la Baraolt la Făgeșel, parcurgând zilnic vreme de cinci ani, sute și mii de kilometri. Pentru fiecare loc, s-au găsit modalitățile cele mai potrivite la întocmirea proiectelor, desfășurarea lucrărilor de construcție, aprovizionarea cu materiale, la asigurarea celor

mai pricepuți meșteri constructori și a celor mai potriviți pictori. Nu puține au fost cazurile când Episcopul a condus direct șantierul, de dimineață până noaptea târziu, pe vreme bună sau rea.

Ostenelile gospodărești pentru buna chivernisire și sporire a dotărilor Episcopiei, prin demersurile Prea Sfințitului s-au concretizat în: achiziționarea fostul sediu al Băncii Române de Dezvoltare din Sfântu Gheorghe (transformat în Centrul Eclesial de Documentare "Mitropolit Nicolae Colan"), a fostei Cantine "Oltul" și a vechiului sediu al Băncii Comerciale Române din Miercurea Ciuc, precum și în cumpărarea Sectorului Mecanic din Miercurea Ciuc și a mai multor mașini și utilaje necesare șantiierelor de construcție proprii.

Om al timpului său, P.S. Ioan și-a împlinit misiunea fără a-și economisi timpul, energia și sănătatea, acordându-și disponibilitatea generoasă oricând și oricui. În istoria Bisericii Ortodoxe locale, ceea ce s-a înfăptuit în acești cinci ani poate fi asemuit doar cu ceea ce s-a realizat în vremea Mitropolitului Andrei Șaguna și în cea a Mitropolitului Nicolae Bălan, respectiv în perioada interbelică. Este drept că tânărul episcop de acum cinci ani are astăzi barba albită, că în acest timp a prăpădit câteva automobile și trăiește permanent sub "amenințarea" telefonului mobil care zbârnâie neîncetat.

Forța dinamică și înnoitoare a Bisericii Ortodoxe și a dimensiunii ei sociale izvorâte din Evanghelie se reflectă și prin revenirea ei în locuri de unde a fost izgonită timp de 50 de ani: școală, cultură, armată, spitale, instituții de asistență socială, penitenciare ș.a. Prin grija Prea Sfințitului Ioan și a protopopilor din Miercurea Ciuc și din Sfântu Gheorghe în școlile din eparhie, într-o primă fază, s-au asigurat profesori de religie din rândul preoților și a unor persoane atașate de Biserică. Împreună cu asociațiile culturale s-au reluat o serie de tradiții ce pun în valoare moștenirea spirituală specifică zonei – prin organizarea festivalurilor de colinde și obiceiuri românești. Cu sprijinul Ligii Culturale Creștine "Andrei Șaguna" din Sf. Gheorghe, Fundațiilor "Miron Cristea" din Miercurea Ciuc, "Mihai Viteazul" din Sf. Gheorghe, "Iustinian Neculescu" din Covasna, Despărțământului ASTRA Covasna-Harghita, Ligii Tineretului Ortodox Român au fost organizate numeroase manifestări culturale (simpozioane, conferințe, mese rotunde, universități de vară, prelegeri duhovnicești, pelerinaje, etc.). Un fapt îmbucurător este și participarea tinerilor din zonă și din întreaga țară la multe din aceste manifestări, detașându-se prin amploare și semnificații (marcarea a 80 de ani de la Marea Unire din 1 decembrie 1918, pelerinaje la sfinți și hramuri de biserici și mănăstiri și cursurile Universității de vară Izvoru Mureșului – Făgăcel).

În strânsă unitate cu tradiția culturală a Bisericii, din inițiativa și cu binecuvântarea P.S. Ioan, în 1996 la Sfântu Gheorghe s-a înființat Centrul Eclesial de Documentare "Mitropolit Nicolae Colan", care împreună cu Muzeul Spiritualității Românești de la Catedrala Ortodoxă din Sfântu Gheorghe și cu Muzeul Mănăstirii "Sf. Prooroc Ilie" din Toplița și-a propus să desfășoare o activitate de cercetare, valorificare și păstrare a mărturiilor materiale și documentare ce atestă prezența și dăinuirea populației românești și a spiritualității ortodoxe în localitățile de pe cuprinsul eparhiei. Asigurând o benefică colaborare cu distinși cercetători din principalele centre culturale ale țării, cu asociațiile și instituțiile culturale din zonă, în primul rând cu Centrul de Cultură Arcuș și recent înființatul Muzeu al Carpaților Răsăriteni, s-a reușit materializarea unor importante proiecte culturale, precum: Sesiunea națională de comunicări științifice "Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie, Cultură și Civilizație"; editarea anuarului "Angustia"; redactarea unor lucrări și studii de teologie, etnografie,

sociologie și istorie locală. Punerea în valoare a trecutului românesc din arcul intracarpatic a cuprins și descoperirea, mediatizarea și prețuirea marilor personalități pe care le-a dat Bisericii și culturii române ținuturile Covasnei și Harghitei: Miron Cristea, Nicolae Colan, Iustinian Neculescu, Veniamin Nistor, Alexandru Niculescu, Ghiță Popp, Octavian Codru Tăslăuanu, Romulus Cioflec și alții.

Odată încheiată această primă etapă din viața eparhiei, în care s-a acordat prioritate vindecării rănilor vechi și grave ale lăcașurilor de cult și asigurării păstorilor sufletești în parohiile de mai mulți ani vacante, P.S. Ioan și-a găsit răgazul să întemeieze foaia de spiritualitate ortodoxă a Episcopiei Covasnei și Harghitei, "Grai românesc", ca o nouă și necesară modalitate a Sfinței Eparhii de a-și împlini binecuvântatele sale rosturi.

Om al rugăciunii, cu o experiență monastică dobândită de-a lungul anilor în cunoscutele mănăstiri din Oltenia și în Țara Sfântă, Vlădicul Ioan a susținut și sprijinit o înflorire a monahismului din curbura interioară a Carpaților. Alături de "bătrâna" Mănăstire a Doamnei din Moglănești-Toplița, de ctitoria primului Patriarh al României Miron Cristea, Mănăstirea "Sfântul Prooroc Ilie" din aceeași localitate și de părăsitul schit al Făgățelului, se află în construcție mănăstirile din Mărcuș, Sita Buzăului și Valea Mare, toate din județul Covasna, precum și complexul mănăstiresc de la Izvoru Mureșului, județul Harghita, la temelia căreia, asemenea unui nou Manole, și-a zidit propriul său suflet.

În cele două garnizoane militare – Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe, au fost amenajate capele și numiți preoți militari. În penitenciarul din Miercurea Ciuc s-a construit și a fost pictată o capelă ortodoxă, la altarul căreia slujește, întărind sufletește pe cei ce au atâta nevoie de mângâiere și îndreptare, un tânăr ucenic al Prea Sfințitului Ioan. Și celor aflați în suferință fizică li s-a oferit posibilitatea asistenței duhovnicești prin preotul ortodox angajat la Spitalul din Sfântu Gheorghe și prin serviciile religioase acordate de preoții din Miercurea Ciuc.

În acești cinci ani, Prea Sfințitul Ioan a beneficiat de sprijinul și colaborarea credincioșilor din eparhie și din întreg spațiul românesc, a unor personalități care s-au pus în slujba cauzei prezervării valorilor naționale, a unor prieteni statornici din toate categoriile sociale, ce și-au dovedit prin fapte atașamentul și dragostea față de Biserica strămoșească de pe aceste meleaguri. Spațiul editorial nu ne permite să-i amintim pe toți, dar se cuvine totuși, ca în numele Prea Sfințitului Părinte Episcop Ioan, să mulțumim și pe această cale conducătorilor unor ministere, instituții și societăți comerciale, dintre care amintim: BNR, BCR, BRD, Societatea Națională a Petrolului, Petrom, Emivas Târgu-Mureș și multe altele.

Mulți sunt cei care pentru jertfelnicia lor merită să fie răsplătiți prin distincții bisericești, dar deocamdată numai o mică parte din aceștia s-au bucurat de această binemeritată atenție. Amintim aici pe cei care au primit cea mai înaltă distincție din Biserica Ortodoxă Română, "Crucea Patriarhală": Arhimandritul Mihail Goia, Preoții Protopopi Constantin Gane și Gheorghe Rățulea și mirenii Valer Dorneanu, Mircea Dușa și Ioan Lăcătușu.

Prin tot ceea ce s-a realizat în acești primi cinci ani de existență a Episcopiei noastre, Biserica s-a dovedit a fi spațiul spiritual preocupat în mod real de soarta românilor din "aceste preafrumoase și preaplânse surori ale unei familii vechi, pre numele ei România", Covasna și Harghita. Acest adevăr este temeiul pentru care "orice cârmuire din fruntea țării", alături de societatea civilă românească trebuie să sprijine permanent, concret și eficient Biserica, Școala și Cultura, împreună cu instituțiile fundamentale ale statului român din curbura interioară a Carpaților.

GRAIUL FAPTELOR

ȘANTIERE DE CONSTRUCȚII ȘI REPARAȚII BISERICESTI DIN EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A COVASNEI ȘI HARGHITEI 1994-1999

Dintotdeauna Sfinții Părinți ai Bisericii au propovăduit învățătura de credință a lui Iisus Hristos, iar pe lângă aceasta și trebuința împlinirii ei în fapte. Viața întreagă a omului este o devenire, și nu una întâmplătoare, ci una marcată permanent de acea zicere duhovnicească a Patericului: “vorba sună, fapta tună”. Este drept că ai nevoie de harul lui Dumnezeu pentru ca să te poți înscrie în istorie ca un om al faptei. Enumerarea șantierelor deschise în acești primi cinci ani, de Vlădicul nostru este exemplul cel mai grăitor al modului în care Prea Sfinția Sa, Ioan Selejan, episcopul Covasnei și Harghitei și-a înscris numele în “Cartea vieții” neamului românesc din această parte de țară.

I. PROTOPOPIATUL MIERCUREA CIUC

1. Parohia Pintec – refăcere biserică, numit preot;
2. Parohia Poiana Veche – construit biserică nouă, numit preot;
3. Parohia Tulgheș – casă parohială în construcție;
4. Parohia Baraxău – cumpărat teren pentru parohie, numit preot;
5. Parohia Corbu – casă parohială în lucru;
6. Parohia Capu Corbului – reparație biserică, casă parohială nouă, numit preot;
7. Parohia Borsec – numit preot, biserică nouă în construcție;
8. Parohia Bilbor – reparații la biserică;
9. Parohia Toplița I – reparații la biserică, construirea unui paraclic;
10. Parohia Toplița II – reparații la biserică;
11. Parohia Toplița III – biserică nouă în construcție, numit preot;
12. Parohia Călimănel – biserică nouă, casă parohială nouă, numit preot;
13. Parohia Văgani – biserică nouă;
14. Parohia Filpea – biserică nouă;
15. Parohia Subcetate – reparații la casa parohială;
16. Parohia Platonesti – biserică nouă, pictată, numit preot;
17. Parohia Gheorgheni I – reparații la biserică, numit preot;
18. Parohia Gheorgheni II – reparații la biserică;
19. Parohia Voșlobeni – reparații la biserică;
20. Parohia Izvoru Mureșului – reparații la biserică, casă parohială, școală primară, numit preot;
21. Parohia Joseni – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
22. Parohia Praid – reparații la biserică, cumpărat casă parohială;
23. Parohia Odorhei I – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
24. Parohia Odorhei II – reparații la biserică și casă parohială, numit preot;
25. Parohia Cristur – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
26. Parohia Bodogaia – reparații la biserică;
27. Parohia Porumbeni Mari – reparații la biserică;
28. Parohia Petecu – reparații la biserică;
29. Parohia Ciucsângiorgiu – reparații la biserică;
30. Parohia Sâncrăieni – reparații la biserică;
31. Parohia Bălan – reparații la biserică;
32. Parohia Hodoșa – reparații la biserică, pictură nouă;
33. Parohia Sândominic – reparații la biserică;
34. Parohia Tușnad Băi – reparații la biserică;
35. Parohia Imper – reparații la biserică și la casa parohială, numit preot;
36. Parohia Ciceu – reparații la biserică și casa parohială;
37. Parohia Frumoasa – reparații la biserică și casa parohială;
38. Parohia Făgetel – reparații la biserică, pictură nouă;
39. Parohia Eliseni – reparații la biserică;
40. Parohia Lăzărești – reparații la biserică;
41. Parohia Livezi – reparații la biserică, casă parohială nouă;
42. Parohia Săcel – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
43. Parohia Uilac – reparații la biserică;
44. Parohia Sărmaș – împrejmuirea bisericii și a casei parohiale;
45. Catedrala Episcopală, Miercurea Ciuc – reparații și amenajări interioare;
46. Garnizoana Militară Miercurea Ciuc – biserică nouă, numit preot;
47. Unitatea Militară Lunca de Jos – amenajat capela;
48. Centrul Eparhial Miercurea Ciuc – reparații, amenajări;

I. PROTOPOPIATUL SFÂNTU GHEORGHE

49. Parohia Brețcu – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;

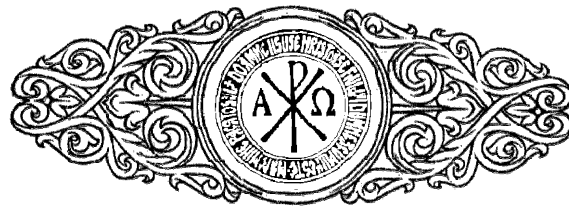
50. Parohia Mărtănuș – reparații la biserică și casa parohială;
51. Parohia Ojdula – reparații la biserică și casa parohială, pictură nouă, numit preot;
52. Parohia Zăbala – reparații la biserică monument istoric și la biserică nouă, casă parohială în construcție;
53. Parohia Zagon – reparații la casa parohială, biserică nouă în construcție;
54. Parohia Târgu Secuiesc – biserică nouă în construcție;
55. Parohia Cernat – reparații la biserică, numit preot;
56. Parohia Sântionlunca – reparații la biserică și casa parohială;
57. Parohia Ozun – reparații la biserică și casa parohială;
58. Parohia Lunca Ozunului – biserică nouă, pictată;
59. Parohia Bicfalău – reparații la biserică;
60. Parohia Dobârlău – reparații la biserică și casa parohială;
61. Parohia Dobârlău-Vale – reparații la biserică;
62. Parohia Lunca Mărcuș – biserică nouă în construcție;
63. Parohia Băcel – reparații la biserică și casa parohială;
64. Parohia Chichiș – reparații la biserică;
65. Parohia Lisnău I – reparații la biserică;
66. Parohia Lisnău II – reparații la biserică;
67. Parohia Doboli de Jos – reparații la biserică și casa parohială;
68. Catedrala Ortodoxă Sfântu Gheorghe – construit pridvor, introducerea încălzirii centrale;
69. Parohia Sfântu Gheorghe II – reparații la biserică, capela mortuară în construcție;
70. Parohia Arcuș – biserică nouă;
71. Garnizoana Militară Sfântu Gheorghe – amenajat capela;
72. Parohia Vâlcele – reparații la biserică și casa parohială;
73. Parohia Araci – reparații capela și casa parohială;
74. Parohia Hăghig – reparații la biserică și casa parohială;
75. Parohia Iarăș – reparații la biserică și casa parohială, refăcut pictură;
76. Parohia Belin – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
77. Parohia Aita Mare – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
78. Parohia Aita Medie – reparații la biserică și casa parohială, pictură nouă;
79. Parohia Căpeni – reparații la biserică;
80. Parohia Baraolt – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
81. Parohia Bățanii Mari – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
82. Parohia Aita Seacă – reparații la biserică;
83. Parohia Vârghiș – reparații la biserică și casa parohială;
84. Parohia Doboseni – refăcut biserică;
85. Parohia Herculian – refăcut biserică;
86. Parohia Micfalău – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
87. Parohia Bixad I – reparații la biserică;
88. Parohia Bixad II – reparații la biserică;
89. Parohia Covasna-Voinești – biserică nouă în construcție;
90. Parohia Brădet – reparații la biserică, casă parohială în construcție, numit preot;
91. Parohia Întorsura Buzăului – biserică nouă în construcție;
92. Parohia Sita Buzăului – reparații la biserică;
93. Parohia Zăbrățiu – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
94. Parohia Floroia Mare – reparații la biserică;
95. Parohia Sărmaș – reparații la biserică și casa parohială;
96. Parohia Lădăuți – reparații la biserică;
97. Parohia Valea Mare – reparații la biserică și casa parohială, numit preot;
98. Parohia Barcani – reparații la biserică și casa parohială;
99. Parohia Ciurnic – reparații la biserică și casa parohială;
100. Parohia Bodoș – reparații la biserică;
101. Parohia Păpăuți – reparații la biserică;
102. Centrul Eclesial de Documentare “Mitropolit Nicolae Colan” – amenajare și dotări;

II. MĂNĂSTIRI

103. Mănăstirea “Sf. Ilie” Toplița – reparații;
104. Mănăstirea “Doamnei” Moglănești – reparații;
105. Mănăstirea Făgetel – reparații la biserică, construcții noi, pictură nouă;
106. Mănăstirea Izvoru Mureșului – în construcție;
107. Mănăstirea Mărcuș – în construcție;
108. Mănăstirea Valea Mare – în construcție;
109. Mănăstirea Sita Buzăului – în construcție;

Războiul nevăzut. Isihasmul

DESPRE REÎNNOIREA ISIHASTĂ

Dialog cu

Diaconul Ivan - Mănăstirea Neamț

În ce măsură isihasmul poate fi accesibil tinerilor?

Isihasmul desigur că nu este o problemă ușoară dar eu socotesc că se poate începe la orice vârstă. Tineretul poate să o înceapă cu faza ei inițială, pentru că rugăciunea minții sau rugăciunea inimii are trei faze:

1. Prima fază este faza **orală**: repetarea permanentă a unei rugăciuni scurte dar de mare efect dacă este făcută cu toată însetarea: „*Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluiește-mă*”.
2. Apoi se ajunge la o fixare a ei **în minte**; este o fază avansată când, concentrându-te, o repeți în minte; înseamnă că ai posibilitatea să și lucrezi ceva manual și mintea totuși să meargă, rostind rugăciunea și având și o oarecare bucurie duhovnicească;
3. Faza desăvârșită este când rugăciunea trece **în inimă** și omul e parcă desprins de lumea înconjurătoare și este în permanentă bucurie duhovnicească, cu posibilitatea de a avea mângâieri, chiar descoperiri, lucru care se întâmplă desigur la cei cu totul ajunși la desăvârșire.

Nici unul din mari lucrători ai vieții isihaste n-au spus nimic despre ei înșiși, ce-au avut ca descoperire sau ca mângâiere duhovnicească, toți s-au acoperit în vâlul smereniei, al umilinței desăvârșite. Mi-aduc aminte de un trăitor în viața duhovnicească care a trăit și la Tabor și este unul din cei care au pus pietrele de temelie ale bisericii ortodoxe din Tabor, Irinarh Roset (N.red.: întemeietorul Mănăstirii Horaița). El a spus că a învățat de la un oarecare Iosif, care a fost duhovnic la mănăstirea Văratec, cam cum să lucreze și a încercat o dată și a avut o lumină dar crezând că este o înșelăciune diavolească a încetat de a mai lucra în forma aceasta.

Ca idee, ca teorie, se vorbește astăzi mai mult ca oricând despre isihasm, mai ales că în teologia noastră mistică el ocupă un loc central. Părintele Stăniloae a tradus filocaliile și a dirijat lucrurile spre o cunoaștere mai bună a lucrării isihaste, a acestei lucrări duhovnicești de înaltă ținută.

Părinții care intră în mănăstire sunt învățați să se roage permanent. Poți să te afli în lumea monahală și să nu poți face această lucrare isihastă după cum te poți afla în lume și să fii lucrător al rugăciunii minții. De aceea probabil se și spune, folosindu-se cuvintele Sfântului Apostol Petru: „*contează omul cel ascuns al inimii*” iar acest om ascuns al inimii se poate vedea în oricare din cei care, cu darul lui Dumnezeu, încearcă

lucrarea aceasta de desăvârșire personală. Desăvârșirea nu se poate face decât prin integrarea deplină a ființei noastre în lucrarea aceasta de depășire a tot ceea ce este pasiune, a tot ceea ce ne angajează mai mult spre lumea acesta.

Care ar fi regulile de viață pentru un grup isihast în mediu laic?

Dacă s-ar constitui un astfel de grup desigur că va trebui să se ia legătura cu un om lucrător al isihasmului, un monah care are „greutate” spirituală în mijlocul celor cu care trăiește.

Sunt însă și alte multe forme ale vieții duhovnicești, care ne pot duce la mântuire. Să ne gândim la **fericirile** pe care Mântuitorul le pronunță: ele sunt nouă și se mai adaugă și altele care au fost pronunțate în alte împrejurări; ele sunt căi diferite care conduc spre același scop iar scopul final este mântuirea. Adică, pe orice cale am merge, orice formă am folosi, după darul lui Dumnezeu și doar cu gândul de a place lui Dumnezeu, nu ne poate conduce decât la dobândirea mântuirii, pentru că ne mântuim prin credința lucrătoare, prin iubire, prin credința în care se varsă ajutorul lui Dumnezeu, căci fără acest ajutor nu putem să realizăm nimic.

Dacă se constituie un grup numai din dorul de a se numi isihast, cu aceasta nu se realizează isihasmul; este nevoie ca grupul acela să se constituie într-un grup lucrător în toată forma lui, așa cum o cer sfinții părinți. În ce măsură vor putea membrii grupului să ajungă să se considere la un moment dat ca beneficiari ai darului lui Dumnezeu, aceasta este o problemă pe care cred că nu o poate spune nimeni, dar acest grup poate să fie cu mare efect în mijlocul celorlalți. Ne gândim și la unele formațiuni creștine care nu sunt din viața bisericii ortodoxe dar totuși unii și-au impus să nu mănânce carne, alții să nu bea, alții să nu fumeze, alții să nu spună nici un cuvânt rău și toate cuvintele să fie o mărturie a adevărului. Deci se poate lucra acesta și cu atât mai mult de către cei care sunt în biserica noastră ortodoxă, biserica în care se lucrează în Sfintele Taine și mai ales cu taina Sfintei Euharistii și cu permanenta spovedanie. Se poate ajunge ca nu numai unul ci mai mulți să aibă lucrarea aceasta și să se impună prin forma aceasta pe care singuri și-o manifestă în lucrarea de zi cu zi; nimeni nu va spune că este isihast dar cu smerenie va da dovadă că este preocupat permanent de o atitudine care să fie asemenea modelului nostru suprem Iisus Hristos.

Ce ne puteți spune despre practica mistică a celor care se pregătesc pentru preoție?

Practica mistică pentru cei care se pregătesc pentru preoție este foarte dificilă, e în funcție de metodele de școlarizare. Cei care sunt în seminarii și institute teologice, prin disciplinele care se predau, sunt călăuziți către a cunoaște problemele de mistică, dar dacă și le însușesc sau nu, rămâne o problemă foarte sensibilă; nici aceștia care se pregătesc în institute în problema aceasta a trăirii nu pot să meargă singuri fără călăuze. Dacă au profesori care să-i disciplineze, să-i călăuzească la o viață duhovnicească, prin meditații deosebite, prin lecții de predare cu totul în afară de metodele didactice obișnuite, aceia devin niște ucenici care la rândul lor vor face cele ale preoției cu aprofundarea aceasta de viață duhovnicească.

În ceea ce privește viața monahală nu se poate spune că există un curs sau o metodă specială care să fie șablon. Marii mistici au trăit fiecare în felul său și acest fel l-a impus fiecare ucenicilor săi, sigur încadrat în aceste mari coordonate ale vieții noastre ortodoxe.

În ce vedeți baza mistică a isihasmului?

Socot că cine vrea să se adape din **sfinții părinți**, acolo găsește baza mistică a isihasmului.

Cunoașterea **Sfintei Scripturi** este una din condițiile principale. A te adânci în ea, a medita la ea, a căuta acele locuri în care se arată învățarea pentru lucrarea duhovnicească. Acestea cred că pot să constituie baza care să stea la temelia oricăruia dintre cei care încearcă. De altfel aș putea să spun că în viața mistică s-au întâmplat cazuri deosebite când, necunoscând Sfânta Scriptură, neștiind să citească și să scrie, prin lucrarea duhovnicească, prin lucrarea inimii, au avut descoperirea ei, știind astfel Sfânta Scriptură. Adică darul lui Dumnezeu era cu ei și le descoperea Sfânta Scriptură, încât se adăpau din bucuria aceasta a Sfintei Scripturi fără să știe să citească. Sau, prin prezența permanentă la biserică ei își însușeau (cu mintea permanent atentă și curată) Sfânta Scriptură.

Cea care a fost una din pietrele de temelie ale monahilor, pe care-i încadrăm în isihasmul nostru ortodox, a fost **Psaltirea**, lectura, atât la chilie cât și la biserică a Psaltirii pentru că în cursul anilor sunt perioade în care se citește de două ori Psaltirea într-o săptămână și perioade în care se citește o dată pe săptămână în cadrul serviciului bisericesc. O obligație pentru monahi este să citească zilnic mai multe catisme.

Un program pentru viața monahală este în așa fel făcut încât prea puțin este timpul de dormit, doar atât cât să poți să-ți recuperezi efortul depus în ascultările avute dar să poți să ai și acea perioadă în care să fii concentrat în chilia ta. Chilia este locul de taină al vieții monahale și nimeni nu-ți spune ce face acolo: cât citește sau mai ales câte metanii face, câte închinăciuni face sau de câte ori rostește "Doamne Iisuse Hristoase". Sunt indicații ca, mai ales cei care nu știu să citească, deci nu pot citi Psaltirea sau alte cărți duhovnicești, să rostească de foarte multe ori (de câteva sute de ori în 24 de ore) această rugăciune (**Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul**

lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul). Aceștia își formează o hrană duhovnicească, o permanentă încordare pentru lucrarea aceasta duhovnicească.

Cum ați vedea practica duhovnicească reînviată la condițiile de astăzi?

Eu nu văd că am avea niște condiții mai grele decât au avut alții din alte epoci, nu văd că monahismul de astăzi, care a trecut printr-o criză foarte puternică, s-ar găsi în stare de a fi lichidat complet, față de alte epoci când monahismul a fost pus la încercare. Ne aducem aminte de lupta pentru apărarea sfintelor icoane; monahii au fost cei care au dat tonul pentru apărarea sfintelor icoane și au făcut-o cu prețul vieții lor. În vremea noastră, **dacă monahismul se înviorază atunci se înviorază și viața creștină**. Spuneau unii înainte că monahii sunt un fel de oaste a Mântuitorului nostru. Este de dorit ca monahismul să se întărească acum și să apară niște mănăstiri-pilot care să lucreze sub conducerea unor duhovnici iscușiți la realizarea unui monahism pentru condițiile actuale. Este adevărat că astăzi este nevoie ca monahii să aibă și orizont intelectual, să fie conștienți de răspunderea pe care o au, să știe că nu lucrează numai pentru ei și pentru mântuirea lor, ci ei au rol mare în mântuirea fraților lor, căci misiunea de evanghelizare nu este numai a preoților de mir ci și a monahilor; monahii nu sunt ruși de lume, ei trăiesc în lume dar în dragoste față de frații lor, ajutându-i cu toată lucrarea duhovnicească. Deci la ora actuală ar trebui reînviat **un ziar al monahilor**, cum a fost până la cel de-al doilea război mondial ziarul realizat de Dionisie Lungu.

Noi suntem acum, zic eu, într-o perioadă de **criză religioasă**. Deși e un fel de explozie de forme de exprimare (și la radio și la televiziune, etc), dar nu e nevoie numai de forme verbale ci și de lucrare iar lucrarea nu se poate face numai de câțiva ci trebuie să se angajeze cât mai mulți. În viața din mănăstiri este o criză acum; sunt câteva mănăstiri care au reușit să-și păstreze viețuitori cu vârstă înaintată care s-au format din copilărie și și-au însușit unele forme de viață duhovnicească mai deosebite, cu renunțări la multe lucruri pe care lumea ni le oferă și trăind în austeritatea pe care viața monahală o cere. Sunt însă și cazuri când în mănăstire au venit (de câțiva ani) cu dorința de a lucra cele ale vieții duhovnicești dar care nu s-au putut acomoda acestei vieți și încă mai sunt dorurile acelea de a merge să-și vadă familia - iar ieșirea din mănăstire nu se recomandă prea des - sau de a merge să vadă un spectacol sau un film; lucrurile acestea sunt bune dar trebuie să fie cu mare maturitate de gândire și de selecție să știe ce să aleagă.

La ora actuală pentru redresarea vieții duhovnicești e mare nevoie de **cărți religioase**, cărți morale care să pună la îndemâna oamenilor posibilitatea de a-l cunoaște pe Dumnezeu. Criză este și criza va trebui depășită printr-o lucrare colectivă. Biserica a avut mari greutăți în a tipări cărți religioase, în special de mistică iar teologia nu se poate înțelege fără mistică. Teologia

înseamnă partea rațională iar mistica vine cu partea de trăire, de aplicare a teologiei la viață, ca și morala dar diferențiat totuși de morală prin aspectul acesta de a ajunge personalitate duhovnicească, deci în pragul sfințeniei. Ne bucurăm de personalități duhovnicești cum a fost Tudor Popescu, fost profesor de istorie a Bisericii Universale, care a trăit și el în întunericul beciurilor comuniste dar care a avut o corectitudine și o viață religioasă și morală deosebită.

Chipul călugăresc e chipul isihastului?

Isihasmul, viața de trăire în iubire de Dumnezeu cel nevăzut, dar văzut prin lucrarea care o împlinești, nu este numai a **monahului**, ci și a **mireanului**. Chipul isihast, monahii în special, sunt cei chemați să împlinească pentru că isihia înseamnă liniște, pace și în lucrarea aceasta ei își găsesc bucuria, pacea și nu socot că le este frig sau foame trăind în peșteră, ci le biruiesc pe toate prin dragoste și concentrare permanentă la Iisus Hristos. Daniil Sihastrul a trăit într-o peșteră și în sărăcie desăvârșită, într-o formă de ajutorare duhovnicească a celor din lume cum a fost Ștefan cel Mare.

Isihasmul poate fi o practică paralelă cu trăirea cultică bisericească?

Sigur că poate să fie, avem atâtea exemple în care au fost în izolare permanentă dar totuși nu se rupeau de viața din cadrul bisericii: veneau măcar din când în când pentru împărtășire și participare la sfânta liturghie.

Ce exemple de trăitori isihști din Mănăstirea Neamț ne puteți da?

Gavriil Uric, care a îmbinat ziua cu noaptea, un artist atât de mare, și mulți alți copiiști și împodobitori de manuscrise. Mai spre vremurile noastre am cunoscut duhovnici cu viață frumoasă: părintele Ambrozie Nichifor, părintele Ioachim Spătaru, părintele Doroftei Alexe, părintele Damaschin Trofin. În ce măsură însă s-au bucurat ei de aspecte ale lucrării darului asupra lor asta eu nu o cunosc pentru că în vremea aceea eram oarecum desprins de viața mănăstirii fiind mai mult la școală.

Se poate vorbi acum de o reînviere a isihasmului, ca în vremea lui Paisie Velicikovski?

Da, dar nu isihasmul lui Paisie se reînvie acum, ci se reînvie isihasmul ortodox vechi de 2000 de ani. Dacă ar fi să se accentueze o lucrare mai deosebită, aceea ar fi cea de culturalizare religioasă prin **copierea textelor mai potrivite pentru viața isihastă**, traduceri din textele grecești, slavone sau din alte limbi despre ortodoxie și viață monahală. Acestea ar fi un fel de anexă sau de adaus la lucrarea fiecăruia dintre viețuitorii mănăstirii. Chiar și copierea de rugăciuni înseamnă o lucrare de concentrare; a copia înseamnă a fi și atent la textul din care copiezi și la textul tău, în același timp subliniindu-ți câte un aspect al unei idei. De aceea socot că ceea ce a făcut Paisie Velicikovski cu armata de scriitori, de traducători, de copiiști se poate continua tot timpul

dar nu numai atât: trebuie să se ajungă la trăire și la determinarea și a altora ca prin lucrarea aceasta de copiere să-și facă **un bagaj de cunoștințe teologice pe de o parte și un bagaj de trăire îmbogățit pentru viața duhovnicească pe de altă parte**.

Eu personal vă mărturisesc că am toată evlavia pentru epoca lui Paisie Velicikovski și pentru el personal dar știu că în Moldova și chiar la Mănăstirea Neamț au mai fost epoci de reînviere a monahismului căci, ca peste tot, și în viața monahală au fost epoci de creștere și epoci de scădere, nu atât din pricina viețuitorilor ci a conjuncturilor în care trăiesc ei. Eu socot că, chiar și acel decret 410 din perioada comunistă, decret care a alungat călugăriile din mănăstiri, a fost o lucrare dumnezeiască căci acei călugări care s-au menținut la păstrarea vieții lor duhovnicești au fost niște făclii în mijlocul credincioșilor. Îmi amintesc de fratele Teofil Boghian care a fost și el îndepărtat și s-a dus în satul lui. Acolo în primul rând el avea cărțile de rugăciune și-și făcea pravila de noapte de se minunau sătenii. Mergea la biserică în zilele de sărbătoare. Tot el i-a învățat pe cei din jur să nu stea degeaba. Pe o fâșie de pământ și-a făcut niște straturi, de unde dădea și la alții. Deci au fost oameni care n-au abandonat jurământul făcut cu Hristos nici în lume; în perioada cea mai grea în care au trăit au fost exemple binefăcătoare pentru frații lor.

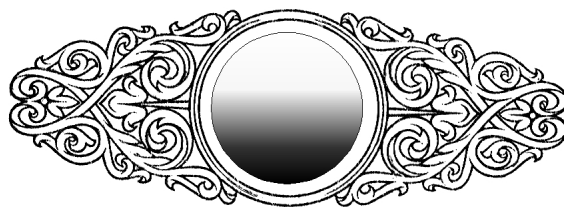
Au fost deci și perioade de înălțare și perioade de moleșală dar este nevoie să fie permanent un om care să stimuleze revenirea la nivelul de plutire. Așa a fost Pahomie Pencovschi, așa a fost Ioanichie, fost episcop al Romanului. Au fost oameni care au avut puterea de a-i convinge pe frații lor pentru o viață sporită, duhovnicească. Cred că mai este de actualitate acea formațiune creștină de la Taisé, în Franța, unde se încearcă un fel de alegere din viața monahală ortodoxă și catolică, să facă un fel de regulă monahală care să fie pusă în aplicare și care a avut rezultate surprinzătoare în mijlocul tineretului și a altor categorii de vârstă, totul făcându-se numai cu lucrătorii mănăstirii respective, fără nici un fel de oameni salariați. Trebuie să se ajungă la a se folosi cât mai mult lucrarea aceasta personală încât **să se îmbine munca cu rugăciunea** și din munca pe care o prestează viețuitorii să se asigure întreținerea mănăstirii, desigur împreună cu contribuțiile credincioșilor.

Biserica și lumea laică trebuie să realizeze o comuniune spirituală căci acum este un mare pericol din cauza exploziei atâtor culte ce cu atâtea abateri de la viața religioasă. Aceste culte vor să ne dezbine. De ce nu se duc ele să predice Evanghelia în locuri în care nu a fost predicată, ca să împlinească cuvântul Mântuitorului și toți să asculte cuvântul Domnului? Nu trebuie să se fărâmițeze credința noastră creștină în atâtea culte.

Dar mai puternic decât oricine este Dumnezeu și lucrarea sa se va arăta prin cumințenia oamenilor și sperăm și prin lucrarea duhovnicească a monahilor și a preoților de mir.

Religii. Secte. Ecumenism. Mișcări anticeștine.

Biserica Ortodoxă și Europa contemporană

- extrase din discursul ținut pe 27 octombrie la Palatul Patriarhal -
Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului

† Bartolomeu I

Unul dintre punctele de vedere care s-au făcut auzite, ureia concepții învechite, care au o oarecare explicație istorică atunci când se referă la trecut, dar nici o legătură cu realitatea, când se referă la epoca actuală. Este vorba, mai ales, de axioma potrivit căreia *“Europa se sfârșește acolo unde începe Ortodoxia”* - „axiomă” în sensul matematic al cuvântului, de *adevăr nedemonstrat*, care este însă acceptat pentru construirea pe baza lui a unui silogism apodictic. (N.Red.: Cel care a declarat public că *“Europa se sfârșește acolo unde începe Ortodoxia”* este ministrul de finanțe al Austriei, Johannes Farnleitner. El a fost președintele Mișcării Catolice Austriece a Bărbaților - KMBO - și al Confederației Internaționale a Asociațiilor Catolice ale Bărbaților “Unum Omnes”). Această propoziție axiomatică constituie un exemplu perfect de *lozincă* menită să influențeze masele, dar nu are nici o legătură cu adevărul istoric și științific. În primul rând ea pune în legătură două noțiuni diferite: *conceptul geografic de Europa și înțelesul duhovnicesc al Ortodoxiei*, astfel încât stabilește limite geografice cu ajutorul unei noțiuni menite nu să desemneze spații geografice, ci convingeri religioase. Concluzia potrivit căreia hotarele continentului european ar fi determinate de zona teritorială în care nu este mărturisită Ortodoxia are într-adevăr o mare originalitate! Logic, atrage după sine *ideea inacceptabilă că Europa ar înceta să existe dacă popoarele acesteia ar deveni ortodoxe!*

...În ceea ce privește incompatibilitatea moștenirii culturale a Europei cu moștenirea culturală a Ortodoxiei, nimeni n-ar avea vreo obiecție dacă s-ar include în „moștenirea europeană” și paginile negre ale civilizației europene, cum ar fi: fascismul, nazismul, nietzscheismul, rasismul, holocaustul antievreiesc, inchiziția, cruciadele, lepădarea crucii de către Biserică și luarea spadei războaielor religioase de 100 de ani și respectiv de 30 de ani, asfixierile cu gaze din Abisinia, suveranitatea - deloc dezinteresată - asupra coloniilor (care au acoperit cândva o parte uriașă din globul pământesc), indulgențele, cele două războaie mondiale, raționalizarea și secularizarea credinței, teoria despre „moartea lui Dumnezeu” și atâtea alte abateri care - în

mod sigur - nu reprezintă manifestări ale unei civilizații superioare, ci atrocități de care Dumnezeu a păzit Biserica Ortodoxă și - în cea mai mare parte - popoarele ortodoxe.

Dacă urmărim, dimpotrivă, elementele bune ale civilizației europene, vom vedea că acestea provin, în cea mai mare parte, din Bizanțul ortodox, care a fost apărătorul tradiției și literaturii vechi grecești, încreștinătorul acestora și transmițătorul tezaurului creștin în Occident, astfel încât, în ultimă analiză, **la temeliiile civilizației europene se află Bizanțul, adică expresia dominantă a Bisericii Ortodoxe Răsăritene**. Pentru a da un exemplu relevant, evocăm faptul că celebrul „drept roman”, cu care se mândrește Europa continentală, nu s-a păstrat în locul lui de naștere, ci în Bizanț, acolo unde, sub împăratul Justinian, a fost alcătuit renumitul *Corpus Juris Civilis*, restructurat și îmbunătățit cu ajutorul faimoaselor *Novellae*, într-o manieră creștină. Acest *Corpus* - cu adăugirile făcute - a fost tradus în limba greacă și mai târziu publicat sub forma prețioaselor *Basilicale* (în mai multe volume) și a altor colecții de legi, fiind transmis în Europa, prelucrat și aplicat la ortodocși chiar și în vremea stăpânirii otomane.

În legătura cu cealaltă aserțiune a declarației în discuție, potrivit căreia conducerea Europei se sfârșește acolo unde începe influența spirituală a Ortodoxiei, aceasta denotă o anume amărăciune pentru faptul istoric că țările ortodoxe, care alcătuiau Imperiul Roman de Răsărit (ce fusese creștinat și în mare parte elenizat, dar care a rămas multinațional și tolerant), s-au opus subjugării lor de către puterea politică din Europa Occidentală. Sub acest înțeles, raportat însă la trecut și întrebuintat în chip amăgitor pentru prezent, nu poate nimeni să pună la îndoială istoricitatea teoriei. Într-adevăr, Europa Occidentală n-a reușit să supună integral Europa Răsăriteană ortodoxă, în ciuda faptului că a întrebuintat toate mijloacele religioase, ideologice, politice, militare ș.a.m.d. Dar de la acest punct, adică al diferențierii dintre Europa Occidentală și cea Răsăriteană, și până la însușirea în exclusivitate a numelui de Europa de către partea occidentală a acesteia, există o abatere științifică importantă...

Am ajuns astfel la punctul de vedere discutat pe scară largă în această perioadă, potrivit căruia cultura și civilizația din Europa Occidentală, cu caracteristicile esențiale care le sunt atribuite, se fundamentează pe Catolicism și Protestantism, venind în contradicție cu Ortodoxia. Ideea centrală a demersului bazat pe acest punct de vedere atât de disputat este că fundamentul principal al civilizațiilor este religios și, în consecință, contradicțiile dintre culturi și religii conduc la conflicte armate sau, altfel spus, conflictele au un suport religios. Acest punct de vedere exprimă cu siguranță, în ultima sa parte, pe autor și chiar o parte a publicului occidental, dar nu Biserica Ortodoxă Răsăriteană, nici - dorim să credem - pe reprezentanții intelectualității așa-numitelor țări „est-europene“, nici majoritatea popoarelor Europei Occidentale.

Voința popoarelor aparținând statelor membre ale Uniunii Europene a fost exprimată în mod oficial prin articolul 128 (151, în altă numerotare) din textul comun al Tratatului de la Maastricht al Uniunii Europene, care stipulează că aceasta *“contribuie la dezvoltarea culturilor statelor membre și respectă polimorfismul lor național și teritorial, scoțând în evidență, totodată, moștenirea culturală comună, sprijinind și completând activitatea statelor membre în vederea conservării și ocrotirii moștenirii culturale de însemnătate europeană”*. Această formulare privind moștenirea culturală de însemnătate europeană ne duce cu gândul la epoca de dinainte de schisma bisericească, când în întreaga Europă (apuseană și răsăriteană) Ortodoxia era prezentă și activă, fiind, din acest motiv, o parte foarte importantă și a moștenirii culturale a Europei Occidentale, independent de situația bisericească ulterioară. În mod evident, tradiția ortodoxă din Europa Occidentală a ultimelor zece secole nu este o moștenire culturală de neglijat.

Lista lungă de oameni sfinți din Europa Occidentală, cinstiți până astăzi și aparținând Bisericii Ortodoxe nedespărțite, arată că nu pot fi ignorate nici Ortodoxia, nici calitatea credinței lor, ca parte și bază a moștenirii culturale, și în special a celei religioase, din Europa Occidentală, chiar dacă urmașii acestora s-au depărtat de credința lor în anumite puncte și au creat Romano-Catolicismul și mai târziu Protestantismul, în opoziție cu Ortodoxia.

Este, așadar, inviderat faptul că la rădăcinile civilizației și culturii Europei Occidentale se găsește Ortodoxia și că, dacă Europa Occidentală vrea să iasă din anumite impasuri spirituale, este dator să se întoarcă la rădăcinile ei autentice, în care se trăiește armonia omului cu Dumnezeu și cu lumea, în locul aroganței umane.

Într-adevăr, Europa își caută rădăcinile, ca să adape din acestea noi vițe de viață. Iată, două exemple. Primul: în luna iulie anul curent, a avut loc aici, în

România, ultima fază a programului special de educație al Consiliului Europei, sub titlul „Drumurile monahismului“. Secretarul General al Consiliului Europei, fiind întrebat recent cum se explică faptul că un organism politic precum acest Consiliu se ocupă de monahism la sfârșitul secolului XX, secolul exploziei tehnologice și al informației, a răspuns, între altele, că *„Europa Occidentală nu poate supraviețui fără izvoare cu adevărat spirituale“* și că „Sfântul Munte ortodox rămâne o moștenire comună și un punct de referință al întregii Europe“.

Al doilea: Uniunea Europeană a instituit, iar acum finanțează, după cum se știe, printre altele, un program special intitulat **„Un suflet pentru Europa“**. Ce semnifică acest lucru? Nimic altceva decât că Europa Occidentală își caută propriul suflet. Noi afirmăm următoarele: Europa Occidentală nu este lipsită nici de viață, nici de suflet, în ciuda dorințelor unora. Totuși, ea are nevoie în primul rând de următoarele: aprofundare și conștientizare a propriei sale istorii și a moștenirii religioase-culturale, a Bisericii nedespărțite, unde va descoperi mult din ceea ce a pierdut, și încă darurile cele mai prețioase. Fără a ne lăuda în mod superficial, putem spune că Ortodoxia poate să ajute în mod hotărât la o astfel de introspecție, atât de necesară și de esențială...

Declarația Nr. 11 a Tratatului de la Amsterdam cu privire la statutul Bisericilor și a grupurilor nonconfesionale, paragraful 1, în care se afirmă: *„Uniunea Europeană respectă și nu prejudiciază ceea ce potrivit legislației naționale se definește ca statut al Bisericilor și grupurilor sau comunităților religioase din cadrul statelor membre“*. Această poziție oficială, instituționalizează, arată limpede că statutul Uniunii Europene nu prevede nici un fel de atitudine potrivnică Ortodoxiei. Dimpotrivă, Uniunea Europeană își dorește extinderea în țările tradițional ortodoxe ale Europei Răsăritene pe baza criteriilor economice și politice, iar nu a celor religioase. Așa stând lucrurile, opinia „futuștilor“ de dincolo de Atlantic cu privire la rivalitatea și conflictul religios dintre Europa Occidentală și cea Răsăriteană nu exprimă sentimentele Europei, întrucât opinia respectivă promovează dezintegrarea, iar nu năzuita unificare a Europei...

Dumnezeul adevărat este Dumnezeu dragostei și al păcii, nu al războiului și al urii. Avem convingerea că nivelul cultural al conducătorilor spirituali ai societății contemporane este suficient de elevat pentru a accepta fără obiecție acest principiu suprem... Acesta este mesajul pe care-l transmitem în spirit frățesc și irenic, în timp ce întindem mâna spre cooperare fraților și surorilor noastre din Europa Occidentală și din întreaga lume, indiferent de confesiunea sau de religia acestora. Este un mesaj al dragostei, al sacrificiului, al descoperirii, iar nu un

mesaj al dominării prin forță.

Considerăm că toate popoarele Europei care au cunoscut consecințele dureroase ale diferitelor feluri de diviziuni s-au maturizat și doresc acum, în mod sincer, unificarea Europei. Pentru aceasta, ele sunt pregătite să lase la o parte orice înclinații spre dezbinare sau îndoielnice pretenții etnice și culturale, adică dorința de a obține o parte mai mare decât ceea ce li se cuvine în urma lucrării generale și a eforturilor comune.

A patra întâlnire a Comisiei mixte de dialog ortodoxo - greco-catolic

(Oradea, 4 noiembrie 1999)

Comunicat (extras)

...Pentru a face un pas înainte pe calea apropierei și pentru a avea o platformă stabilă în întâlnirile ulterioare, se consideră ca foarte necesare următoarele:

1. Partea Ortodoxă propune ca documentul de la Balamand, semnat de ambele părți prin Comisia mixtă internațională Ortodoxă și Catolică, să stea la baza dialogului dintre cele două Biserici.
2. Întrucât procesele în care sunt antrenate parohiile produc multă amărăciune, ambele părți cer rezolvarea prioritară a disputelor patrimoniale nu prin intermediul instanțelor ci pe calea dialogului.
3. Deoarece s-a constatat că o seamă de preoți, puțini la număr, au trecut de la o Biserică la cealaltă în mod anarhic și funcționează împotriva reglementărilor canonice, se va constitui o comisie canonică mixtă care va studia problema și va face propuneri concrete referitoare la plecarea și primirea clericilor de la o Biserică la cealaltă. Până atunci se optează pentru un *statu quo*.
4. Partea ortodoxă se arată dispusă ca, în limita posibilităților, să ajute comunitățile greco-catolice să-și construiască lăcașuri de cult de care au nevoie, aceasta fiind calea cea mai directă pentru soluționarea litigiilor existente. Partea greco-catolică este de asemenea dispusă ca în localitățile în care Biserica Ortodoxă va retroceda locașul de cult solicitat, să ajute comunitatea ortodoxă în construirea unui nou locaș de cult.
5. Partea greco-catolică solicită din nou:
 - restituirea Bisericilor-catedrale,
 - a Bisericilor protopopiale,
 - în localitățile unde se găsesc două biserici - dintre care una greco-catolică -, să fie restituită una;
 - în localitățile unde există o singură biserică și există două comunități confesionale să se celebreze alternativ.Partea ortodoxă nu este de acord și își exprimă speranța că aceste litigii vor fi soluționate în timp pe calea dialogului, cu respectarea dorinței credincioșilor.

Următoarea întâlnire va avea loc în ziua de 28 septembrie 2000 la Mănăstirea Sâmbăta, jud. Brașov...

Cu aceste cuvinte ne încheiem discursul, exprimându-ne recunoștința pentru răbdarea cu care ne-ați urmărit și dorindu-vă din toată inima ca Dumnezeu să dea tuturor toate cele bune: europenilor din Uniunea Europeană, prudenței; gânditorilor, luminare; popoarelor, judecată dreaptă; iubitorilor de adevăr, biruință spirituală; celor ce lucrează fărădelegea, pocăință și îndreptare; tuturor - mila cea bogată a lui Dumnezeu.

Fie ca harul și dragostea lui Dumnezeu să fie pururea cu voi. Amin.

Padre Pio sau omul-rugăciune

Maria Gabor

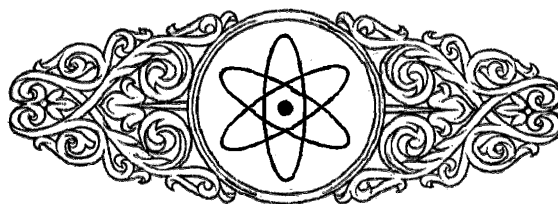
Cel mai mediatizat eveniment religios al Italiei anului 1999 a fost beatificarea lui Padre Pio, după îndelungi eforturi ale devotaților clerici și credincioși de a obține oficial recunoașterea a ceea ce în fapt era dovedit și trăit la dimensiunile unui autentic fenomen.

Padre Pio, s-a născut la Pietrelcina (Benevento) la 25 mai 1887, într-o familie de condiție modestă. Încă de mic, Francesco Forgione se dovedește a fi un copil diferit de ceilalți copii de aceeași vârstă. Ducând la pășune oile tatălui, petrecea ore întregi în contemplație și rugăciune, ceea ce îi determină pe părinți să-i respecte chemarea spre viața religioasă. Intră foarte tânăr în Ordinul Capucinilor, devine preot și se devotază credincioșilor, stabilindu-se în localitatea San Giovanni Rotondo (Gargano), unde, cu scurte întreruperi, slujește din 28 iulie 1916 și până în 23 septembrie 1968, când trece la viața veșnică.

În dimineața zilei de 20 septembrie 1918, în timp ce se ruga în fața Crucifixului din corul vechii biserițe, a primit darul stigmatelor, care au rămas deschise, proaspete și sângărânde o jumătate de secol. În timpul vieții s-a devotat exclusiv rugăciunii pentru cei aflați în suferință. I se spunea omul devenit rugăciune. Nu puține sunt mărturiile celor care au trăit minunile săvârșite de rugăciunile sale. Padre Pio a transformat locurile și bisericuța într-un loc sfânt. A întemeiat așa numitele Grupuri de rugăciune și un modern spital: Casa de Alinare a Suferinței.

Am vizitat localitatea San Giovanni Rotondo la scurt timp de la evenimentul beatificării care a avut loc la 2 mai 1999. Astăzi, alături de modesta bisericuță, se află o construcție impunătoare, sanctuarul lui Padre Pio. Imaginea blândă a lui Padre Pio respiră peste tot întâmpinându-i pe cei care vin mereu. Nu există la San Giovanni Rotondo zile mai puțin încărcate în nici o perioadă a anului - vizitatorii izvorăsc continuu și se perindă prin fața mormântului, a încăperii în care s-a rugat și a trăit Padre Pio. Sunt oameni de toate culorile și credințele, atât de mulți, încât o pază extrem de strictă călăuzește fluviul uman neîntrerupt. Toată preajma muntoasă a Garganului este un șantier de proporții uriașe care se dedică astăzi modestului frate capucin care a răscolit Italia. Nu numai locuitorii de aici, care au ridicat fiecare în propria sa curte o statuie lui Padre Pio, dar „pretutindeni în patria soarelui, din sud până în nord, sculptorii și pictorii s-au întrecut să redea surăsul blând și pacea unei priviri devenită atât de familiară, în statuile din bronz din piețe, sau în amintiri din cele mai diverse. O industrie de cărți, reviste, calendare, scrieri - mărturii aduc un omagiu postum lui Padre Pio, cel care simbolizează azi, în Italia, rugăciunea vie, cel care a îndeplinit minunat în zilele noastre cuvântul din Evanghelie a Sfântului Apostol Pavel „Rugați-vă neîncetat!”

Sfaturi duhovnicești folositoare pentru
mântuirea sufletelor și pentru tot binele

INLATURAREA FARMACELOR (2)

din care cauză îți merge prost în casă, la serviciu, cu copiii, cu sănătatea,
neînțelegeri în căsnicie, neputința de a te căsători, etc.

Arhim. Ilarion Argatu

Pentru eliminarea argintului viu:

Argintul viu dacă ți s-a pus în mâncare, apă, cafea etc. se cunoaște după ciupiturile ce apar pe piele la tâmpile, pe spate și pe negricioase ce ies pe picioare. Pentru eliminarea lui și vindecare, se fac Sfinte Masluri: 3, 7 sau 9 la rând în zilele de vineri (3, 7 sau 9 săptămâni la rând) până scapi și te faci sănătos.

Din făină și uleiul dus la biserică și care au fost slujite la Sfântul Maslu se face o turtiță din făina în care se pune 9 picături din uleiul sfințit la Sfântul Maslu și slujit pentru bolnavi și aghiazmă mică (dacă bolnavul care are argint viu este un copil până la 7 ani, în turtiță se pune numai 7 picături din uleiul de la Sfântul Maslu).

Se coace pe o tablă sau plită numai cât să se rumenească, se împarte apoi în 7 bucățele și se ia din ele câte o bucățică pe zi, începând din ziua când s-a făcut Sfântul Maslu. Deci de vineri, în fiecare zi, până vinerea viitoare, când iar se face iar Sfântul Maslu și din nou se face o nouă turtiță care se ia tot așa. Și tot așa până la vindecare.

Înainte de a mânca turtița (bucățica pentru acea zi), pe nemâncate se ia mai întâi trei guri de aghiazmă mică în care s-au pus 9 picături de ulei sfințit de la Sfântul Maslu sau 7 picături de ulei dacă bolnavul este copil de 7 ani și se spune: „Doamne, iartă-mi păcatele mele, ale părinților, ale bunicilor, ale celor adormiți din neamurile noastre, moși și strămoși până la al nouălea neam și vindecă-mă de boala drăcească de care sufăr”.

Tot în această perioadă faci:

- 40 de mătăanii în fiecare zi, când se ia aghiazma cu uleiul sfințit și apoi turtița de la Sfântul Maslu (dacă bolnavul este grav în pat imobilizat și nu poate să facă mătăanii fac pentru el cei din familie, care-l îngrijesc mama, tata, sau frați, surori etc.)

Tot în fiecare zi, cu uleiul sfințit de la Sfântul Maslu se face un masaj bolnavului, pe tot

corpul, spunând rugăciunea de mai sus și alte rugăciuni pe care le știi pe de rost: Tatăl nostru și altele. Este bine ca bolnavul și chiar cei care-l îngrijesc în acest timp să postească, să se spovedească și să se împărtășească.

Pentru obiecte străine (vrăjite):

Obiectele străine pe care le găsim în curte, în casa noastră sau în calea noastră, nu se iau cu mâna (căci pot fi vrăjite și puse acolo anume pentru a pune mâna pe ele), ci mai întâi se stropesc cu aghiazmă de trei ori în semnul Sfintei Cruci spunând: „Să vie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașul de aici, în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh Amin”. Dacă acel lucru e vrăjit se ridică nu nuraș de la el, sfârâie sau zboară o vietate neagră: aceasta este semnul vrăjilor. După aceea, acel lucru, obiect, șomoioag de păr sau altele, se ia cu o lopată sau un fâraș și se îngroapă în pământ.

Braște vii dacă găsiți în curte sau în casă se stropesc tot așa cu aghiazmă și apoi se pun într-o groapă săpată în pământ; le pui acolo și pui peste ele puțin pământ și iar dai cu aghiazmă de trei ori spunând: „Dacă sunteți de la Dumnezeu duceți-vă în drumul vostru, iar dacă sunteți de la vrăjmașul faceți calea întoarsă la cine va trimis” și faceți 40 de mătăanii. Atunci se va vedea: dacă vin trimise cu vrăji se face fum; dacă sunt de la Dumnezeu ies singure afară din groapă și se duc în calea lor.

Pentru vrăjmași:

Se citesc trei psalmi (3, 30, 142) în fiecare zi.

Se ține post negru *vinerea*, când se ard 9 lumânări așezate în semnul Sfintei Cruci, lumânări care se ard tot în patru timpi cu rugăciune și cu 40 de mătăanii (câte 10 în fiecare din cei patru timpi). Se spune rugăciunea (și se ard câte un sfert din

lumânările toate aprinse o dată): „Doamne iartă-mi păcatele, vezi-mi necazul și pune hotar la răutatea lui... (spui numele dacă-l știi, dacă nu-l știi spui: *al dușmanilor al căror nume Tu îl știi*) și a celor ce-mi fac rău sau mă prigonesc”; adică spui necazul tău.

În celelalte zile (în afară de vineri) se ard câte 3 lumânări, cu același gând ca mai sus, tot în patru timpi cu câte 10 mătânii de fiecare dată.

Din cei trei psalmi se citește zilnic pentru a se scăpa de dușmanii care-ți produc necazuri la servicii, acasă, în familie, copiilor la școală etc.

Psalmul 3 a lui David: „Doamne cât s-au înmulțit vrăjmașii mei! Mulți se scoală asupra mea; mulți zic despre sufletul meu: „Nu-i pentru el mântuire la Dumnezeu!”. Iar Tu Doamne ești sprijinitorul meu, slava mea și Cel ce înalți capul meu. Eu am strigat către Domnul și m-a auzit din muntele cel sfânt al Lui. De aceea m-am culcat și am adormit: sculatu-m-am că Domnul este apărătorul meu. Nu mă voi teme de mii de popoare care de pretutindenea mă împresoară. Școală, Doamne, mântuiește-mă Dumnezeu meu, că Tu bați peste obraz pe vrăjmașii mei și zdrobești dinții celor răi. De la Domnul este mântuire și peste poporul tău fie binecuvântarea Ta”. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh Amin.

Psalmul 30 al lui David: „La Tine Doamne mi-e nădejdea să nu fiu rușinat în veac...”.

Psalmul 142: „Doamne auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, încredinșoșia Ta...”.

Alte sfaturi

Citirea psalmilor...

Aghiazma mare și aghiazma mică

Aghiazma mare: Se face de preoți numai la Bobotează (6 ianuarie) și se folosește numai 9 zile socotite și cu ziua de Bobotează, când se ia prima dată. Se ia câte trei guri (deci opt zile plus una, când este chiar sărbătoarea Bobotezei, adică Botezul Domnului). Se ia totdeauna dimineața pe nemâncate și după ce ai făcut rugăciunea după scularea din somn.

În aceste zile se stropește cu ea și în casă (în curte dacă ai) pentru sfințenie și ocrotire de rele. Ca și aghiazma mică nu se stropește însă în baie și WC sau dacă ai curte, la cotețe unde nu sunt locuri curate.

Pentru durerile de cap se poate da pe frunte cu aghiazmă mare pe care o ai de la bobotează.

Ce mai rămâne după folosirea în cele nouă zile se duce la biserică și se dă preotului pentru a o păstra în Altar ori se păstrează în casă în loc curat (icoane) și se ia - câte trei guri - numai atunci când - după post și spovedanie - preotul nu ți-a dat dezlegare ca să te împărtășești cu Sfântul Trup și

Sânge al Domnului nefiind vrednic, din cauza unor păcate grele neispășite.

Aghiazma mică: Se face de către preoții bisericii în tot cursul anului și se poate înmulți și de către credincios în casa sa. Se ia acasă în sticle curate și se păstrează în loc curat. Se folosește zilnic, așa este bine. Se folosește dimineața, stropind casa și curtea de câte trei ori cu un mănunchi de busuioc în semnul Sfintei cruci, spunând rugăciunea: „Să vie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașul din casa aceasta, din calea mea... în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh Amin”.

Se bea dimineața - zilnic - după ce ai făcut rugăciunea de dimineață, pe nemâncate. Se dă cu ea, cu busuioc, pe față și pe mâini de trei ori, zicând rugăciunea de mai sus pentru a avea protecția de rele în tot cursul zilei, oriunde te-ai afla.

Pentru vite și păsări se face aghiazmă specială de către preot; nu se folosește aghiazma noastră.

Împărtășania:

În afară de cele patru posturi de peste an, dacă cineva dorește să se împărtășească, trebuie să țină post 7 zile după care să se spovedească și dacă preotul duhovnic îi dă dezlegare, se împărtășește.

Înainte de a lua Sfânta Împărtășanie, se ține deci în afară de postul de mâncare și curățenie trupească, 3 zile pentru tinerii căsătoriți și 7 zile pentru ceilalți (sau mai multe zile, după puterea de abținere a soților) și după luarea Sfintei Împărtășanii, adică după ce te-ai împărtășit cu trupul și sângele Domnului nostru Iisus Hristos, care ni se dă nouă pentru iertarea păcatelor și sănătatea trupească și duhovnicească, în mod obligatoriu, se țin trei zile de curățenie trupească indiferent dacă ești tânăr căsătorit sau mai în vârstă. După ce te-ai împărtășit, nu se mai sărută icoanele sau mâna preotului și nici casnicii, rudele sau prietenii.

Pentru cei mai în vârstă în timpul celor patru posturi de peste an, se ține tot postul în curățenie trupească, înainte de a lua sfânta împărtășanie și 7 zile după aceea.

Pentru tineri căsătoriți, în timpul celor patru posturi de peste an, este nevoie ca înainte de împărtășanie trei zile și după împărtășanie trei zile de curățenie trupească concomitent cu postul de mâncare.

Pentru Duminică: se ține post de sâmbătă de la ora 14 dacă vrei să mergi la biserică la Sfânta Slujbă, la Sfânta Liturghie. La fel și în zilele de sărbători împărătești, însemnate cu roșu în calendar, când vrei să mergi la biserică.

Pentru cei mai silitori se poate ține și ziua de luni, cu post de mâncare și curățenie trupească.

Pentru o mai bună înțelegere a medicinii alternative (4)*

New Wine Press, ed. III, 1988

Roy Livesey

“Să nu fie la tine ... nici ghicitor, nici astrolog, sau vrăjitor, sau
descântător, sau care cheamă spirite, sau care citește viitorul, sau care
vorbește cu morții. Căci urăciune este înaintea Domnului” (Dt.18, 10-12)

Terapii Paranormale

Terapii paranormale – aceasta este eticheta dată de autorii moderni grupului de terapeutici de “tămăduire” pe care ei nu le pot sesiza în esența lor și care sunt dezvăluite în termeni de pseudo-știință, scheme de rețea energetică, astrologie ș. a. m. d. Și în toate se amestecă fermentul vindecărilor prin divinație (spiritism, vrăjitorie). Oamenii suferind de orbire spirituală nu mai au puterea să deosebească realitatea de contrafacere.

Orice metodă ocultistă este primejdioasă și de aceea trebuie evitate toate definițiile superficiale sau tendențioase ale acestor îșelăciuni satanice. De asemenea, este illogică încercarea de a trage concluzii (aparent obiective) din compararea unor metode care au de fapt rădăcini comune: lucrarea unor spirite intenționat înșelătoare. Totuși prezentarea separată a acestor terapii (cuprinse în capitolul de față) va ajuta la o mai bună înțelegere a situației. Autorii din curentul de gândire secular (“liber-cugetător”) separă terapiile paranormale și psihice de celelalte terapii din “medicina alternativă” în ideea că “deocamdată rămâne un domeniu pe care nu îl înțelegem deplin”. Dar credincioșii creștini identifică fără șovăire spiritul rău sub orice deghizare s-are prezenta el [deosebirea duhurilor].

Este clar că implicarea în terapiile paranormale, despre care vom vorbi în continuare, îl pun pe pacient în contact cu “tămăduitori” aflați sub puterea lui Satan.

“Vindecarea Spiritualistă” este într-adevăr extrem de primejdioasă. O însănătoșire care nu este de la Dumnezeu, care nu este făcută în numele lui Iisus, este o “însănătoșire” a diavolului. Astfel de vindecări se oferă în așa zisele biserici spiritualiste (sau spiritiste!), în așa-zisele biserici spiritiste creștine, precum și în așa-zisele biserici “creștine” în care membrii comunității respective fie nu-L cunosc pe Iisus Hristos, fie sunt lipsiți de putere de discernământ. Satan se află în spatele tuturor variantelor posibile. Astfel, unii își zic **“Vindecători Psihici”**. Alții își acordă titlul de **“Vindecători Prin Credință”**. Sunt și **“Vindecători Prin Puterea Mâinilor”**. Există chiar **“Vindecarea În Absență”**. Bunul creștin nu trebuie neapărat să se afle lângă bolnav ca să se roage pentru el – așa că și

practicanții vindecării în absență procedează la fel atunci când se angajează în contrafacerile lor. O astfel de sete de tratament detaliază pentru public un procedeu de auto-vizualizare în etape succesive, pornind dinspre degetele picioarelor. Poate că sute sau chiar mii de persoane cuprinse în rețea aplică aceasta tehnică în același moment, săptămână de săptămână. Exact cinsprezece minute mai târziu toți oamenii aceștia intră în “reprima vindecării”, răstimp în care se vizualizează unul pe altul în cadrul rețelei, trimițându-și emisii de “lumină” și “dragoste”!. Își reprezintă în imaginație pe cunoscuții lor care au nevoie de ajutor și însănătoșire – îi vizualizează ca fiind învăluți și saturați de o generoasă dragoste și lumină. Se susține ideea că steaua este cu atât mai eficientă cu cât numărul participanților este mai mare. Se subliniază în mod deosebit că toate acestea nu au nimic de a face ce religia – ci pur și simplu e vorba de niște ființe omenești care se ajută unele pe altele cu multă dragoste. În cadrul acestor rețele, unii numesc aceasta “spirit”, iar alții “sinergie”. Dar oricum i s-ar zice, sursa oricărei vindecări este foarte clară, iar vindecarea este numai aparentă. Ei toți se deschid pentru lucrarea demonilor.

Vindecarea Prin Magnetism este una din tehnicile care folosesc mâna ca mijloc terapeutic. Tehnica aceasta nu folosește deloc magnetism, dar există și terapii cu magneți. Personal am asistat la un astfel de tratament. Există o Asociație Britanică pentru Bio-magnetism care organizează seminarii despre **Tratamentul Cu Magneți**.

Ghidul spiritual. Unii dintre vindecători intră în tranșă sau în stări de conștiință alterate, speciale. În această situație, se intră în contact cu ceea ce ei numesc “ghizi spirituali”. Această categorie de vindecători cred fie că se află sub posesia ghizilor, fie că acești ghizi numai le conduc mișcările și le “limpezesc” gândurile. “Vindecătorul” primește instrucțiuni verbale de la ghizi prin “clar-audiție” sau vede problema (boala) și explică rezolvarea ei ca printr-un fel de ecran Roentgen (cu raze X) – “clarviziune” – Odată pus diagnosticul, terapia de vindecare este indicată de “spirit”, de ghid (de ex. prin

* Primele 3 extrase din cartea lui Roy Livesey au apărut în “Porunca Iubirii” nr. 2/1998, 5/1998 și 3/1999.

pase făcute cu mâinile).

*

Credințele și tehnicile acestor practicanți sunt foarte variate. În această privință vom face observația că această varietate este rezultatul multiplelor imitații și simulări (contrafaceri) a atâtor feluri de vindecări minunate făcute de Iisus Hristos.

Sunt și vindecători care, pe linia mișcării New Age, își manifestă interesul pentru așa numitele explicații științifice ale vindecărilor și nu simt deloc nevoia să se identifice cu nici un concept religios de tip “ghid spiritual”.

Toate aceste metode de tratament, deși aparent atât de variate ca prezentare, pot fi identificate drept psihice (de la cuvântul grec psyche = suflet). *Sufletul este format din minte, voință și sentimente. “Vindecările psihice” provin mai curând din mental decât din spiritual.* Spiritul creștinismului este ocupat de Duhul Sfânt primit la botez. *Vindecarea curată, dumnezeiască, înseamnă conlucrarea cu Duhul Sfânt, vine din Duhul Sfânt.*

Folosirea termenului de “vindecare spirituală” sau “vindecare spiritistă” sugerează deja că spiritul “terapeutului” se află sub posesiunea spiritelor, sub posesiunea demonică. “Vindecătorii prin credință”, vindecătorii spiritiști și toți ceilalți din această categorie care de obicei “pun mâinile” diferă în fapt foarte puțin între ei. Dar sunt probabil cei mai supuși diavolului.

Înțelegem astfel că în cadrul așa ziselor “comunități creștine harismatice de credincioși după Biblie”, mulți pun în mod greșit accentul pe “psyche”, în absența Sfântului Duh și fără discernământ în ceea ce privește sursa puterii.

Doar dacă avem credință neclintită în Iisus Hristos, în Cuvântul Său, în Voia Sa (și aceasta în orice situație), doar dacă nu ne implicăm în ocultism, iar tratamentul și vindecarea se fac în numele lui Iisus Hristos (de cei îndrituiți la aceasta prin succesiunea apostolică), doar atunci nu mai avem de ce ne teme.

*

Chirurgia Psihică - Vrăjitorie. Mulți consideră că e vorba de o simplă iluzie sau de iluzionism atunci când vreun “chirurg psihic” din Mexim, folosind un cuțit murdar, deschide capul pacientului, extrage din el niște formațiuni organice stranie, iar rana se închide imediat după efectuarea “operației”. La fel se întâmplă și în Filipine, unde, sub ochiul vigilant al unei comisii de anchetă formată din medici profesioniști, corpul pacientului este deschis fără a se face uz de nici un fel de instrumente. Dar nu sunt iluzii! Și nu sunt nici absurdități sau povești! În zilele noastre omul din occident a ajuns să alerge după “adevărații” doctori, **Vracii și Shamanii!!** În planurile lui Satan vrăjitoria a rămas în continuare valabilă și vrăjitorul, fermecătorul sau taumaturgul, realizează și astăzi anumite

“vindecări”, după cum și numele lor îl arată (farmece – farmacopee – farmacie; taumaturg - vindecător).

Creștinii trebuie să renunțe la practicile păgâne, așa cum sunt de exemplu *Charming of warts – Fermecătura cu boabe* și **Brățărilor de cupru** pentru reumatism. O altă metodă de autotratament este cea cu cristale, **Cristalo – Terapia** i-am putea spune. Un practicant al ei ne învață că trebuie să stăm liniștiți și să ne concentrăm asupra locului dureros din corp (sau aflat sub tensiune). Apoi vom pune un cristal “de care ne simțim atrași” pe zona aflată în suferință sau, tirându-l în mână stângă, “ne vom imagina cum îl așează mâna în partea corpului care are nevoie de el”. La ședințele bisăptămânale ale “Crystal Explorer Groups” specialistul afirmă că, “asistați cu solitudine, putem coborâ adânc în profunzimile energiei cristalului”. Reamintim aici observația din capitolul precedent: *se obțin anumite rezultate indiferent de obiectul credinței!*

Terapia Tiparelor (Pattern Therapy) susține că anumite desene sau forme pot ajuta la tratamentul bolilor. Pe aceeași linie se situează și **Terapia Prin Efectul De Piramidă**. Această presupusă putere a piramidei a fost importantă pentru faraoni și ocultiștii de astăzi fac și ei apel la ea.

AYURVEDA, din India, este poate cea mai veche disciplină medicală. Rădăcinile ei sunt adânc înfipte în ocultism. Vechii greci s-au inspirat din ea și mare parte din medicina noastră actuală ne vine de la greci. În ceea ce privește India, ayurveda este în continuare sistemul de tratament principal din peninsula. El este înregistrat la Organizația Mondială a Sănătății. Medicina ayurvedică are o asociație proprie în Marea Britanie.

Tușul Terapeutic (Therapeutic Touch), practicat în mod curent de toate categoriile de “tămăduitori”, este un foarte bun exemplu de modul în care concepția antică despre energia “prana” este îmbrăcată în haine de croială modernă pentru a o face cât mai acceptabilă. *It is even taught to some nurses.* L-am pus-o aici, pe lista “paranormalului”, pentru că foarte adesea procedeul folosit este al paselor cu mâna pe deasupra capului, fără atingerea lui”. Cei care au practicat yoga sau artele marțiale sunt foarte favorabili acestei terapii. Prevalându-se de presupusa existență a “aurei” sau de “corpul eteric”, unii taumaturgi fac doar pase cu mâna în imediata apropiere a suprafeței corpului.

Kineziologia Comportamentală este o ramură a kinesiologiei. Ea caută să demonstreze prin “testul de forță al brațului”, cum pot determina fluctuații ale “energiei vitale”, hrana, îmbrăcămintea, arta și mulți alți factori. Nume! Nume!. Etichete și etichete! În planurile Diavolului, cu cât mai mult cu atât mai bine. Prefixul “bio” apare atât de frecvent în discursul disciplinelor științifice și în medicină... așa că îl regăsim și în medicina

ocultistă! **Biokineziologia** – o doctoriță creștină mi-a descris modul de lucru al unui practicant pe care ea îl cunoaște. Ideea metodei: identificarea substanțelor din alimente care ar putea fi dăunătoare pacientului. Cantități mici din substanța cercetată sunt puse pe limba subiectului, în timp ce terapeutul încearcă să tragă brațul acestuia în jos de la poziția lui inițială (deasupra capului sau a taliei). Aparent, pacientul reușește să opună rezistență cu ușurință și-și menține brațul nemișcat, cu excepția cazurilor când un aliment “dăunător” a fost pus pe limba lui. Atunci el își pierde dintr-odată puterea. Se aplică apoi și un alt procedeu: o sticlă bine închisă și conținând alimentul, este pusă pe pielea abdomenului. Efectul asupra puterii musculare părea să fie asemănător și alimentele periculoase identificate au fost aceleași în ambele cazuri: pește, ceai, zahăr și monosodium glutamat.

Neurologii ne vor spune că puterea musculară variază peste același individ în diverse situații, depinzând în multe cazuri de **Voința** de a rezista. Tot atât de adevărat este și faptul că ne întâlnim încă odată cu amăgirea legată de denominatorul comun atât de prezent în paranormal – “energie”. Cuvântul **biokinesiologie** este derivat din “Kinetik” (= energie; Kinetikos în grecește). Dar este o contrafacere, un fals. Un scriitor creștin a afirmat că dacă nu ar fi un fals, atunci ar trebui rescrisă întreaga fiziologie.

Tot tratamentul spiritualist oferit de Christian Science (știința creștină) nu este nici creștin, nici științific și trebuie să fie evitat! Câteodată Satan vă vindecă și prin Christian Science. Satan și păcatul pot fi cauză de boală și deci Diavolul poate suspenda simptomele spre a-și încuraja slujitorii și așa asigură o priză mai bună asupra naivilor. Dar prețul cerut de Satan este totdeauna foarte mare – prăbușire psihică și/sau mentală, sinucidere, stări depresive și de posesiune, etc.

Terapia Vieților Precedente (past lives therapy)! Terapeutul le cere pacienților să recreeze scene din vieți precedente cu scopul de a înțelege probleme din prezent. Este o înșelătorie diavolească; desigur că Satan poate furniza astfel de scene ...

Aceste terapii paranormale, pe căi mai mult sau mai puțin subtile, au introdus prin medicina alternativă numeroase aspecte din doctrinele hinduse combinate și aranjate de Satan astfel încât să ne înșele și să ne seducă. Dar asupra unora din noi, subtilitatea din terapia vieților trecute nu mai are nici un efect oral! Satan ar vrea să ne facă să uităm orice idee despre iad și avertismentul implicat cu privire la “viața următoare” vieții prezente. În acest scop se folosește în mod viclean de concepția “vieților trecute”.

Imaginea pe care ne-am format-o despre vremurile din urmă ne este întărită de felul în care receptează oamenii dotați cu o bună inteligență această minciună sfruntată și țipătoare: tot mai mulți și mai mulți se lasă păcăliți, atât dintre creștini cât și dintre ne creștini...

Bucuria Luminii Marius Buianu

Dulce vedere se arată ochilor mei
Înaltul cerului, catedrala luminii
Cuprinde în brațe duioase pământul
Precum copilul ținut de mâinile mamei

Razele luminii răspândesc minunea vieții,
Imens sân la care sorb ghiociei
Minunații vestitori ai trezirii
Ofranda cerului pentru dobândirea dimineții.

Câtă bucurie este în inima păsărilor
La aflarea noului început al lumii
Din piepturile lor înălțându-se-n imnuri
Mulțumiri adânci spre slava bunului Creator

Sau poate nu sunt eu ci această vedere
Întâlnire palpătoare între cer și pământ,
Unde întunericul este înfruntat de lumină,
Loc unde tăria este speranța în înviere

Abia atunci când tăria mi-a fost spulberată
Te-am întâlnit pe Tine, bucuria luminii
Și am înțeles că sunt un gând al tău
Plutind pe-a universului mare revărsată.

Vino Doamne! Aurica Bejenaru

Vino! Prunc nevinovat
Vino în ieslea ce Ți-am dat,
Viu Te naște ca-ltădată
Într-o iesle-inimă curată.

Cum de mii de ani tu vii
Și aduci doar bucurii
Vino Tu și-n acest an
Scump, iubit Cereșc hoinar!

Inima-mi cu dor te așteaptă
Ieslea-inimă-i curată
Și e plină de căldură!
Hai! Eu Te aștept. Coboară!

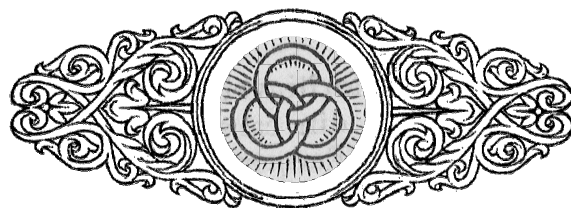
Vino în inima de jar
Ce Ți-am dato ție-n dar
Te iubesc Copil Divin
Cereșc hoinar și plin de chin.

Vino și nu mai pleca
Inima-mi e ieslea Ta
Ieslea-inimă Te așteaptă
Tu să nu pleci niciodată.

O! Cu câtă bucurie
Și cu dor de cununie
Te așteptăm ca să cobori
Cu cântec dulce și
leagăn de flori.

Dumnezeu este iubire.
Dragostea dintâi

Porunca cinstirii

Arhim. Teofil Părăian

Porunca Iubirii

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh Amin. Prea cucernici părinți, iubiți credincioși, în luna decembrie din Darul lui Dumnezeu am spus de aici cuvânt de învățătură despre Porunca Iubirii, am spus atunci că cea mai mare dintre poruncile lui Dumnezeu, cea mai mare poruncă arătată nouă de Mântuitorul este *“Porunca Iubirii”*. Am stăruit asupra faptului că avem datoria să ne iubim unii pe alții, că avem datoria să aducem slujbă lui Dumnezeu prin împlinirea poruncilor Lui, *“să iubim pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul, din toată puterea noastră și să iubim pe aproapele nostru ca noi înșine”*. Ziceam că iubirea trebuie sfințită, puterea noastră iubitoare trebuie rânduită după porunca lui Dumnezeu, pentru că dacă *“omul”* nu ține seamă de rânduielile lui Dumnezeu, de porunca iubirii, așa cum a dat-o Mântuitorul Iisus Hristos, atunci iubirea noastră poate să fie dezordonată, iubirea noastră poate să fie împuținată. Cam uităm noi că există o poruncă a iubirii și de aceea ne arătam iubirea cum ne vine la îndemână.

Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea în *“capetele despre dragoste”* (Filocalia, vol. II) să avem în vedere trei feluri de iubiri; *“iubirea după poruncă, iubirea după fire și iubirea împotriva firii”* și spune el că **iubește după poruncă** acela care pe toți oamenii îi iubește la fel și pe cei răi și pe cei depărtați și se silește să iubească pe toți oamenii și pe vrăjmașii, ca să îplinească ceea ce a spus Domnul nostru Iisus Hristos *“Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și vă rugați pentru cei ce vă vatăcă și vă prigonesc ca să fiți fiii Tatălui nostru celui din ceruri, care răsare soarele peste cei drepti și peste cei nedrepti și peste cei buni și peste cei răi. Trimite ploaia peste cei drepti și peste cei nedrepti”*. Dacă facem așa înmulțim iubirea și înmulțim fericirea pentru că iubirea este fericire. **Iubirea firească** este cea iubire pe care o au părinții față de copii și copiii față de părinți și prietenii cei buni (între ei); și această iubire o binecuvintează Dumnezeu. Dar nu binecuvintează iubirea cea pornită din patimi, iubirea care face deosebire între oameni, cea iubire pe care o au cei care sunt

iubitori de plăceri, iubirea pentru cei care împlinesc plăcerile, cea iubire pe care o au iubitorii de avere, iubirea pentru cei care îl ajută să-și îplinească dorința de avere sau iubirea pe care o au cei iubitori de mărire, aceasta fiind o iubire pătimească, o **iubire împotriva firii**. Pe aceasta Dumnezeu nu o binecuvintează.

Totuși am spus că Dumnezeu este iubire, am afirmat acest adevăr pe temeiul Sfintei Scripturi, pentru că Sfântul Ioan Evanghelistul, cel care a păstrat în Evanghelia sa cuvântul că *Dumnezeu este Duh*, a spus în Epistola I Sobornicească, că Dumnezeu este iubire și sigur că, fiind iubire Dumnezeu, atunci și omul trebuie să fie iubire, ca să se întâlnească iubirea lui Dumnezeu, cea revărsată către om, cu iubirea omului, cea revărsată către Dumnezeu (1 In. 4, 8-16). Mai spuneam că cel care iubește îl primește în sufletul său pe cel pe care-l iubește, îl face al său și-l impropiază, nu-l lasă numai în afară din el ci îl aduce în el însuși. Iubim cu adevărat atunci când purtăm în ochi pe cel pe care-l iubim, iubim cu adevărat atunci când cel pe care-l iubim face parte din ființa noastră. La măsura aceasta ajung însă numai aceia care sunt neîmpătimiți cei care au ajuns la nepătimire. Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că iubirea adevărată, **iubirea cea după poruncă**, iubirea cea cu rănduială, **este născută de nepătimire**.

În sfârșit, am mai spus și care sunt chipurile de arătare ale iubirii și am afirmat atunci că în Epistola I către Corinteni, în al 13-lea capitol, Sfântul Apostol Pavel vorbește despre iubire, despre dragoste, arată acolo **15 chipuri de manifestare ale iubirii** când zice că dragostea rabdă îndelung, dragostea este plină de bunătate, nu știe de pizmă, nu se laudă, nu se trufește, dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul, nu se bucură de nedreptate ci se bucură de adevăr, toate le suferă, toate le crede, toate le nădăduiește, toate le rabdă. Cine are iubire în suflet sau are bunătate, cine are iubire în sufletul său are răbdare și îndelungă răbdare, cine are iubire în sufletul său nu primește nici un chip al răutății, nici mânia, nici invidia, nici altfel de răutate, ci se poartă cu cuviință, cu iubire de adevăr, iubire de

dreptate, este iubitor de Dumnezeu și iubitor de oameni și dacă nu ajunge să le aibă pe acestea încă nu își arată iubirea așa cum vrea Dumnezeu să fie arătată.

Iubiți credincioși, toate acestea le-am spus în decembrie și am nădărdit atunci că iubirea se va înmulți în sufletele celor care știu că avem poruncă să iubim. N-a lăsat Dumnezeu la hotărârea noastră dacă să iubim sau să nu iubim pe oameni și pe Dumnezeu, ci ne poruncește să iubim. Noi trebuie să ne facem probleme de conștiință atunci când vedem că suntem între ură și între iubire: chiar dacă nu avem în suflet ură, nu suntem unde trebuie, iar legăturile noastre cu oamenii nu sunt legături prin iubire și sunt altfel de legături.

Porunca cinstirii părinților

In legătură cu “Porunca Iubirii” pentru această seară m-am gândit să vorbesc despre “Porunca Cinstirii”. S-a anunțat aceasta și poate că unii v-ați gândit că oare ce voi spune în legătură cu “Porunca Cinstirii” și unde anume se găsește în Sfânta Evanghelie ceva despre “Porunca Cinstirii”, care poruncă anume este “Porunca Cinstirii”? Poate că unii v-ați adus aminte de porunca **“Cinstește pe Tatăl Tău și pe mama Ta”**, ce este una din cele 10 porunci ale lui Dumnezeu, date oamenilor în muntele Sinai prin Moise. Este porunca a 5 – a. Primele patru din cele 10 porunci rânduiesc legătura între om și Dumnezeu, a 5 – a hotărâște legătura între fii și părinți, iar celelalte 5 porunci rânduiesc legăturile, raporturile în general, între oameni.

Sfântul Chiril al Alexandriei, luând aminte la aceasta, spune că întâi e Dumnezeu, apoi vin părinții și la urmă sunt ceilalți oameni. Așadar, după Dumnezeu sunt părinții noștri pe care trebuie să-i cinstim: *“Cinstește pe Tatăl tău și pe Mama ta”*. Porunca aceasta, a cinstirii față de părinți, a pomenit-o și Domnul nostru Iisus Hristos în legătură cu cel bogat, când acela l-a întrebat care porunci trebuie să le păzească, să le împlinească. Domnul Hristos a amintit unele din poruncile din Vechiul Testament (din cele zece porunci), între care și porunca aceasta “Cinstește pe Tatăl și pe Mama ta”. Această poruncă este cuprinsă în relatarea despre tânărul cel bogat în fiecare din cele 3 Evanghelii sinoptice, adică în Sfânta Evanghelie de la Matei, în Sfânta Evanghelie de la Marcu și în Sfânta Evanghelie de la Luca, ceea ce înseamnă că Mântuitorul a dat importanță acestei porunci în chip deosebit. Mai știm că și Sfântul Apostol Pavel ia aminte la această poruncă.

Cinstirea lui Dumnezeu și a oamenilor

Iubiți credincioși, o să vedem însă că “Porunca Cinstirii” nu se rezumă numai la “Porunca Cinstirii” părinților ci se lărgeste față de toți oamenii. Mai întâi să luăm aminte la faptul că Mântuitorul Iisus Hristos oprește necinstirea, e împotriva necinstirii, anume în Predica de pe Munte, în Sfânta Evanghelie de la Matei, în capitolul al 5 –

lea, avem cuvântul: *“Ați auzit că s-a zis celor de demult să nu ucizi și cel ce ucide este vrednic de osândă. Iar Eu vă zic vouă că cel ce se mânie pe fratele său este vrednic de osândă”*. Domnul Hristos spune mai departe *“Cel ce zice fratelui său ‘netrebnicule’, este vrednic de judecata Sinedriului, iar cel ce zice ‘nebunule’ este vrednic de gheena focului”* (Mt.5, 21-22). Din aceste cuvinte ale Mântuitorului înțelegem că nu este cu cuviință ca un om să aducă necinstire vreunui dintre oameni.

“Porunca Cinstirii” este legată de “Porunca Iubirii” (Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Romani, spune ca îndemn: **“cu iubire unii pe alții iubiți-vă, în cinste unii altora dați-vă întâietate”**). Iar “Porunca Iubirii” față de aproapele izvorăște din “Porunca Iubirii” față de Dumnezeu. *“Să iubești pe Domnul Dumnezeu Tău din toată inima Ta și să iubești pe aproapele Tău ca pe tine însuși”*. Cinstirea față de oameni, pornește din iubirea față de oameni, dar iubirea față de oameni pornește din iubirea față de Dumnezeu, ceea ce înseamnă că și cinstirea față de oameni trebuie să pornească din cinstirea față de Dumnezeu. Iubitor de Dumnezeu este acela care împlinește poruncile lui Dumnezeu: *“Cine Mă iubește, păzește poruncile Mele”* a spus Mântuitorul Iisus Hristos. Dacă iubirea de oameni pornește din iubirea față de Dumnezeu, atunci și cinstirea de oameni pornește din cinstirea față de Dumnezeu, care se naște din iubirea față de Dumnezeu.

Noi suntem și preamăritori de Dumnezeu. Această preamărire a lui Dumnezeu ține de credința noastră. Pentru că suntem drept măritori creștini noi revărsăm cinstirea față de Dumnezeu, aducând mărire lui Dumnezeu în Sfintele Slujbe. Sfintele Slujbe ne dau prilejul să stăm în fața lui Dumnezeu cu preamărire, cu cinstire față de Dumnezeu și auzim la Sfintele Slujbe cuvinte ca acestea: **“Că Ție se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea”**. Noi mărturisim că Lui Dumnezeu i se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea și din câtă mărire i se cuvine Lui Dumnezeu noi îi aducem mărire după puterea noastră și conduși de Sfânta Biserică îi aducem mărire Lui Dumnezeu pentru că-i bun și iubitor de oameni: *“Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție mărire înălțăm”*. Îi aducem mărire lui Dumnezeu că-i milostiv și iubitor de oameni: *“Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție mărire înălțăm”*. Îi aducem mărire lui Dumnezeu că este sfânt și zicem: *“Că sfânt ești Dumnezeul nostru și Ție mărire înălțăm”*. Îi aducem mărire pentru că este sfințirea noastră; *“Că Tu ești sfințirea noastră și Ție mărire înălțăm”*. Știm că a lui Dumnezeu este a milui și a mântui și zicem *“Că al Tău este a ne milui și a ne mântui pe noi, Dumnezeul nostru și Ție mărire înălțăm”*. Știm că Dumnezeu este Dumnezeul milei și al îndurărilor și al iubirii de oameni și zicem *“Că Dumnezeul milei și al îndurărilor și al*

iubirii de oameni ești și Ție mărire înălțăm". Știm că Domnul nostru Iisus Hristos are milă și îndurări și iubire de oameni și zicem *"Cu mila și cu îndurărilor și cu iubirea de oameni a Unuia Născut Fiului Tău"*. Noi, iubiți credincioși, oricum suntem preamăritori de Dumnezeu și pentru că suntem preamăritori de Dumnezeu trebuie neapărat să fim și cinstitori de oameni. De ce? Pentru că oamenii sunt făcuți după chipul lui Dumnezeu. Noi mărturisim lucrul acesta nu numai că-l știm din Scriptură sau din Învățăturile Părinților duhovnicești dar îl mărturisim noi înșine când zicem de pildă: *"Chipul mării Tale celei negrăite sunt, măcar că port ranele păcatelor"*. Purtăm fiecare dintre noi chipul lui Dumnezeu în noi. De multe ori este întunecat, este pătat de păcatele noastre, dar oricum purtăm chipul lui Dumnezeu. Dar dacă noi purtăm chipul lui Dumnezeu și știm că fiecare om poartă chipul lui Dumnezeu, atunci cinstim în fiecare om chipul lui Dumnezeu. În primul rând avem un temei pentru a-l cinsti. Bineînțeles, pentru aceasta trebuie să gândim duhovnicește, să avem o așezare duhovnicească și să ne silim să-i cinstim pentru chipul lui Dumnezeu care-l poartă, pentru faptul că sunt faptele lui Dumnezeu.

Dar iubiți credincioși, noi avem și într-alt fel poruncă de la Mântuitorul nostru Iisus Hristos să fim cinstitori de oameni. Avem o pildă dată de Mântuitorul Iisus Hristos. Domnul Hristos s-a încins cu un ștergar, a turnat apă într-un vas de spălat și a spălat picioarele ucenicilor Săi. După ce le-a spălat picioarele le-a zis *"Voi mă numiți pe Mine Învățătorul și Domnul și bine ziceți căci sunt", deci dacă Eu Învățătorul și Domnul v-am spălat vouă picioarele și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unii altora*" (In. 13, 13-14). Iată deci că Domnul Hristos ne îndatorează cu cinstire față de oameni. A ne cinsti și a ne curăți unii pe alții, aceasta înseamnă la drept vorbind spălarea picioarelor. Să știți iubiți credincioși că duhovnicește avem datoria să cinstim pe oameni așa cum a cinstit Domnul Hristos pe ucenicii Săi când le-a spălat picioarele și în același timp să-i curățim ca să-i putem cinsti, pentru că de multe ori avem piedică în privința cinstirii față de oameni, în înțelesul că le cunoaștem anumite scăderi, anumite păcate, anumite insuficiențe și avem o ezitare. Parcă n-am vrea să-i cinstim pentru că uităm că trebuie să-i curățim noi în conștiința noastră și curățindu-i apoi să-i cinstim după porunca Mântuitorului, care a zis: *"Și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unii altora"*. Aceasta este porunca cinstirii, ține de porunca cinstirii.

Care-i măsura credinței? Măsura credinței este viața pe care o trăim, măsura vieții e măsura credinței. Cum ne este viața așa și credința.

Care-i măsura iubirii? Măsura iubirii este *"Să iubești pe Dumnezeu din toată inima"*, deci mai presus de orice, *"și pe aproapele tău ca pe tine însuși"*.

Care-i porunca cinstirii? Care-i măsura

cinstirii? Cum se arată cinstirea față de oameni? La ce măsura? Ne spune "Sfântul Apostol Pavel: **"în cinste unii altora dați-vă întâietate"**. Să avem mai multă cinste față de oamenii din jurul nostru, față de fiecare mai multă decât avem față de noi înșine. Și mai zice: **"Unul pe altul mai pe cinste făcându-l"**. E lămurit, e vorba de o cinste cu adaos față de cinstea pe care o avem față de noi înșine.

Sfinții –

cinstitori de Dumnezeu și de oameni

Iubiți credincioși Sfinții au fost cu adevărat cinstitori de Dumnezeu. De ce? Pentru că nu poți să-L slujești lui Dumnezeu fără să-L preamărești pe Dumnezeu. E o datorie. Sfinții au fost și cinstitori de oameni. De ce? Pentru că și-au dat seama de cuvântul Mântuitorului nostru Iisus Hristos că suntem datori cu cinstire. Au făcut-o și din poruncă și după aceea bineînțeles din deprindere, pentru că după ce te obișnuiești odată cu silințele și cu rezultatele silințelor de a face un bine, apoi îl faci de la sine. Sfinții s-au gândit fără îndoială, la felul cum a primit Mântuitorul nostru Iisus Hristos cinstirea. S-au gândit la o femeie cinstitoare a Mântuitorului, la femeia aceea care înainte de Patimile Mântuitorului, după mărturia Sfinților Evangheliști, a cinstit pe Mântuitorul Iisus Hristos turnând asupra Lui mir. Ucenicii erau cumva nemulțumiți spunând că mirul acela ar fi putut fi vândut cu mai mult de 300 de dinari (300 de dinari însemna prețul a 300 de zile de lucru) și banii să fie dați săracilor. Dar Domnul Hristos a spus: *"Dați-i bună pace femeii, nu-i faceți supărare"* și după aceea a adăugat *"oriunde se va propovădui Evanghelia aceasta se va spune și ce a făcut ea spre pomenirea ei"* (Matei 26, Marcu 14). Să luăm aminte: când Domnul Hristos a spus: *"Oriunde se va propovădui Evanghelia aceasta"* a spus *"Oriunde se va vorbi despre Întruparea Mea, despre Nașterea Mea din Preasfânta Fecioară, oriunde se va vorbi despre propovăduirea Mea, despre Minunile Mele, oriunde se va vorbi despre Patimirea Mea, despre Învierea Mea, oriunde se va propovădui despre Înălțarea Mea la cer și despre ce-a de-a doua venire, oriunde se va vorbi despre Mine, să se aducă aminte despre femeia aceasta spre pomenirea ei"*. Iată câtă cinste a arătat Domnul Hristos unei femei care ea L-a cinstit pe Mântuitorul Hristos și Sfinții su înțeles lucrul acesta și de aceea au fost cinstitori de Dumnezeu, preamăritori de Dumnezeu și au fost cinstitori de oameni.

Se spune în Pateric că s-a întâlnit Sfântul Antonie cel Mare cu Sfântul Ilarion și când l-a văzut Sfântul Antonie cel Mare pe Sfântul Ilarion a zis așa: *"Bine ai venit luceafărul"*, ca să scoată la lumină să pună în valoare darurile lui Dumnezeu care erau în oameni, pe care le observau va fi în oameni.

Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că a tăgădui darul lui Dumnezeu într-un om care are darul

lui Dumnezeu, a tăgădui un dar deci, înseamnă să tăgăduiești o realitate (ca acela care a spus că “pe când dormeam noi, cineva L-a furat din mormânt”), să nu iei în seamă niște lucruri pe care Dumnezeu le are și le binecuvintează. Noi judecăm pe oameni, scoatem la iveală greșelile lor nu darurile lor și uităm cuvântul care spune că Sfântul Macarie a fost numit Dumnezeu pământesc. Parcă te ia groaza când auzi un cuvânt așa de mare, să numești un om Dumnezeu. S-a spus despre Sfântul Macarie că a fost Dumnezeu pământesc. De ce? Pentru că așa cum Dumnezeu acopere lumea și el acoperea păcatele oamenilor pe care le vedea ca și când nu le-ar fi văzut și care le auzea ca și când nu ar fi auzit de ele. Făcea aceasta pentru că avea dragoste față de oamei și dragostea se spune în Scriptură că “acoperă o mulțime de păcate” (1Pet.4, 8). Noi nu facem așa. Dimpotrivă, băgăm de seamă răutățile oamenilor, le spunem mai departe și în loc să-i ștergem, să-i curățim, să-i spălăm în conștiința noastră, de multe ori îi murdărim cu gândurile noastre. Să știți că de multe ori când te gândești la cineva cu răutate, proiectezi răutatea din tine însuși. Așa a fost când au zis ucenicii în legătură cu ungerea cu mir pe care a adus-o Mântuitorului femeia păcătoasă: că n-a făcut bine, că nu trebuia să facă așa, că altfel trebuia să facă, pentru că era mai bine așa și Domnul Hristos le-a spus: “Lăsați-o în pace, dați-i bună pace, nu faceți supărare. Ea m-a cinstit pe Mine, cinstiți-o și voi pe ea”. A rânduit Domnul Hristos să fie cinstită femeia pretutindeni unde se va propovădui Evanghelia. Femeia aceea care l-a cinstit pe Mântuitorul a arătat că noi suntem datori cu cinstire nu cu altceva, nu cu înținare, nu cu umbrire, nu cu pătare.

Noi ar trebui să fim obișnuiți cu lucrurile acestea pentru că în Sfânta noastră Biserică este rânduială ca să fim preamăritori de Dumnezeu, cinstitori ai Maicii Domnului, cinstitori ai Sfinților (și facem lucrul acesta) și nu numai cinstitori ai Sfinților ci și cinstitori ai oamenilor lui Dumnezeu, cinstitori ai preoților pe care i-a așezat Dumnezeu și nu numai a preotului ci și a credincioșilor. Băgați de seamă, de pildă, cum preotul când cădește, când aduce tămâie lui Dumnezeu și cădește în Sfântul Altar și după aceea Sfintele Icoane, totodată cădește și pe credincioșii care sunt de față. De ce? Pentru că și ei sunt vrednici de cinstire și ne învață prin aceasta să fim și noi cinstitori de oameni. Cine nu-i cinstitor de oameni nu-i în rânduială cu Dumnezeu, nu-i în rânduială bisericească.

Dacă am fi ca vameșul (din pilda “vameșul și fariseul”), care nu lua aminte dacă alții sunt mai buni sau mai răi decât el, ci lua aminte numai la păcatele lui și zicea “Dumnezeule milostiv, fii mie păcătosul”, dacă fiecare dintre noi, ar crede cu adevărat că este cel dintâi dintre păcătoși (așa cum spunem când ne împărtășim cu Sfintele Taine), atunci n-am mai avea motive să judecăm, să trufim, să scoatem la arătare lucruri ce nu trebuie

puse la arătare.

“Unul pe altul mai de cinste făcându-l, în cinste unii altora dați-vă întâietate”. Să cinstim pe părinții noștri după poruncă; chiar nemaifind ei în viața pământească, să-i avem la loc de cinste în sufletele noastre. Să cinstim pe toți oamenii care ne vin în cale, să-i avem în conștiința noastră cumva mai presus de noi. Atunci suntem pe calea smereniei, atunci coborâm în prăpastia smereniei (Sfântul Isaac Sirul zice că desăvârșirea este o prăpastie de smerenie). Dacă i-am iubi pe oameni nu i-am judeca, dacă i-am iubi nu i-am condamna, dacă i-am iubi nu i-am pune în situații în care n-am vrea noi să fim puși de alții. Iubirea izvorăște din cinstire și cinstirea arată iubire.

Iubire

Samoilă Rednic

Lăsați-mă acum cu Domnul,
Să plâng de fericire
Și cu Sfântă Maica Lui,
Ce-i plină de iubire.

A mea dragoste-i la ei
Și-ntreaga mea viață,
Vă chem pe toți care doriți
Primiți-o ca povață,

Fiindcă aicea pe pământ
Unde avem trăire,
Nimica nu-i mai bun, mai sfânt
Decât s-avem iubire.

Iubirea cea de Dumnezeu,
Iubirea pentru fiecare,
Iubirea pentru sfinții noștri
Și sfintele altare.

Avându-l pe Iisus în inimi
E cea mai mare fericire
Să știe aceasta tot creștinul
Haideți cu toți la nemurire

Astfel pace-n inimi vom avea
Și pace pe-ntregul pământ;
Noi toți prin dragoste vom învia
Povățuiți de Duhul Sfânt.

Urmând pe Maica lui Iisus
Model de dragoste și de iubire,
Prin Maica noastră, a tuturor
Să ne ferim de veșnica pieire.

Nimica nu-i mai bun la cer
Decât a face voia lor aicea pe pământ
Primind în inimi binecuvântare
Iar în biserici Duhul Sfânt!

Vom deveni în acest fel
Biserici Duhului cel Sfânt
Și astfel să împlinim menirea
Și viața noastră pe pământ!

Biserica și societatea. Familia creștină

Meditație

Lucrul care trebuie (7)

Un lucru care trebuie: respectul

Corneliu C.

“În cinste, unii altora dați-vă întâietate” (Rom. 12:10)

Respectul este expresia prețuirii. Este premisa psihologică necesară pentru asimilarea și afirmarea valorilor spirituale. Convingerea în existența valorilor are ca rezultat respectul față de aceste valori. Convingerea aceasta nu o poate avea acela pentru care nu există nimic sfânt, nimic în fața căruia să se plece.

Cine privește realitatea fără sentimentul prețuirii ei, acela vede numai exteriorul ei. În interiorul realității poate pătrunde numai spiritul deprins cu disciplina prețuirii lucrurilor, numai acela i se dezvăluie firele tainice care leagă lucrurile împreună și deasemenea împreună cu izvorul existenței lor: Dumnezeu. Pentru acest motiv, respectul, ca valoare spirituală, face parte din ansamblul valorilor creștine și este elementul central al atitudinii sufletești ale creștinului față de Dumnezeu.

Numai cel ce privește realitatea cu respect, numai acela poate înțelege că sufletul credinciosului este terenul prin care valorile veșnice pătrund în lumea terestră și

îndeamnă la realizarea, la trăirea lor aici.

Cel ce are respectul pentru realitate, pentru valoare, are respect și pentru propria sa ființă. Și acest lucru îl îndeamnă să cultive în propria sa ființă valorile eterne ale lui Dumnezeu, pentru realizarea personalității sale morale, pentru a da sens vieții umane. Cine are respect față de sine la valoarea sa reală, acela va respecta și pe alții. Orice suflet omenesc este locașul, este templul lui Dumnezeu. Obișnuit a privi cu ochiul spiritual în interiorul propriu, el va prețui pe semenii nu după înfățișarea exterioară, ci după expresia interiorului lor, care asimilează și reflectă valori spirituale, dând sens și conținut vieții.

Numai având o atitudine plină de respect vei putea descifra sensul divin al creației, peste care strălucește mărirea lui Dumnezeu și de care “plin este cerul și pământul”.

De aceea pentru un creștin a fi un om respectuos este un imperativ.

Ce-i omul?

Liliana Onică

De m-aș târî la Tine Doamne, în genunchi
De aș mânca țărână și oțet aș bea
Tot n-aș putea să spăl ai mei rărunchi
Și nici greșelile să șterg nu aș putea.

Din mila Ta Te-ai îndurat
De-un vierme trecător ca mine
Păcatele mi le-ai iertat
Căci m-am întors la Tine

Slujit-am vieții trecătoare
Fantasmelor ce cu parfum ne-mbată
Deșertăciunilor îmbietoare
Ce au doar moartea ca răsplată.

Caraghioslăcul e la rang de țel
Și pentru el atâta zbatere există
Atâta trudă, chin de orice fel
Încât și Terra abia de mai rezistă

Ce-i omul decât chip de lut?
Ce-i viața asta trecătoare?
Slujesc la cele ce se-mput?
Pentru aceasta trăiesc oare?

E omul de aceea el zidit
Și chinul vieții pentru cele muritoare?
Hristos cu Sfântul sânge a plătit
Pentru himere lucitoare?

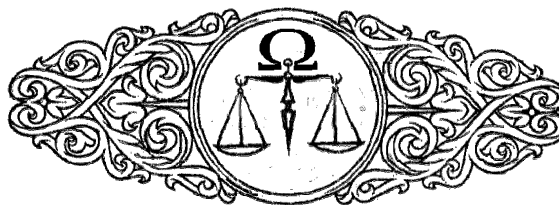
E raza dimineții dăruită
Și soarele pe cer răsare
E nașterea de prunci menită
Pentru plăcerea trecătoare?

Ce-i omul decât chip de lut
Când moartea-i stă în față și-i zâmbește?
Pentru cele ce mâine se-mput
Se naște omul și trăiește?

Nu sunt cuvinte, Doamne, și nici gânduri
Ca să-Ți cuprindă slava și iubirea
Și nici nu pot aceste rânduri
Să zugrăvească fericirea.

Dar nu aceea pământească
Clădită din deșertăciune și beție
Care în veci nu are să rodească
Decât ciulini numiți TRUFIE.

În această rubrică se dezbate:

*probleme deosebite privind sfârșitul (Ω): sfârșitul lumii, moartea și sufletul după moarte;
probleme prioritare privind mântuirea sufletului: mijloacele de mântuire (Biserica și Sfintele
Taine, Sfânta Scriptură, postul și rugăciunea neîncetată, iubirea și jertfa creștină, părintele
duhovnic, etc.) și piedicile din calea mântuirii omului ca persoană și ca neam.
Subiectele Ω rămân deschise. Așteptăm completări și de la cititori.*

Taina Creației și a Timpului (1)

Geneza și primul om (1)

Conceptia patristică ortodoxă

Răspunsul părintelui Serafim Rose către doctorul Alexandru Kalamiros

Seromonah Serafim Rose

Un articol intitulat „Voința Veșnică” a fost tipărit în “The Christian Activist” vol. 11, Fall/Winter 1997. El constituie o lectură (propusă de dr. Alexandru Kalamiros) a evoluționismului pus față în față cu învățătura despre creație și interpretarea tradițională de către Părinții Bisericii Ortodoxe a Cărții Genezei. Acesta este răspunsul părintelui Serafim Rose către dr. Kalamiros. Textul a fost prescurtat datorită lungimii lui prea mari pentru posibilitățile noastre editoriale.

O definiție clară a evoluției

Problema evoluției este o problemă extrem de importantă pentru creștinii ortodocși, pentru că în ea sunt implicate multe alte probleme care au un impact direct asupra punctelor de vedere și asupra învățăturii noastre ortodoxe:

- valoarea relativă și relația dintre știință, tehnologie, filozofie modernă și învățătura patristică;
- învățătura despre om (antropologia)
- atitudinea noastră față de scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii (luăm într-adevăr în serios aceste scrieri și încercăm să trăim prin ele, sau credem în primul rând în “înțelepciunea” modernă, înțelepciunea lumii, și acceptăm învățătura Sfinților Părinți numai dacă ea se armonizează cu această “înțelepciune”?)
- Interpretarea noastră a Sfintei Scripturi și în mod special cea referitoare la Cartea Facerii.

În cele ce urmează voi atinge toate aceste subiecte.

Multe din dezbaterile care se desfășoară între “evoluționiști” și “antievoluționiști” sunt complet inutile dintr-un motiv fundamental: de obicei cele două părți nu vorbesc despre același lucru. Unii din ei înțeleg ceva când aud cuvântul „evoluție”, iar pentru ceilalți același cuvânt are alt sens; și argumentează cu toții degeaba pentru că nu se referă cu toții la același lucru. De aceea, spre a fi clar și precis, vă voi spune cu exactitate ce înțeleg eu prin termenul de „evoluție”, care este înțelesul lui atunci când este folosit în toate cursurile tratând despre evoluție. Dar mai întâi trebuie să vă arăt că în scrisoarea dumneavoastră, ați făcut uz de același cuvânt „evoluție” pentru a desemna două lucruri complet diferite, despre care scrieți ca și când ar fi același lucru. În această privință ați omis să faceți distincția necesară între fapt științific și filosofie.

a) - Dumneavoastră scrieți: „Primul capitol al Sfintei Scripturi nu este nimic altceva decât istoria creației progresând și fiind completată în timp... Creația nu a ajuns la existență instantaneu, ci a

trecut printr-o secvență a diverselor înfățișări, o dezvoltare în șase diferite „zile”. Cum am putea denumi acest progres al creației dacă nu evoluție?”.

Vă răspund: Tot ceea ce spuneți este adevărat și dacă doriți, puteți numi acest proces al creației „evoluție” - dar nu acesta este obiectul controversei referitoare la evoluție. Toate tratatele științifice definesc **evoluția** ca o teorie specifică privitoare la modul **CUM apar creaturile în timp și anume: prin transformarea unei specii de creatură în alta, „formele complexe derivând din formele mai simple” printr-un proces natural** care se desfășoară de-a lungul a multe milioane de ani (Storer, „General Zoology”). În continuare, atunci când ajungeți să vorbiți despre „animalul evoluat” Adam, dovediți prin aceasta că și dumneavoastră credeți în această teorie științifică specifică. Sper să vă pot demonstra că Sfinții Părinți nu cred în ea, chiar dacă, în mod cert, nu acesta este cel mai important aspect al doctrinei evoluției, doctrină care este fundamental eronată în ceea ce privește natura omului, așa cum voi arăta în cele ce urmează.

b) – Dumneavoastră spuneți: *“Noi toți ajungem la existență prin evoluție, în timp. În uterul mamei, fiecare din noi a fost mai întâi un organism monocelular... și în final un om complet”*. Firește, oricine recunoaște acest fapt, fie că este “evoluționist” sau “antievoluționism”. Dar el nu are nimic de a face cu doctrina evoluționismului supusă dezbaterii.

c) – Mai afirmați: *“Cărei rase aparținea Adam: albă, neagră, roșie sau galbenă? Cum de am ajuns atât de diferiți unii de alții, dacă am descins toți dintr-o singură pereche? Nu e oare această diferențiere a oamenilor în rase un produs al evoluției?”*

Și vă răspund: Nu, nu în acest sens este folosit termenul de evoluție! Aceasta e dezvoltare nu evoluție (și voi arăta aceasta mai departe)... Vreau să vă fie foarte limpede că nu am pretenția că aș putea prezenta o demonstrație științifică împotriva teoriei evoluției; ceea ce afirm eu este că teoria evoluției nu poate fi nici confirmată nici infirmată de știință. Acei savanți care spun că evoluția este un “fapt”, în realitate interpretează datele **științifice** conform unei teorii **filosofice**. La fel, cei care spun că evoluția nu este un “fapt” și ei interpretează constatările prin o altă teorie filosofică. Exclusiv prin mijloace științifice nu este posibil să se probeze sau să se infirme în mod definitiv “faptul” evoluției.

Dezvoltare, nu evoluție

Doresc să vă fie absolut limpede că în ceea ce mă privește, nu neg realitatea schimbării și dezvoltării în planul naturii: faptul acela că omul adult crește dintr-un embrion; faptul că un copac mare se dezvoltă dintr-o sămânță mică de tot; că apar noi varietăți ale organismelor, așa cum se dezvoltă și “rase” de oameni sau diferite feluri de câini, de pisici și pomi fructiferi - dar toate acestea nu sunt evoluție. Este

vorba doar de **variații înăuntrul unei anumite clase sau specii** și nu consituie o dovadă și nici măcar nu sugerează că o clasă sau o specie de viețuitoare se transformă în alta și că toate animalele din prezent ar fi produsul unei asemenea dezvoltări dintr-un organism primitiv (deci nu apare ca dovadă decât dacă gânditorul respectiv nu crede deja aceasta, pornind de la raționamente non-științifice). Eu cred că aceasta este în mod clar învățătura Sfântului Vasile cel Mare expusă în Hexaameron, așa cum voi evidenția mai jos.

În Omilia V/7 din Hexaameron, Sfântul Vasile scrie: *“Să nu deznădăjduiască așadar, nici unul din cei ce trăiesc în păcat, bine știind că, la fel cum agricultura schimbă însușirile plantelor, tot astfel silința sufletului pe calea virtuții poate birui asupra oricărei slăbiciuni”*. Nimeni, fie el “evoluționist” sau “antievoluționist”, nu va nega că “însușirile” viețuitoarelor pot fi modificate; dar aceasta nu consituie o dovadă a evoluției în sensul că o clasă sau o specie se poate transforma în alta și nici în acela că fiecare transformare a unei specii în alta ar conduce într-un lanț neîntrerupt înapoi, până la cel mai primitiv organism. Vă voi prezenta ce spune Sfântul Vasile cu privire la acest subiect.

Tot în Hexaameron, V,5, Sfântul Vasile scrie: *“Dar, spun ei, de ce oare rodește pământul o altă varietate de plante, deși noi am semănat un soi de semințe și acum trebuie să culegem acest grâu negru? Aceasta nu este însă o prefacere în alt soi de plantă, ci este urmarea vreunei boli sau altui cusur al semințelor. Nu a încetat să fie grâu, dar s-a ars la soare”*. Acest pasaj pare să ne indice că Sfântul Vasile nu crede într-o “transformare într-o altă specie” - dar nu îl voi considera drept dovadă definitivă, pentru că vreau să știu precis care este doctrina Sfântului Vasile, nu o interpretare, poate arbitrară, a unor afirmații ale sale. Ceea ce putem deduce strâns din pasajul citat este doar că Sfântul Vasile recunoaște un anumit tip de “transformare” a grâului, dar care nu este o “schimbare în altă specie”. Acest tip de transformare nu este evoluție.

Din nou cităm pe Sfântul Vasile din Hexaameron (V,7): *“Desigur, oamenii au observat de mult că, dacă se taie pinii din rădăcină, sau sunt arși, ei se schimbă într-o pădure de stejar”*. Acest citat nu dovedește de fapt nimic, dar l-am reprodus doar pentru că a fost folosit de alții cu scopul de a demonstra că Sfântul Vasile credea că o specie se schimbă într-adevăr în altă specie (voi arăta însă ulterior care este învățătura Sfântului Vasile în această privință) și de asemenea, că Sfântul Vasile comite erori față de adevărurile științifice, întrucât afirmația din citat este falsă. Este momentul să reamintesc aici un adevăr elementar: în domeniul datelor științifice concrete, știința modernă firește că are mai multe cunoștințe decât Părinții Bisericii și deci aceștia din urmă pot comite cu ușurință

anumite erori față de faptele de cercetare cu metode științifice. Dar nu pentru aflarea unor date științifice cercetăm noi scrierile Sfinților Părinți, ci pentru adevărata teologie și pentru filozofia adevărată bazată pe acea teologie! Totuși, iată că în acest caz particular se întâmplă că Sfântul Vasile să fie și științific exact, pentru că adeseori pădurea de pini are un puternic etaj inferior de stejar (fiind de fapt o pădure mixtă pin-stejar). Atunci când pădurea este distrusă de un incendiu, stejarul se regenerează mai repede și, în 10-15 ani, noi constatăm transformarea pădurii de pini în pădure de stejar. Aceasta nu este evoluție, ci un alt tip de transformare; iar în ceea ce privește concepția Sfântului Vasile voi arăta că nici Sfântul Vasile nu a crezut în nici un caz că pinul se transformă efectiv în stejar sau suferă o evoluție în acest sens.

Să vedem deci, ce credea Sfântul Vasile despre "evoluția" sau "fixitatea" speciilor. El scrie: *"Nu e nimic mai sigur decât faptul că fiecare plantă fie are semințe, fie posedă o altă putere de reproducere. Ceea ce îndreptățește expresia "după soiul ei" . Pentru că din lăstarii de trestie nu ies măslini, ci din trestie apare altă trestie; și din fiecare sămânță răsar plantele legate de acele semințe. Așadar, ce a încolțit din pământ la prima generație s-a păstrat până în timpul de acum, întrucât speciile se perpetuează printr-o constantă reproducere"* (Hexaameron V,2). Și tot Sfântul Vasile mai scrie: *"Natura obiectelor existente, pusă în mișcare printr-o poruncă unică, străbate întreaga creație fără de schimbare, prin naștere și distrugere, conservând succesiunea speciilor prin asemănare până la sfârșit. Calul se zămislește ca urmaș al calului, leul al leului și vulturul din vultur; și se continuă conservarea fiecărui animal prin succesiuni neîntrerupte până la sfârșitul lumii. Lungimea timpului nu determină coruperea sau atingerea însușirilor specifice ale viețuitoarelor, ci dimpotrivă, natura ca și când ar fi adusă la existență abia de curând, se mișcă de-a lungul timpului parcă mereu proaspătă"* (Hexaameron, IX,2). Rezultă cu toată claritatea că Sfântul Vasile nu a crezut că o specie de viețuitoare s-ar fi transformat într-o altă specie și cu atât mai puțin că fiecare creatură existentă în prezent ar fi evoluat din o altă creatură și tot așa, înapoi, până la cel mai primitiv organism. Aceasta este o idee filozofică din timpurile moderne.

Se cade să vă spun că eu unul nu consider această problemă ca fiind de o deosebită importanță prin ea însăși; dar voi aduce în discuție și altele, mult mai însemnate. Dacă ar fi în mod real fapt științific precis, că o specie se poate transforma în alta, aceasta nu mi-ar provoca nici un fel de dificultăți de credință, întrucât Dumnezeu poate face absolut orice (vrea El) iar, pe de altă parte, transformările și desfășurările pe care le putem constata în natură (un embrion

devenind om, o ghindă - stejar, o omidă - fluture) sunt atât de uimitoare încât s-ar putea cu ușurință crede că o specie ar putea "evolua" în alta. Dar nu există nici o dovadă științifică într-adevăr hotărâtoare că s-ar fi petrecut vreodată un astfel de fenomen și cu atât mai puțin că aceasta ar fi o lege universală și că fiecare viețuitoare din prezent derivă în ultimă instanță dintr-un anumit organism primitiv. În mod foarte clar, Sfinții Părinți nu au crezut în vreo astfel de teorie și aceasta pentru că teoria evoluției nu a fost inventată decât în epoca modernă. Ea este un produs al mentalității moderne apusene și dacă doriți vă pot expune altădată cum s-a dezvoltat această teorie împreună cu filozofia modernă de la Descartes încoace, cu mult înainte de orice încercări de fundamentare de tip științific pentru ea. Ideea de evoluție este total absentă din *textul Genezei, conform căruia fiecare viețuitoare este generată "după soiul ei" și nu "schimbându-se una în alta"*. Iar Sfinții Părinți, după cum vom vedea mai jos în detaliu, acceptă *textul din Genază cu toată simplitatea, fără să citească în el nici un fel de "teorie științifică" sau alegorii.*

Acum veți înțelege de ce nu accept citatele alese de dumneavoastră din Sfântul Grigore de Nyssa despre "urcușul naturii de la cel mai mic la desăvârșire" ca dovadă a evoluției. Eu cred că, așa cum ne relatează Cartea Facerii, a fost într-adevăr, o ordine, o succesiune de trepte în creație, dar nicăieri în Genază sau în scrierile Sfântului Grigore de Nyssa nu se afirmă că o specie de viețuitoare s-ar fi transformat în altă specie și că toate creaturile au apărut în acest mod! Sunt total în dezacord cu dumneavoastră atunci când spuneți: *"Creația este descrisă în primul capitol al Genezei exact așa cum o descrie și știința modernă"*. Dacă prin știința modernă înțelegeți știința evoluționistă sunt de părere că dumneavoastră comiteți o eroare, așa după cum am arătat mai sus. Ați greșit presupunând că tipul de dezvoltare descris în Genază, în Sfântul Grigore de Nyssa și de alți Sfinți Părinți ar fi același cu cel expus de doctrina evoluționistă; o asemenea afirmație nu poate fi admisă sau considerată ca evidentă - ea trebuie demonstrată. Desfășurarea creației conform planului lui Dumnezeu este un lucru, iar teoria științifică modernă (de fapt teorie filozofică!) care explică dezvoltarea prin transformarea unei specii de viețuitoare în alta (pornind de la un organism primitiv sau de la câteva organisme primitive) este un lucru complet diferit. Sfinții Părinți nu au susținut o astfel de teorie.

Pe de altă parte, dacă prin "știința modernă" înțelegeți o știință care nu se face pe sine dependentă de teoria filozofică a evoluției, tot nu pot fi de acord cu dumneavoastră și vă voi arăta mai jos și de ce am eu convingerea că, în concordanță cu Sfinții Părinți, știința modernă nu poate dobândi nici un fel de cunoștințe asupra celor Șase Zile ale

creației. Oricum am privi lucrurile, este extrem de arbitrar să identificăm straturile geologice cu “perioade ale creației”. Numeroase dificultăți stau în calea acestei naive corespondențe între geneză și știință. Teoretizează oare “știința modernă” că iarba și copacii pământului au existat pe toată durata unei lungi perioade geologice înainte de existența soarelui, creat abia în Ziua a Patra? Cred că faceți o gravă eroare făcând interpretarea Sfintei Scripturi propusă de dumneavoastră direct dependentă de o teorie științifică particulară (ea nu este deloc un “fapt”!). Sunt de părere că interpretarea Scripturilor Sfinte nu ar trebui legată de nici o teorie științifică, nici “evoluționistă”, nici oricum altfel. Mult mai bine este să acceptăm Scriptura așa cum ne-au învățat Sfinții Părinți (voi scrie mai jos despre asta) și bine ar fi să nu construim speculații despre CUM-ul creației (the HOW of creation). Doctrina evoluției este o speculație modernă despre CUM s-a realizat creația și ea contrazice sub multe aspecte învățătura Sfinților Părinți (vedeți mai jos).

Firește, accept citatul dumneavoastră din Sfântul Grigore de Nyssa; și eu am găsit altele similare la alți Sfinți Părinți. De asemenea, nu voi respinge ideea că natura noastră, a oamenilor, este parțial natură animală și nici idee că suntem strâns legați de întreaga creație, care constituie într-adevăr o minunată unitate. Dar toate acestea nu au nimic de-a face cu doctrina evoluționismului, acea doctrină care este definită în manualele de specialitate ca însemnând proveniența tuturor viețuitoarelor din prezent dintr-unul sau mai multe organisme primitive printr-un proces de transformare a unei specii în alta.

Adam și Eva. Facere și naștere

Mai mult, ar trebui să vă dați seama (și acum ne apropiem de importante învățături ale Sfinților Părinți cu privire la acest subiect) că Sfântul Grigore de Nyssa în mod clar nu a crezut nimic în genul doctrinei moderne evoluționiste, întrucât el a expus învățătura că primul om, Adam, a fost creat direct de Dumnezeu și nu născut ca toți ceilalți oameni. Astfel, în cartea sa “Împotriva lui Eunomie” el scrie: “*Primul om și omul născut din el, au ajuns să existe pe o altă cale; oamenii de după ei, prin împreunare, cei dintâi însă, plămădiți de Hristos Însuși; așadar, deși ei se enumără ca primul și al doilea, ei sunt de nedespărțit în ceea ce privește ființa lor și nu pot fi considerați ca două ființe... Ideea de omonitate în Adam și Abel nu variază datorită originii lor diferite, nici datorită ordinii sau modului cum au ajuns ei la existență, care nu produce nici o diferențiere în natura lor*” (Împotriva lui Eunomie, I, 34).

Și din nou: “*Pe bună dreptate, firea aceasta muritoare și capabilă de gândire și cunoaștere este numită “om” - atât în cazul lui Adam cât și în*

acela al lui Abel; iar acest nume dat firii nu este contrazis nici de faptul că Abel a venit la existență prin naștere trupească, nici prin acela că Adam nu a ajuns la existență prin naștere trupească (Răspuns lui Eunomie, cartea a doua, p.299 în ed. Engl Eerdmans).

Desigur că sunt de acord cu învățătura Sfântului Atanasie pe care o reproduceți și anume că “*primul om creat a fost făcut dintr-o țărână ca oricare alta, iar mâna care l-a creat pe Adam atunci, crează acum și pentru totdeauna și pe cei ce au venit după el*”. Cum ar putea nega cineva adevărul evident al neîntreruptei activități creatoare a lui Dumnezeu?! Dar acest adevăr general nu contrazice deloc adevărul particular că primul om a fost făcut într-un mod diferit de ceilalți oameni, așa cum o arată limpede și alți Sfinți Părinți. Astfel, Sfântul Kiril al Ierusalimului îl numește pe Adam “primul om **făcut** de Dumnezeu”, iar pe Cain “primul om **născut**” (Lecturi Catehetice, II, 7). De asemenea, discutând crearea lui Adam, el expune clar învățătura că Adam nu a fost conceput dintr-un alt trup: “*Acele trupuri care se nasc din alte trupuri, chiar dacă sunt și ele concepute într-un mod uimitor, sunt totuși la scara posibilului; dar ca țărâna pământului să devină om, aceasta este cu mult mai uimitor*” (Lecturi catehetice, XII, 30).

Iar minunatul Grigore Teologul scrie: “*Cei care vorbesc despre naturi “Nezămislite” și naturi “Zămislite” ale zeilor îndoielnici, vor considera poate că Adam și Seth diferă în natura lor, întrucât cel dintâi nu s-a născut din carne (întrucât a fost creat), pe când cel de-al doilea s-a născut din Adam și Eva*” (Predică despre Sfintele Lumini, XII). Același Părinte se exprimă încă și mai explicit: “*Dar despre Adam? Nu a fost doar el singur creatura direct făcută de Dumnezeu? Da, veți răspunde. Așadar, a fost el singura ființă omenească? În nici un caz! Și de ce? Pentru că omenitatea nu constă în crearea directă – ci ceea ce se naște prin zămislire este tot om*” (A treia Predică, Despre Fiul, XII).

Și Sfântul Ioan Damaschinul, a căui teologie redă pe scurt învățătura tuturor Părinților anteriori lui, scrie: “*Prima formare a omului se numește “creare” și nu “naștere”, întrucât “creare” este formarea primară cu mâinile lui Dumnezeu, în timp ce “naștere” este succesiunea dintr-unul într-altul devenită necesară prin condamnarea la moarte care a căzut asupra noastră din cauza călcării poruncii*” (Despre credința ortodoxă, II, 30).

Dar despre Eva? Dumneavoastră care nu credeți că ea a fost făcută din coasta lui Adam, așa cum ne învață Scriptura și Sfinții Părinți, iar nu născută din vreo altă viețuitoare? Iată ce scrie Sfântul Kiril: “*Eva a fost făcută din Adam și nu născută de o mamă; ea a fost produsă numai din Adam*” (Lecturi catehetice, XII,

29). Sfântul Ioan Damaschin, comparând pe Prea Sfânta Maică a Domnului cu Eva, scrie: *“La fel cum Eva a fost făcută din Adam fără vreo altă legătură, tot așa Sfânta Fecioară a născut pe noul Adam, care a crescut după legile firii, dar s-a zămislit mai presus de ele”* (Despre credința ortodoxă, IV, 14).

S-ar mai putea aduce și alte citate cu acest subiect din alți Sfinți Părinți, dar nu o voi face decât dacă mai aveți obiecțiuni la acest punct. Dar supunând discuției toate acestea, încă n-am ajuns la cele mai importante întrebări stârnite de teoria evoluției. Să ne îndreptăm deci acum spre unele din ele.

Exegeza patristică.

Interpretarea literară a Genezei (“așa cum stă scris”)

Ia cele ce am scris despre Adam și Eva, desigur că ați observat că am folosit citate din Sfinții Părinți care interpretează textul Genezei într-un mod pe care l-am putea numi drept **“literal”**. Dar poate că aș fi îndreptățit să presupun că ați prefera să interpretăm textul mai **“alegoric”**, din moment ce spuneți în lucrarea dumneavoastră că a crede într-o creare imediată, nemijlocită, a lui Adam de către Dumnezeu este “o foarte îngustă concepție despre Sfintele Scripturi”.

Iată într-adevăr un punct extrem de important și sunt efectiv surprins să constat că “ortodocșii evoluționiști” ignoră felul în care Sfinții Părinți interpretează Cartea Facerii. Sunt sigur că veți fi de acord cu mine că nu avem libertatea să interpretăm Scripturile după bunul nostru plac: noi trebuie să le interpretăm așa cum ne învață Sfinții Părinți. Tare mi-e teamă că nu toți cei ce vorbesc despre Geneză și evoluționism dau atenție cuvenită acestui principiu. Unii sunt atât de preocupați să combată fundamentalismul protestant încât cad în cealaltă extremă și resping pe oricine dorește să interpreteze textul sacru al Genezei **“ad-litteram”**; dar adoptând această atitudine ei nu se referă niciodată la Sfântul Vasile sau alți comentatori ai Cărții Facerii, care stabilesc foarte clar principiile pe care trebuie să le respectăm în interpretarea textului sacru. Mă tem, de asemenea, că mulți din noi, cei ce pretindem că urmăm tradiția patristică suntem adesea nepăsători și neglijenți, căzând cu ușurință în greșeala de a accepta propria noastră “înțelepciune” în locul învățăturii Sfinților Părinți. Am convingerea fermă că întreaga viziune asupra lumii și întreaga filozofie a vieții pentru un creștin ortodox poate fi găsită în Sfinții Părinți; dacă vom asculta de învățătura lor în loc de a ne închipui că suntem destul de inteligenți și chiar înțelepți pentru a-i învăța noi pe alții din propria noastră “înțelepciune”, atunci nu ne vom rătăci.

Și acum vă rog să cercetați împreună cu mine problema într-adevăr importantă și fundamentală: cum ne învață Sfinții Părinți să tâlcuim Cartea Facerii? Să dăm la o parte părerile noastre

preconcepute despre “literal” sau “alegoric” și să vedem ce ne spun Sfinții Părinți despre citirea textului Genezei. Nu putem proceda mai bine decât începând cu Sfântul Vasile însuși, care a scris atât de inspirat despre cele Șase Zile ale Facerii. Din “Hexaameron”: *“Cei ce nu admit sensul comun al Scripturilor spun că apa nu e apă, ci o altă fire, iar planta sau peștele îl explică după idei de ale lor. Astfel, ei interpretează producerea reptilelor și a animalelor sălbatice într-un sens schimbat pentru a o pune de acord cu propriile lor idei, exact așa cum fac și tălmăcitorii de vise care interpretează cum le convine cele apărute în vis. Eu unul când aud “iarbă”, la iarbă mă gândesc și în felul acesta înțeleg fiecare lucru, așa cum este spus - o plantă, un pește, un animal sălbatic, un bou. «Cu adevărat, eu nu mă rușinez de Evanghelie»... Pentru că a lăsat Moise nespuse lucruri care nu ne aparțin nicidecum, fiindu-ne nefolositoare, avem noi vreo îndreptățire să ne închipuim că aceste cuvinte ale Duhului sunt de mai mică valoare decât nebuneasca înțelepciune a celor ce scriu despre lume? Nu! Ci eu voi da slavă Celui ce nu ne-a ținut mintea preocupată cu deșertăciuni și a orânduit ca toate să fie scrise spre zidirea și cârmuirea sufletelor noastre. De acest lucru mi se pare mie că nu au fost conștienți cei ce au încercat prin argumente false și interpretări alegorice să confere Scripturilor o demnitate după închipuirea lor. Aceasta este atitudinea celor ce se consideră pe sine mai înțelepți decât descoperirile Duhului și introduc propriile lor idei sub pretextul unei explicații. Așadar să O înțelegem așa cum a fost scrisă”* (Hexaameron, IX, 1).

Este clar, Sfântul Vasile ne avertizează să ne ferim de a “explicita” lucruri din Cartea Facerii care sunt greu de înțeles pentru sensul comun; cu mare ușurință poate aluneca pe această pantă omul modern, “iluminat”, chiar dacă se dorește a fi creștin ortodox. Să ne străduim deci cu perseverență să înțelegem Sfânta Scriptură așa cum au înțeles-o Sfinții Părinți și nu după “deșteptăciunea” noastră modernă. Și să nu ne mulțumim cu punctul de vedere doar al unui singur Părinte al Bisericii, ci să examinăm la fel de atent și pe cel al altor Sfinți Părinți și Dascăli.

Una din interpretările patristice - etalon asupra Cărții Genezei este cea a Sfântului Efreem Sirul. Vederile lui sunt, de departe, cele mai importante pentru noi, datorită faptului că este un “oriental” și a cunoscut bine ebraica. Savanții moderni afirmă că “orientalii” au predilecție pentru interpretările “alegorice” și că pe această cale trebuie înțeleasă Cartea Genezei. Dar să vedem ce ne spune Sfântul Eferem în comentariul său la Facere: *“Nimeni să nu-și închipuie că este*

o alegorie Creația în Șase Zile, de asemenea este inadmisibil să spunem că ceea ce ne este arătat, potrivit textului, că a fost creat de-a lungul a șase zile, a fost creat de fapt instantaneu, sau că anumite nume aflate în această scriere, fie nu au nici o semnificație, fie că ar însemna altceva! Dimpotrivă, trebuie să știm că tot așa precum cerul și pământul care au fost create la început sunt efectiv cerul și pământul reale și nu altceva, tot așa orice alt lucru despre ca ni se spune că a fost creat și pus în ordine după crearea cerului și pământului nu sunt nume goale, ci adevărata esență a firilor create corespunde puterii acestor nume” (Comentariu la Facere, cap.I)

Desigur, acestea sunt deocamdată doar principiile generale. Să aruncăm o privire și asupra câtorva aplicări concrete ale acestor principii, tot la Sfântul Efrem: *“Deși atât lumina cât și întunericul au fost făcute într-o clipeală de ochi, totuși, atât ziua cât și noaptea primei zile au durat, fiecare, câte 12 ore”* (ibidem). Sau: *“Când într-o clipită coasta (lui Adam) a fost scoasă și tot așa, într-o clipită, carnea s-a pus la locul ei, iar coasta a luat forma deplină și toată frumusețea unei femei, tot atunci a condus-o Dumnezeu și i-a arătat-o lui Adam”* (Ibid.). Este cât se poate de clar că Sfântul Efrem citește Cartea Facerii “așa cum este scrisă”, când aude coasta lui Adam” înțelege “coasta lui Adam” și nu o înțelege într-un sens alegoric, adică semnificând totodată și altceva. La fel, este limpede că înțelege cele Șase Zile ale Creației chiar ca șase zile, fiecare de 24 ore, pe care le și subîmparte în “seară” și “dimineață”, câte 12 ore fiecare.

Dumneavoastră scrieți: “Din moment ce Dumnezeu a creat **timpul**, la crea ceva “instantaneu” ar fi un act contrar pripriei Sale decizii și voințe... Când vorbim despre **minuni** - nu vorbim despre intervenții extraordinare ale lui Dumnezeu în creație, ci despre cursul natural al creației.”

Este de mirare că în fața unor astfel de idei nu pot decât să consider că substituiți aici învățaturii Sfinților Părinți ceva “înțelepciune modernă”? Ce este începutul tuturor lucrurilor dacă nu o minune? V-am arătat deja că Sfântul Grigore de Nyssa, Sfântul Ciril al Ierusalimului, Sfântul Grigore Teologul și sfântul Ioan Damaschinul (ca de altfel toți Părinții) ne învață că primul om, Adam, a apărut pe o cale diferită de nașterea naturală a tuturor celorlalți oameni; de asemenea, conform textului sacru al Genezei, primele viețuitoare au apărut nu prin generare naturală (naștere) ci prin cuvântul lui Dumnezeu. Teoria modernă a evoluției neagă aceasta, pentru că o teorie evoluționistă a fost creată de necredincioșii care urmăreau să nege lucrarea lui Dumnezeu în creație și să explice creația numai prin mijloace “naturale”. Nu observați și dumneavoastră ce filozofie stă în spatele teoriei evoluționiste?

Ce au de spus Sfinții Părinți despre toate acestea? L-am citat deja pe Sfântul Efrem Sirul - întregul său comentariu la Cartea Facerii ne arată că toate actele creatoare ale lui Dumnezeu sunt înfăptuite instantaneu, deși toate cele șase “Zile” ale Creației au fiecare, câte 24 ore. Dar să vedem acum ce spune și Sfântul Vasile cel Mare despre actele creatoare ale lui Dumnezeu în cele Șase Zile. Referindu-se la A Treia Zi a Creației Sfântul Vasile scrie: *“Odată spuse acestea, au și apărut toate pădurile cele dese; toți copacii au tășnit în sus... La fel, toți arbuștii au apărut acoperiți de frunze și stufoși; și plantele agățătoare... toate au intrat în existență într-o formă de timp, deși mai înainte nu era nici urmă de ele pe pământ”* (Hexaemeron, V,6). Alt citat: *“«Să dea pământul din sine verdeață»». Această scurtă poruncă a fost imediat fire în putere și un sistem complex care a produs în chip desăvârșit nenumăratele însușiri ale plantelor mai iute decât putem gândi noi”* (Hexaem. V,10). (N.Red.: la fel de “iute” va fi și învierea morților înaintea judecății). Și, din nou, pentru Ziua a Cincea: *“A venit porunca. De îndată râurile au fost roditoare și bălțile și lacurile mișunau de tot soiul de vietăți potrivite situației fiecăruia”*. (Hexaemeron, VII,1).

În mod asemănător, Sfântul Ioan Hrisostomul, în comentariul său la Geneză, ne învață astfel: *“Astăzi Dumnezeu se poartă pe deasupra apelor și ne arată cum, la porunca Sa, apar în ele creaturi animale. Spuneți-mi ce minte poate înțelege această minune? Ce limbă e în stare să aducă slavă potrivit creatorului? El doar atât a spus: «Să mișune apele de vietăți» și îndată El a făcut să fie roditoare... Ca și pentru pământ, când a spus numai: «Să dea pământul din sine verdeață» - și a și apărut o mare varietate de flori, ierburi, semințe și toate celelalte, toate doar prin cuvântul Său; tot așa și aici, El a spus: “Să mișune apele de vietăți»... și dintr-o dată s-au ivit atât de multe soiuri de târătoare, neamuri de păsări încât este ca și imposibil să le înșiri numele”* (Omilii la Facere, VII, 3). Și tot Sfântul Ioan Hrisostomul: *“Dumnezeu a luat o singură coastă - așa stă scris; dar cum de a făcut El din această singură coastă o întreagă ceratură? Spune-mi, cum s-au petrecut lucrurile când a fost luată coasta? Cum de nu a simțit Adam nimic? Nu puteți spune nimic despre toate acestea. Ele sunt cunoscute doar de Cel ce le-a făcut... Dumnezeu nu a produs (în acest caz) o nouă creație, ci, luând o mică parte dintr-o creatură completă. Ce putere are Dumnezeu, Artistul Cel mai de sus, să producă din această părțică (o coastă) alcătuirea atâtor membre, atâtor organe de simț, formând o ființă completă, desăvârșită!”* (Omilii la Facere, XV, 2-3).

Dacă doriți, putem cita multe alte pasagii din această lucrare, pentru a arăta că Sfântul Ioan

Hrisostom - și nu este el principalul interpret ortodox al Sfintei Scripturi? - interpretează pretutindeni textul sacru al Genezei așa cum este scris, crezând (direct) că nu era altceva decât într-adevăr un șarpe, un șarpe real, prin care a vorbit diavolul, ispitind protopărinții noștri în Rai și de asemenea crezând (direct) că Dumnezeu a adus efectiv toate animalele înaintea lui Adam pentru a le da nume, iar «numele pe care le-a dat lor Adam atunci au rămas până acuma» (Omilii, XIV, 5). Să observăm că, după teoria evoluționistă, multe animale dispăruseră deja pe timpul lui Adam - ar trebui deci să credem că Adam nu a dat nume «tuturor fiarelor sălbatice» cf. Genezei 2:20, ci doar celor ce mai rămăseseră în acea epocă?

Vorbind despre râurile Edenului, Sfântul Ioan Hrisostomul ne spune: *“Poate că unul căruia îi place să vorbească din propria lui înțelepciune nici aici nu va accepta că acele râuri sunt într-adevăr niște râuri, nici că acele ape erau într-adevăr ape, ci va sugera celor ce stau să-l asculte, că numele de râuri și de ape reprezintă altceva decât ce se aude. Dar, vă implor, să nu-i băgăm în seamă pe astfel de oameni, să nu-i mai ascultăm deloc, și în loc de aceasta, să credem Sfânta Scriptură, să urmărim celor scrise în ea, să ne străduim să păstrăm în suflet pecetea dogmelor”* (Omilii la Facere, XIII,4). Mai e nevoie să reproducem și alte citate din acest Sfânt Părinte? Alături de Sfântul Vasile și de Sfântul Efrem, el ne avertizează: *“După părerea mea, a nu crede cele cuprinse în Sfânta Scriptură și a introduce tu însuși ceva de la tine, din propria ta minte, este un lucru care îi expune la cele mai mari pericole pe cei ce fac așa ceva”* (Idem, XIII,3).

Înainte de a continua subiectul nostru, voi răspunde pe scurt la o obiecțiune pe care am auzit-o de la cei ce susțin ideea evoluției. Ei spun: dacă cineva citește întreaga Scriptură **“așa cum este scrisă”**, atunci cu siguranță se va acoperi de ridicol. Și tot ei adaugă: dacă trebuie să credem că Adam a fost făcut într-adevăr din țărână, iar Eva din coasta lui Adam, atunci negreșit trebuie să credem că Dumnezeu are “mâini”, că El “se plimbă” prin Paradis, și alte absurdități de acest fel? Astfel de obiecții nu pot fi ridicate de niciunul din cei care au citit complet măcar un singur comentariu al Sfinților Părinți asupra Cărții Facerii. Toți Sfinții Părinți fac o distincție clară între cele ce se spun despre creație, fapte care trebuie luate **“așa cum sunt scrise”** (cu excepția metaforelor evidente sau a altor figuri de stil literare, ca de pildă “soarele și-a cunoscut apusul său” din Psalmul 103; dar acest aspect al lucrurilor nu ar trebui lămurit decât copiilor) și cele ce se spun despre Dumnezeu, care trebuie înțelese “într-o manieră potrivită dumnezeirii”, cum o subliniază de atâtea ori Sfântul Ioan Gură de Aur. De pildă: *“Când auziți, iubitorilor, că «Dumnezeu a*

sădit rai în Eden, spre răsărit», să înțelegeți cuvântul «sădit» referindu-se așa cum se cuvine la Dumnezeu; adică, El a poruncit. Dar în ceea ce privește cuvintele care urmează, să credeți întocmai lor; că raiul a fost creat și anume tocmai în locul unde spune Scriptura” (Omilii la Facere, XIII,3).

Sfântul Ioan Damaschinul identifică în mod explicit interpretarea alegorică a paradisului ca făcând parte dintr-o erezie, erezia lui Origen: *“Ei explică paradisul, cerul și încă multe altele în sens alegoric”* (Despre erezii, 64).

Interpretarea mistică a Genezei

Dar atunci, cum să înțelegem pe acei Sfinți Părinți cu o viață spirituală profundă care interpretează Cartea Genezei și alte Sfinte Scripturi în sens **mistic sau duhovnicesc**? Această alternativă nu ar prezenta nici o problemă, dacă noi înșine nu ne-am fi îndepărtat atât de mult de înțelegerea patristică a Scripturii. Același text al Sfintei Scripturi este adevărat **“așa cum stă scris”**, dar are și o interpretare spirituală proprie. Rețineți ce spune marele Părinte din pustie, Sfântă Macarie cel Mare, un părinte văzător care a înviat și morți: *“Paradisul acela care a fost închis și acel Heruvim căruia i s-a poruncit să împiedice pe oameni cu o sabie de foc să pătrundă acolo: acestea noi credem că au fost în chip văzut întocmai cum stă scris și totodată constatăm că se petrec, mistic, în fiecare suflet”* (Șapte Omilii, IV, 5).

Modernii noștri “specialiști în patristică”, ei, care abordează Părinții Bisericii nu ca izvoare vii ale tradiției, ci doar ca “surse academice” moarte, invariabil înțeleg greșit acest punct deosebit de important. Orice creștin ortodox care trăiește în tradiția Sfinților Părinți știe că **prin interpretarea duhovnicească sau alegorică a unui pasaj din sfânta Scriptură, aceștia nu infirmă înțelesul său literal, ei considerând că cititorul îl cunoaște suficient și-l acceptă (și pe acela)**. Voi da un exemplu care exclude orice dubiu în această privință: Sfântul Grigore Teologul, în “Omilii către Teofan”, scrie cu privire la Pomul Cunoștinței: *“În opinia mea, pomul era Contemplația, care este cu folos doar celor care au dobândit deplinătatea darului intrării în ea”* (Omilii către Teofan, XII). Aceasta este o adânc duhovnicească tâlcuire și nu cunosc nici un pasaj din această Omilie unde el să afirme explicit că acel copac era și un copac real, concret, **“așa cum e scris”**. Rămâne deci “chestiune deschisă” ca să ne exprimăm în termenii erudiților noștri, dacă el “alegoriza” în totalitate istoria despre Adam și Rai? Desigur, știm bine din alte scrieri ale Sfântului Grigore că el nu alegoriza pe Adam și Raiul. Dar, lucru mult mai important, avem și mărturia directă a unui alt mare Părinte cu privire tocmai la problema interpretării date de Sfântul Grigore pentru Pomul Cunoștinței.

Dar înainte de a vă oferi această dovadă, să mă asigur că sunteți de acord cu mine asupra unui principiu de bază în ceea ce privește interpretarea scrierilor Sfinților Părinți. Atunci când ei predau învățătura Bisericii, Sfinții Părinți (adică Sfinții Părinți și Dascăli ai Bisericii și nu doar niște obișnuiți scriitori ecleziastici cu o autoritate incertă!) nu se contrazic între ei, chiar dacă pentru slaba noastră putere de pătrundere ei ne par câteodată în divergență. Doar raționalismul (intelectualist) academic pune un Sfânt Părinte împotriva altuia, trasează liniile de “influență” între ei, îi împarte pe “școli” și “facțiuni” (grupări), descoperă “contradicțiile dintre ei. Toate acestea sunt străine de înțelegerea Sfinților Părinți, de către creștinismul ortodox. Pentru noi, învățătura ortodoxă a Sfinților Părinți este un tot unic și întrucât întreaga învățătură ortodoxă evident că nu se cuprinde în predania unui singur Părinte (toți fiind oameni, deci fiind limitate), găsim părți ale ei la un Părinte și alte părți ale ei la alt Părinte și un Părinte explică ceea ce este obscur la altul. Și nu este de primă importanță cine a spus, atâta timp cât este ortodox și în armonie cu întreaga învățătură patristică. Sunt sigur că sunteți de acord cu mine asupra acestui principiu și deci nu veți fi surprins că voi continua acum prezentând o interpretare a cuvintelor Sfântului Grigore Teologul făcută de un alt mare Sfânt Părinte care a trăit o mie de ani mai târziu - Sfântul Grigore Palama, Arhiepiscopul Tesalonicului.

Împotriva Sfântului Grigore Palama și a celorlalți părinți isihăști care împărtășeau adevărata învățătură ortodoxă despre lumina necreată de pe Muntele Taborului, se ridicase raționalistul apusean Varlaam. Prevalându-se de faptul că într-una din scrisorile sale Sfântul Maxim Mărturisitorul numise această lumină a Schimbării la Față “simbol al Teologiei”, Varlaam considera că această Lumină nu era o manifestare a divinității, ci doar ceva trupesc, fizic, *nu Lumină Divină “ad literam”, ci un “simbol” al ei și atât*. Această situație l-a determinat pe sfântul Grigore Palama să alcătuiască o replică în care lămurește pentru noi relația dintre interpretarea “simbolică” și cea “literală” a Sfintei Scripturi, cu referire specială la pasajul din Sfântul Grigore Teologul citat de noi mai sus. El scrie că Varlaam și alții care “*nu văd că Maxim, bun cunoscător în cele duhovnicești, a numit Lumina Schimbării la Față a Domnului un “simbol al teologiei” numai prin asemănare (analogie) și într-un înțeles duhovnicesc. De fapt, într-o teologie a analogiilor și căutând să ne înalțe, obiecte care au o existență în sine (concretă) devin ele însele, în fapt și în cuvinte, simboluri prin (h)ononimie; în acest sens numește Maxim Lumina aceasta nu «simbol»... În mod asemănător, Grigore Teologul a denumit pomul cunoașterii binelui și a răului «contemplare», considerându-l în*

vederea (=contemplație) sa un simbol al acestei vederi (=contemplații) care caută să ne înalțe; dar aceasta nu înseamnă că ceea ce este implicat în simbol/ ar fi o iluzie sau un simbol fără o existență /concretă/ proprie. Pentru că Sfântul Maxim face și din Moise un simbol al judecății, iar din Ilie simbolul proorociei (=previziunii)! Ar trebui deci să presupnem că nici ei doi nu ar fi existat în mod real, ci că ar fi fost inventați «simbolic»?! Și nu ar putea fi Apostolul Petru un simbol al credinței pentru cel ce dorește să se înalțe în contemplare, Iacov al nădejdei și Ioan al dragostei?” (Apărarea Sfinților Isihăști, Triada II, 3:21-22).

Putem oricând înmulți astfel de citate care să arate ce gândeau practic Sfinții Părinți despre tâlcuirea Sfintelor Scripturi și, în particular, despre Cartea Facerii, dar și cele de până acum sunt suficiente pentru a ne face să înțelegem că învățătura originală patristică în această privință crează foarte grave dificultăți pentru cel care ar dori să interpreteze Cartea Genezei în concordanță cu ideile și “înțelepciunea” modernă. De fapt interpretarea patristică face pur și simplu imposibilă armonizarea textului Genezei cu teoria evoluției. **Teoria evoluției ar impune o interpretare integral-alegorică a textului Cărții Facerii**, în multe locuri unde interpretarea patristică nu permite așa ceva. Doctrina că Adam a fost creat nu din țărână, ci a apărut prin dezvoltare dintr-o altă viețuitoare este o concepție nouă, cu totul străină de creștinismul ortodox.

Ajunși în acest punct, “evoluționistul ortodox” poate încerca să-și salveze poziția (de a crede atât în teoria modernă a evoluției, cât și în învățătura Sfinților Părinți) pe una din următoarele căi:

A. El ar putea spune că acum, în epoca modernă, noi cunoaștem natura într-o măsură mai mare decât Sfinții Părinți și deci putem interpreta Cartea Genezei mai bine decât ei. Dar chiar și “evoluționistul” ortodox știe că Geneza nu e un tratat științific, ci o carte inspirată divin. Interpretarea Scripturii inspirată divin este însă, în mod particular, o lucrare a teologilor purtători de Dumnezeu și nu a specialiștilor în științele naturii, care de obicei nici nu au cunoștință de principiile fundamentale ale acestei interpretări. Este adevărat că în Cartea Genezei sunt prezentate multe “fapte” din natură. Dar trebuie să fim exigenți și să observăm că aceste fapte nu sunt deloc fapte din categoria celor pe care le putem constata și examina în prezent, ci o categorie cu totul specială de fapte /și evenimente/: crearea cerului și a pământului, a tuturor animalelor și plantelor, a primului om. Am subliniat deja mai sus că *Sfinții Părinți ne învață cu toată limpezimea că de pildă crearea primului om, Adam, este complet diferită de nașterea oamenilor din prezent; știința nu o poate supune observației*

decât pe aceasta din urmă, iar asupra creării lui Adam ea nu oferă decât speculații filozofice și nu cunoaștere științifică. Conform Sfinților Părinți, pentru noi este posibil să cunoaștem câte ceva despre această lume a începuturilor creației, dar aceasta nu este o cunoaștere accesibilă științelor naturii. Voi reveni asupra acestui subiect spre a-l supune discuției.

B. Sau, pentru a respecta interpretarea patristică indiscutabilă măcar în ceea ce privește unele din faptele descrise în Geneză, "evoluționistul ortodox" ar putea începe să opereze modificări arbitrare în teoria evoluției pentru a face să se "potrivească" textului Genezei. Astfel, "evoluționistul ortodox" ar putea decide: crearea primul om trebuie că a fost o "creare specială" care nu intră în schema generală a restului creației; prin urmare el poate crede *referatul scripturistic asupra facerii lui Adam mai mult sau mai puțin "așa cum este el scris", iar celelalte Șase Zile ale Creației le va privi în perspectivă "științei evoluționiste"*.

C. Sau, un alt "evoluționist ortodox" ar putea accepta "*evoluția*" omului însuși din alte viețuitoare inferioare, dar cu specificația că Adam, "primul om evoluat", a apărut doar foarte recent

(în termenii scalei de timp evoluționiste: câteva "milioane de ani"), salvând astfel cel puțin realitatea istorică a lui Adam și a celorlalți patriarhi și opinia patristică universală (despre care vă pot vorbi într-o altă scrisoare) că Adam a fost creat acum circa 7500 ani.

Sunt sigur că veți fi de acord cu mine că astfel de subterfugii raționaliste sunt total inutile și chiar stupide. Dacă universul "evoluează" așa cum învață filozofia modernă, atunci și omul evoluează odată cu el și va trebui să acceptăm tot ceea ce atotcunoscătoarea "știință" ne povestește despre vârstele omului. Dar dacă învățătura patristică este corectă, atunci ea este corectă atât în ce-l privește pe om, cât și restul creației.

Dacă îmi puteți explica și mie cum s-ar putea accepta interpretarea patristică a Cărții Facerii și totuși să crezi în evoluție, bucuros vă voi asculta; dar va trebui neapărat să-mi furnizați și (evidente) dovezi științifice mai bune pentru evoluție decât cele care se propun, întrucât pentru observatorul obiectiv și lipsit de patimă "dovada științifică" a evoluției este foarte slabă!

(Traducător: Valentin Moga)

- va urma -

Darvinismul în SUA și în ...România

Constituția SUA este ambiguă în privința religiei, astfel că interpretarea ei a dus până la interdicția religiei în viața socială (în școli, de exemplu). Cu toate acestea s-a format un puternic curent antievoluționist, la care aderă foarte mulți oameni de știință, profesori, elevi, oameni politici și care tinde să înlocuiască evoluționismul darvinist cu creaționismul, conform căruia Dumnezeu a creat lumea și o perfecționează la infinit. În multe state din America programa de învățământ, deși nu exclude evoluționismul, cărțile menționează că e o teorie controversată.

Și în România, manualele de biologie încă mai colcăie de idei (reziduuri) darviniste. Una din ele este că "ontogeneza este o recapitulare sumară a filogenezei": "șirul de forme pe care-l parcurge un organism individual în timpul dezvoltării sale, de la celula-ou până la starea în care este pe deplin format, este o scurtă și concentrată recapitulare a îndelungatului șir de forme, pe care l-au parcurs strămoșii animali ai acelui organism sau strămoșii speciei". Aceasta "denotă descendența omului din vertebrate tetrapode".

Ori, cercetările actuale ne spun că diversitatea lumii vii nu e rezultatul evoluției ci ea are ca origine un plan comun. Iar un plan presupune existența unui Creator.

Facerea lumii și Crăciunul

Cuvântul Crăciun vine de la *creatio, creationis*, ceea ce înseamnă *creație, facere*, adică facerea lumii (n.red. dar și *naștere*, nașterea Mântuitorului). Dar el ar putea fi și o moștenire traco-dacică: radicalul indo-european *k(e)re* înseamnă *a scăpăra, a răsări*. În colindele din Țara Oltului apare cu insistență motivul răsăritului. (din "*Junii lui Crăciunul*" de Prof. Ion Funariu și Preot Alexandru Bușilă, Edit. Orientul Latin)

O altă explicație ne dă Pr. prof. univ. dr. Emilian Cornițescu (*România Liberă* 24 dec. 1999):

- **Moș** este sinonimul Mântuitorului Iisus (n.red.: de la sl. *mesiia*, gr. *messias*, lat. *messias*) și al expresiei din Vechiul Testament "*Cel vechi de zile*" (Dan. 7, 13).

- **Crăciun** vine de la biblicul *cara* - a chema, a numi (Iisus *cheamă* pe toți la mântuire)

De asemenea, cuvintele *Lerui Doamne* din colinde, vin de la biblicul *leroi* (Ps.22, 1) care înseamnă *păstorul meu*.

Oameni, trandafiri și ...viermi

Acum vreo 10 ani oamenii de știință au afirmat că există o asemănare genetică foarte mare între om și trandafir, precum și între țânțar și ...armăsar. De curând, biologii americani au anunțat că, studiind ADN-ul unui vierme microscopic, au ajuns la concluzia că "oamenii seamănă cu viermii mult mai mult decât ne-am fi putut închipui vreodată".

Trebuie precizat însă că ADN-ul nu conține toată informația necesară obținerii unui organism viu. Sufletul este cel care organizează materia trupului. Sfântul Ioan Damaschin ne spune că sufletul dă trupului puterea de viață, de creștere, de simțire și de naștere.

ACTUALITATEA RELIGIOASĂ

Preoții ar putea preda și istoria în școli

ÎPS Bartolomeu Anania a protestat împotriva tentativei de a ni se alunga domnitorii și voievozii din istorie. *“Dacă Ministerul Educației Naționale nu va lua cât de curând măsuri de reparație, atunci noi, Biserica, vom prelua misiunea de a preda istoria națională în orele de religie, de profesorii noștri... Nimeni nu ne va putea împiedica să facem acest lucru pentru că Biserica și neamul românesc au o istorie comună, care se împletește... Și eu am învățat istoria după manuale alternative, dar am avut de ales între Iorga și Giurescu”,* a spus ÎPS Bartolomeu. (Curierul Național)

Ajutați Catedrala Neamului

P.F. Patriarh Teoctist a făcut *“apel către toți fii neamului românesc de pretutindeni, să ajute la înălțarea Catedralei numai cu prețul unei lumânări”*. Dacă lucrările de fundație vor fi executate anul viitor, este posibil ca în anul 2003 Catedrala Mântuirii Neamului să fie sfințită. (Curierul Național, 3 noi. 1999)

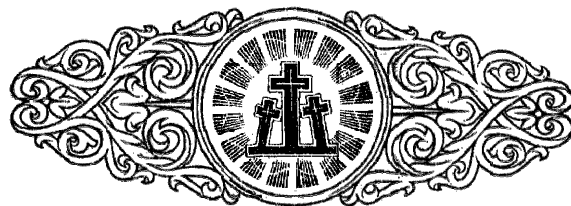
1 noiembrie - ziua sfinților, ziua morților dar și ziua... spiritelor rele

Pentru catolici aceasta este ziua tuturor sfinților, a morților. Ortodocșii au preluat și ei acest obicei, făcând pomeni și aprinzând lumânări pentru morții lor. Și americanii au preluat acest obicei dar l-au satanizat și apoi l-au redat europenilor, care l-au primit cu bucurie! Pentru ei, Halloween (care în galeză înseamnă “priveghiul tuturor sfinților”) a devenit ziua spiritelor rele. Românii, cei fără de credință și dornici mai mult de spectacol, au preluat și Halloween-ul. Chiar și copiii, prin grija părinților. Un exemplu este carnavalul de la Școala Americană Internațională din București. Anul trecut au participat 300 de copii, iar anul acesta 390. Personajul central: Conte Dracula.

Episcopul francez al Nisei, monseniorul Jean Bonfils, s-a pronunțat împotriva acestei tradiții: *“Trebuie să așteptăm să se întregă lumea că Halloween-ul este cea mai importantă sărbătoare a sataniștilor din întreaga lume”*.

Un guvern “contra firii” ne promite... Sodoma și Gomora

Pe 24 septembrie 1999, Ministerul de Justiție a propus, printr-un proiect de lege aprobat de guvern, abrogarea articolului 200 din Codul Penal, care prevedea pedepsirea relațiilor sexuale între persoane de același sex, dacă aveau loc în public sau dacă generau scandal public și care implică interzicerea dreptul lesbienilor și gay-ilor la liberă asociere și liberă exprimare. România este singurul stat membru al Consiliului Europei care are o legislație “anti-homosexuală”. Pentru “a intra în Europa”, România trebuie să corespundă exigențelor Europei Creștine cu privire la homosexuali și trebuie să respecte drepturile omului de a avea vicii contra firii și naturii umane și contra noruncilor dumnezeiești!

Proiectul de lege urmează a fi discutat în Parlament. Este a treia încercare a guvernului român european din România de a impune această lege. Prima încercare a fost exact acum 3 ani - 24 septembrie 1996. Are și guvernul “ritualurile” și “sărbătorile” lui! Va tot propune această modificare până ce Parlamentul o va aproba. Nu avem scăpare. “Speranța” aprobării este mare, căci între timp aleșii noștri au primit o aleasă educație “sexuală” europeană.

Vor urma manifestări publice, cluburi și reviste ale homosexualilor. Românul este ospitalier. Azi Halloween, mâine Festivalul homosexualilor. Tot înainte, spre Sodoma și Gomora. De la motto-ul regal “Nimic fără Dumnezeu” s-a ajuns la motto-ul democratico-francmasonic “Fără nici un Dumnezeu”.

Lilieci din nou în Parlament

În numărul trecut aminteam despre posibilitatea ca în Parlamentul României să se facă vrăji cu ajutorul liliecilor. Pentru unii români acest lucru poate părea ridicol, dar pentru Noua Ordine și Noua Eră (New Age) în care vrem să intrăm, vrăjitul e mai la preț decât sfințitul! Cum la noi ȣiganii se ocupă cu așa ceva, ei vor intra primii. Văzând concetățenii noștri europeni că românii alungă liliecii din Parlament, ne-au și trimis o lege euro ce trebuia aprobată în regim de urgență și care ne spune cum trebuie protejați liliecii, dar și păsările viu colorate (asta numai ca să ne distragă atenția de la liliecii!).

Un președinte care iubește Biserica

Realegerea lui Leonid Kucima în funcția de președinte al Ucrainei constituie răspunsul la rugăciunile creștinilor. El a câștigat alegerile în fața candidatului Partidului Comunist, în urma balotajului din 14 noiembrie. În timpul mandatului trecut el a susținut Biserica, a dat mai multă libertate creștinilor, a cedat numeroase clădiri și terenuri pentru biserici. Creștinii l-au îndrăgit așa de mult încât s-au rugat și au postit pentru ca Dumnezeu să-i dea victorie și în aceste alegeri. Cine are urechi de auzit să audă! (Religion Today - 16.11.99)

KGB și Biserica Ortodoxă Rusă

În anii ‘30, mii de preoți au fost trimiși în gulag, iar mai apoi, zeci de mii de călugări au fost omorâți, multe biserici au fost transformate în garaje, săli de cinema, depozite.

Dar, în 1943, Stalin redeschide oficial Patriarhia din Moscova și apoi mii de parohii din întreaga Rusie! Condiția: Biserica (ce a mai rămas din ea) să fie loială regimului. Dar acest compromis (argumentat biblic într-o anumită măsură și într-o anumită interpretare și considerat atunci ca necesar pentru supraviețuirea Bisericii într-un stat antireligios: compromisul și păcatul este al conducătorului iar succesul e al poporului!) a adus după sine alte compromisuri, căci ierarhii ca și

preoții de parohie au început să fie șantajați și manipulați. Căci, prin a fi loiali regimului, comuniștii nu au înțeles doar a nu fi împotriva regimului ci și a întreține acest regim ("cine nu e cu noi, e împotriva noastră"). Agenții KGB au profitat de orice slăbiciune și orice pată din dosarul preoților. Amenințați, șantajați, intimidați, preoții (80 % din cei contactați, din cei cu "pată" la dosar) au sfârșit prin a fi *informatori* (mare parte din "informările" lor neaducând însă necazuri aproapelui, agenții urmărind mai ales acțiunile împotriva regimului) sau chiar "*activiști*"- *agenți KGB* (o parte din ierarhi, mai ales dintre cei ce aveau ieșiri în străinătate: cei din departamentul Relații Externe al Patriarhiei și din Consiliul Mondial al Bisericii).

Rezultatele însă nu au fost pe măsura așteptărilor comuniștilor și în plus Biserica se întărea. De aceea, în 1961, Hrușciov a închis bisericile, mănăstirile și seminarele deschise de Stalin și a desființat jumătate din parohiile ortodoxe din Uniunea Sovietică.

În 1976 (pe vremea lui Brejnev) părintele Gleb Iakunin, aflat în legătură cu Grupul de monitorizare de la Helsinki, a înființat Comitetul Creștin pentru Apărarea Drepturilor Credincioșilor, având scopul de a ajuta credincioșii să-și exercite drepturile privind practicarea credinței.

În 1978 KGB a dat ordinul secret 00122, al cărui final este: "*Direcția a 5-a și agențiile KGB locale vor lua măsuri pentru a pune capăt activității ostile menite să submineze loialitatea față de statul sovietic și față de ordinea socială de către cea mai mare organizație religioasă din URSS, adică Biserica Ortodoxă Rusă. Vor preveni penetrarea indivizilor cu atitudine ostilă în primele rânduri ale Bisericii; în anii '78-'80 se vor lua măsuri pentru întărirea pozițiilor operaționale (numărul și calitatea agenților) din interiorul structurilor Bisericii Ortodoxe (în mitropolii, eparhii, parohii, mănăstiri și instituții de învățământ), precum și compromiterea și înlăturarea elementelor reacționare antisovietice*".

În 1979, în Comitetul Creștin pentru Apărarea Drepturilor Credincioșilor a fost infiltrat agentul KGB "Drug" (Prieten), adică părintele Vasili Focencov, racolat de KGB cu 9 ani înainte. În consecință, în 1980 părintele Gleb Iakunin a fost arestat și la fel și ceilalți membri ai Comitetului, care nu și-au făcut un "mea culpa" oficial. Iakunin a primit 5 ani închisoare, urmați de 5 ani în exil intern.

În 1991 guvernul rus a înființat Comitetul pentru Libertatea Conștiinței, printre membri fiind și preotul Gleb Iakunin. Comitetul a primit dreptul de a cerceta arhivele KGB referitoare la Biserica Ortodoxă Rusă, dar acestea cuprindeau numai numele conspirative ale agenților KGB infiltrați în Biserică. Chiar și așa, arhivele au fost închise sub motivul că s-ar trăda secrete de stat. Observație: Și în România, Legea 187 / 7.12.1999 (art. 2) prevede dreptul oricărui cetățean de a fi informat, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau colaborator al securității, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese (ori numite) ca ierarh sau șef de cult religios, până la nivel de preot inclusiv. În Colegiul pentru Studierea Arhivelor Securității, UDMR a numit un preot romano-catolic iar PNȚCD a numit un antiortodox, Patapievici (acesta fiind respins, se caută un alt antiortodox!).

În 1994 Gleb Iakunin cere sprijinul Patriarhului Alexei al II-lea (ales în 1990) pentru a deconspira KGB-iștii din Biserică. În 1999 "arhivele Mitrohin" (conținând documente KGB oferite presei de către fostul arhivar al KGB) relevă un personaj (agentul Drozdov) a cărui biografie din tinerețe coincide cu a Patriarhului!

Conform învățăturii creștine nu există om fără păcate. KGB a înțeles aceasta, dar prin prisma sa: nu există om care să nu poată fi șantajat, manipulat; totul e să-i afli petele. Și tot așa, ca un corolar: nu există pădure fără uscături, nu există comunitate (Biserică) fără cel puțin un Iuda; KGB trebuia doar să-i găsească. Ceea ce este însă dezgustător, este că populația (opinia publică), deși creștină, nu-l acuză atât pe Iuda, nici pe KGB-ul care l-a format, ci acuză comunitatea (Biserica) din care face parte, sau mai bine zis, în care s-a infiltrat.

Pentru că și în România securitatea a acționat în același fel, merită să amintim măcar câteva reușite ale diplomației ierarhilor noștri: construcțiile (extinderea) de la Mănăstirea Brâncoveanu (Sâmbăta de Sus), salvarea demolărilor de pe Dealul Patriarhiei prin invitarea în România a Patriarhului Ecumenic Dimitrios I al Constantinopolului, vizită urmărită de toate agențiile de presă și facilitarea realizării de studii în străinătate a unui mare număr de tineri.

Noul Arhiepiscop al Târgoviștei

P.S. Nifon Mihăiță a fost ales pe 14 decembrie, de Colegiul Electoral Bisericesc, în postul de Arhiepiscop al Târgoviștei, în urma decesului lui Vasile Târgovișteanul. P.S. Nifon (care este și Episcop al Sloboziei și Călărașilor - episcopie veche de 5 ani, față de cea a Târgoviștei, veche de 5 secole) a obținut 97 de voturi din 151 exprimate (P.S. Teodosie Snagoveanu - 24 voturi; P.S. Damaschin Severineanu - 19 voturi; P.S. Galaction Stângă - 5 voturi; P.S. Vicențiu Ploieșteanu - 4 voturi).

Colegiul Electoral Bisericesc este organul electiv central pentru ierarhia bisericească superioară și este format din:

- membrii Sfântului Sinod,
- reprezentanții eparhiilor în Adunarea Națională Bisericească (un cleric și doi mireni de fiecare eparhie),
- membrii Adunării Eparhiale a eparhiei vacante (10 clerici și 20 de mireni),
- decanii Facultăților de Teologie,
- directorii seminariilor teologice liceale.

P.S. Nifon a fost hirotonit ieromonah și îmbisericit la Mănăstirea Antim în 1980. În 1982 a fost numit consilier patriarhal al sectorului Relații Externe Bisericești. În 1985 a fost ales episcop vicar patriarhal, coordonând sectorul Relații Externe și Secretariatul Sfântului Sinod. P.S. Nifon are studii de doctorat la universități din Londra, Geneva, București, Oradea și Ierusalim.

Înaltul ierarh este membru în Comitetul Central și Executiv al Consiliului Mondial al Bisericii de la Geneva, ca delegat al Bisericii Ortodoxe Române, membru al Comisiei oficiale de dialog dintre Comunitatea anglicană și Bisericele Ortodoxe, vicepreședinte al Crucii Roșii Române și președinte al Asociației Ecumenice a Bisericii Creștine din România. (*Curierul Național* - 15.12.99 și *Ziua* - 18.12.99)

Invazia musulmană a Europei

Episcopul catolic Giuseppe Bernardini din Turcia avertizează (dacă mai era nevoie!) că națiunile musulmane urmăresc “un program limpede de expansiune și re-cucerire” a Europei. El a informat Vaticanul că națiunile cu mari resurse petroliere își folosesc banii “nu pentru a crea locuri de muncă în țările sărace ale Africii de Nord și Orientului Mijlociu, ci pentru construcția de moschee și centre culturale în țările creștine”. A mai afirmat că un lider musulman i-a vorbit deschis despre acest program: “**Mulțumită legilor voastre democratice, vă vom invada. Mulțumită legilor noastre religioase, vă vom domina**”. El avertizează: “dominația a și început”. Religia islamică a devenit a doua ca răspândire în Italia, iar moschei au fost construite în numeroase orașe. Chiar în Roma, o moschee a cărei construcție a costat 50 de milioane de dolari, a fost finanțată de către 23 de națiuni musulmane, cu 35 de milioane provenind numai din Arabia Saudită. (*Religion Today*, 15 oct. 1999)

Invazia catolică a Asiei

În timpul vizitei de două zile din India, la New Delhi, papa a desemnat continentul asiatic, unde trăiește două treimi din populația lumii, ca un pământ al evanghelizării pentru catolici, catolicii fiind însărcinați să culeagă “recolta credinței”. În Asia catolicii reprezintă mai puțin de 3 % și sunt acuzați de hinduși că practică convertirea forțată. Papa însă a afirmat că orice om are “dreptul la schimbarea religiei”. Urmarea:

Numeroși preoți hinduși și budiști din întreaga Asie doresc să se unească pentru a se opune prozelitismului creștin. Cei 1000 de delegați la conferința din Lumbini (Nepal) au stabilit: această evanghelizare este “război împotriva hindușilor și budiștilor” și o “crimă spirituală”, dar “dacă ne vom uni”, atunci ne vom putea salva identitatea și “nimeni nu ne va putea atinge”.

Papa e primit cu răceală în Georgia

Din India, papa a plecat în Georgia (la Tbilisi, capitala Georgiei), aceasta fiind prima vizită într-o fostă republică sovietică (unde catolicii reprezintă 1,84 %) și un mic pas către Moscova. Patriarhul Ilie al II-lea (al Bisericii Ortodoxe a Georgiei) l-a primit cu bucurie la aeroport dar în întâlnirile ulterioare nu a susținut cu aceeași căldură chemările acestuia pentru “înnoirea fraternității”, aceasta deoarece numeroși lideri ortodocși îl suspectează de nesinceritate.

Papa nu e dorit în Rusia

Patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei și întregii Rusii a afirmat recent că Papa Ioan Paul al II-lea nu e binevenit în Rusia și că Vaticanul încearcă să facă noi convertiri în Rusia, Ucraina, Bielorusia și Kazahstan. Deasemenea a mai spus că “astfel de lucruri nu s-ar întâmpla dacă Biserica noastră ar fi cu adevărat suror, cum susține Vaticanul”.

Papa nu e primit pe Muntele Athos

Athoniții se opun vizitei Papei pe Sfântul Munte Athos (cu ocazia aniversării a 2000 de ani de la nașterea lui Hristos) din următoarele cauze:

- nu întreține “relații sincere”;
- nu are “respect pentru specificul religios-național și memoria istorică” a țării gazdă;

- “Oricine cercetează cu atenție scrisorile papei (către bisericile pe care intenționează să le viziteze) poate sesiza un efort sistematic de a menține un avantaj strategic în organizarea sărbătorilor pentru anul 2000 și în acest pelerinaj, în care nu numai că nu scade, ci este scos mai mult în evidență faimosul său primat. Acest lucru aduce ofensă Bisericii Ortodoxe în sine, cât și demnității popoarelor ortodoxe”.

- continuă să sprijine Bisericele Catolice de rit răsăritean (Greco-Catolice).

Populismul Bisericii Metodiste Unite

Un pastor din orașul Houston, William Hinson, a afirmat în cadrul unei conferințe că “generația pe care o creștem și o educăm nu va mai ofensa pe nimeni, nici măcar pe diavol”. Cauza: pastorii Bisericii Metodiste Unite nu mai vorbesc oamenilor clar și deschis despre probleme morale, de teama de a nu ofensa pe cineva. “*Avem acum de ales, între a fi populari și a fi credincioși*” a adăugat el. “Când constatăm că în ultimii 30 de ani, biserica noastră a ajuns să numere cu 2,5 milioane de suflete mai puțin, cred că putem afirma cu convingere că ceva nu merge cum trebuie”. (*Religion Today*, 16 sept. 1999)

În lume, numărul creștinilor scade!

În 1990, numai 28,3 % din populația lumii se declara a fi creștină. În 2000 se estimează că procentul va scade la 27,8 %, iar în 2010 la 27,1 %. Cauza: natalitatea scăzută în rândul familiilor creștine!

Cel mai mare procent al populației necreștine se află în Asia (3,5 miliarde: hinduși, musulmani, budiști). (*Religion Today*, 19.11.1999)

Sfântul Paul luat... ostatec

Preotul catolic Maurillo Bianchi a “răpit” statuia Sfântului Paul, care patronează biserica în care slujește. El cere o răscumpărare de 5.000 de dolari. Fapta preotului este un gest disperat. Biserica este într-o stare de degradare avansată: acoperișul este plin de găuri iar podeaua a fost măcinată de umezeală. Preotul a adunat ceva bani din Europa, dar localnicii s-au lăsat foarte greu convinși să contribuie la repararea sfântului lăcaș, deși ei cred și cer ajutorul acestui sfânt, dovadă fiind numărul mare de credincioși care vor să se roage în biserică. După “răpire” ei s-au gândit că nici sfântul nu a mai dorit să stea în asemenea loc păraginit, așa că s-au decis să-l ajute pe preot să repare biserica. (*Ordinea*, nr. 33/ 1999)

Pelerinaj în Țara Sfântă

Patriarhia Ortodoxă Română organizează, începând cu 4 noiembrie, pelerinaje săptămânale la Locurile Sfinte, care vor continua pe tot parcursul anului 2000 și în anul următor. Ele vor fi coordonate la nivelul parohiilor, de către preoții parohi. Prețurile pentru 8 zile nu vor depăși 730 de dolari. Traseul cuprinde principalele locuri sfinte menționate în Noul Testament.

În 7 ianuarie, la biserica Nașterii Mântuitorului (în Betleem), va avea loc o Sfântă Liturghie săvârșită în comun de toți întâistătătorii Bisericilor Ortodoxe. În această perioadă se va afla la Ierusalim și papa Ioan Paul al II-lea și ar putea avea loc o întâlnire a lui cu P.F. Teoctist. (*Viața Cultelor*, Ed. Tradiție, oct. 1999)

Spre o Europă unită dar anticreștină

Politicienii euro-globaliști din Consiliul Europei au aprobat moneda euro de 25 ECU, care va avea pe ea chipul împăratului roman Dioclețian, cunoscut pentru genocidul creștinilor din anii 296 și 305. Papa Ioan Paul al II-lea a spus că prin consolidarea Consiliului European și unitatea denominațiilor creștine se va reface "Sfântului Imperiu Roman". (*Iisus Biruitorul*, nr.42/1999)

Doi ani închisoare pentru sărutarea icoanelor și trei ani pentru sărutarea sau închinarea la moaștele sfinților

Fundația "Misiunea Română pentru Europa", prin liderul ei "spiritual" David Aurelian Mișuț, a adus câteva amendamente la proiectul Legii Cultelor, aflat în dezbatere (pe motiv că legea nu conține câteva reglementări "vitale națiunii") și anume:

1. Îndemnarea și practicarea în grup sau individual a ritualurilor religioase de atingere sau contact prin sărut cu obiectele de cult special amenajate spre uzanță publică (spre exemplu sărutarea icoanelor) constituie infracțiune, prin punerea în pericol a sănătății publice și favorizarea transmiterii bolilor contagioase și se pedepsește cu închisoare de la o lună la doi ani sau cu amendă. Răspunderea penală poate fi înlăturată dacă biserica are aviz sanitar și pe timpul slujbei este asigurată "asistența medicală de specialitate".

2. Se interzice cu desăvârșire deshumarea persoanelor decedate (de exemplu obiceiul deshumării morților la 7 ani de la deces), precum și folosirea cadavrelor sau a oaselor morților în ritualuri de cult religios, mistic sau ocult. Încălcarea acestor prevederi constituie infracțiunea de profanare a mormintelor și se pedepsește cu închisoare de la trei luni la trei ani.

Conform statutului, fundația militează pentru "promovarea valorilor spirituale românești în Europa", ori acțiunea lui Mișuț este de distrugere a valorilor spirituale românești. Apoi, fundația luptă pentru "eliminarea îngrădirilor de orice fel ale libertății de conștiință și gândire a ființei umane", ori acțiunea lui Mișuț urmărește tocmai îngrădirea libertăților creștinilor ortodocși de practicare a cultului. Acționând contrar statutului, Mișuț nu mai poate fi membru al acestei fundații, prezența lui (și încă în funcția de președinte) este ilegală.

De asemenea, Mișuț afirmă că aceste amendamente sunt susținute de deputații țărăniști de Timiș: Tănase Tăvală și Petru Dugulescu. Contactat telefonic de către redactorii de la "Transilvania Jurnal", deputatul T.Tăvală a spus: "Nu am fost consultat și nu am susținut nimic din aceste amendamente". Iar Petru Dugulescu (preot reformat) este acum în America. De fapt, motivul acestor propuneri este că "au venit americanii și când au văzut ce obiceiuri avem, au zis că suntem în Evul Mediu; când au văzut că ne închinăm la oase, au spus că suntem canibali". Fundația ar trebui să se cheme "Misiunea americană pentru România". Mișuț nu știe că americanii din punct de vedere spiritual trăiesc înaintea Erei

Noastre (înainte de Hristos) căci la ei "religia" oficială este Wicca, în care vrăjitorii și vrăjitoarele pot oficia în pielea goală. De asemenea, Mișuț nu luptă împotriva "sărutării" homosexualilor, care ne aduce o boală contagioasă oribilă (sida) dar ne apropie de Europa.

Culmea ironiei este că, așa a rânduit Dumnezeu ca în timp ce Mișuț introducea aceste amendamente, în Italia (la Genova, 12-14 noiembrie) mii și mii de credincioși catolici, urmând exemplul celor ortodocși, stăteau la rând pentru a săruta (la ei nu se obișnuiește acest lucru) sfânta icoană "Năframa Regelui Abgar al Edessei" - prăznuită de Ortodoxie la 16 august, icoană a lui Iisus Hristos, nefăcută de mâna omului (!) și care l-a vindecat pe regele Abgar de o ... boală contagioasă (lepră neagră). Mii de oameni să sărute o năframă atinsă de un leproș în timp ce la București se încearcă interzicerea sărutării icoanelor pentru a nu se transmite bolile contagioase, acest lucru ni se pare a fi un semn de la Dumnezeu că toți creștinii ar trebui să sărute icoanele așa cum toți musulmanii au sărutat piatra de la Mecca (de sute de milioane de ori) până ce au rotunjit-o și nu s-a îmbolnăvit nimeni.

Chemare la monahism în ... Biserica Anglicană

Arhiepiscopul anglican de Canterbury, dr. George Carey, susține cu putere că tinerii trebuie să îmbrățișeze monahismul. "Călugării sunt o mărturie vie a valorilor din ce în ce mai desconsiderate și batjocorite de societatea 'modernă'": **ascultarea, castitatea și sărăcia**. Aceste 3 voturi tradiționale (ale călugărilor ortodocși) reprezintă o adevărată declarație treimică împotriva tiraniei **individualismului nestăvilit, idolatriei sexuale și materialismului**, care subjugă atât de mulți tineri în zilele noastre. (*Iisus Biruitorul* nr. 51 / 1999)

Vălul provoacă depresii femeilor islamice

Aplicarea strictă a codului islamic...de către femeile iraniene, a dus la apariția unui mare număr de depresii. Declarația aparține consilierului prezidențial Zabra Shojaci. Zabra este responsabilă cu problemele femeilor pe lângă președintele Iranului. Ea consideră că depresile sunt urmarea "restricțiilor sociale la care sunt supuse femeile (inclusiv purtarea vălului), ca și de greutatea vieții lor" (*Ordinea*, 34 / 1999)

Bill Clinton chemat să protejeze minoritatea sârbă din Kosovo!

Episcopul ortodox sârb Artemije de Kosovo și Metohia a adresat, pe 23 noiembrie, o scrisoare deschisă președintelui S.U.A., cerându-i să protejeze minoritatea sârbă, precum și alte minorități care sunt agresate de către populația albaneză majoritară. 400 de sârbi au fost uciși și alți 460 au fost luați prizonieri de la începutul misiunii NATO în Kosovo, aproximativ două treimi din populația sârbă părăsind țara. "Așteptăm ... aceeași hotărâre de a apăra de data aceasta minoritatea sârbă și celelalte grupări etnice care suferă din pricina represiunilor populației albaneze". (*Iisus Biruitorul* nr. 51 / 1999)

Din *Cartea de Onoare* a Asociației Pentru Isihasm - Sibiu
Rugați-vă neîncetat ca să nu intrați în ispită.
Rugați-vă unul pentru altul și așa veți plini legea lui Dumnezeu.
Iubiți-vă unul pe altul și așa veți plini legea lui Dumnezeu.
Mântuiți-vă, Mântuiți-vă, Mântuiți-vă și vă rugați pentru toți. Amin.

Rosoforul Vartolemeu - Mănăstirea Câmpulung-Muscel

Biserica “Sfinții Trei Ierarhi” din Făgăraș

“Biserica nu e nimic altceva decât acea clădire ridicată prin suferințele voastre” spunea Sfântul Ioan Gură de Aur. Iată deci că încă din secolul IV construirea unei biserici era o problemă foarte grea. Nu era numai ciment sau cărămidă ci și multă **credință și jertfă**. Așa a fost și când s-a construit biserica “Sfinții Trei Ierarhi” din Făgăraș. Deși încă mai este de lucru (pictura interioară), această biserică este considerată deja o bijuterie a orașului. Aceasta se datorește în primul rând preotului paroh Vasile Onciu, care și-a jertfit câțiva ani din viață pentru ridicarea ei, credincioșilor din cartierul Nitramonia și a celor din satele Țării Făgărașului, care au ajutat de câte ori a fost nevoie, cu bani, materiale și mână de lucru, precum și societăților comerciale din zonă. Nu mic a fost și ajutorul prietenilor făgărașeni stabiliți în străinătate.

Înnoim cu această ocazie și apelul nostru de a sprijini financiar realizarea picturii interioare a acestei biserici. O familie sau mai multe ar putea de exemplu finanța pictarea unui sfânt, care să fie rugător către bunul Dumnezeu, pentru aceste familii. Pe cei care doresc să sprijine realizarea picturii interioare îi rugăm să ia legătura cu părintele Vasile Onciu (tel. 068.212832)

Apel

Încă de la început, redacția revistei “Porunca Iubirii” a pornit la drum *fără sediu și aparatură proprie*. Condițiile economice tot mai grele din țară ne fac să credem că singuri nu vom putea să le obținem încă mult timp. De aceea apelăm la toți bunii creștini care au posibilități mai mari, să ne ajute să ne dotăm cu aparatura necesară: **calculator (chiar și un PC 486), scanner**, unitate de stocare externă (zip sau jaz), CD - Writer.

Vă multumim!

Redacția

Sponsori și donatori

fără de care acest număr nu putea să apară:

S.C. LETEA S.A. - Bacău (250 kg hârtie)
Prof. Maria Gabor - Făgăraș (500.000 lei)

*Înscrie Doamne în Cartea Vieții
pe toți susținătorii acestei reviste!*